

HISTORIA

Klasa 1

1. Plan nauczania.
2. Wymagania edukacyjne.
3. Sposoby sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów.

PLAN NAUCZANIA HISTORII – POZIOM PODSTAWOWY KLASA 1

1. Historia jako nauka.
2. Rewolucja neolityczna.
3. Cywilizacje starożytnej Mezopotamii.
4. Religia mieszkańców Mezopotamii.
5. Starożytny Egipt.
6. Kultura starożytnego Egiptu.
7. Dzieje i religia starożytnego Izraela.
8. Starożytne Indie i Chiny.
9. Życie starożytnych cywilizacji -powtórzenie wiadomości.
10. Pradzieje i historia starożytnego Wschodu -sprawdzian wiadomości.
11. Hellada i jej mieszkańcy.
12. Sparta – państwo żołnierzy.
13. Ateny.
14. Wojny w świecie greckim.
15. Skutki wojen grecko-perskich.
16. Podboje Aleksandra Wielkiego.
17. Religia Greków.
18. Kultura Greków.
19. Architektura grecka.
20. Projekcja filmu Troja w reż. Wolfganga Petersena.

21. Sprawdzian wiadomości – starożytna Grecja.
22. Początki dziejów Rzymu i narodziny imperium .
23. Rzym – od królestwa do republiki.
24. Ekspansja terytorialna Rzymu.
25. Wojny punickie.
26. Cesarstwo rzymskie.
27. Religia Rzymian.
28. Kultura Rzymian.
29. Chrześcijaństwo w świecie rzymskim.
30. Upadek cesarstwa rzymskiego na Zachodzie.
31. Cesarstwo rzymskie – powtórzenie wiadomości.
32. Sprawdzian wiadomości – starożytny Rzym i jego mieszkańcy.
33. Bizancjum.
34. Świat islamu.
35. Arabowie i świat islamu.
36. Narodziny i rozwój państwa Franków.
37. Nowe państwa w Europie Zachodniej. Początki feudalizmu.
38. Początki feudalizmu w Europie Zachodniej.
39. Powstanie państw w Europie Północnej i Środkowo-Wschodniej.
40. Papieństwo i cesarstwo.
41. Praca z tekstem źródłowym – powtórzenie wiadomości.
42. Wyprawy krzyżowe i ich następstwa.
43. Przemiany gospodarcze na wsi.
44. Miasta w średniowieczu.
45. Przemiany polityczne późnego średniowiecza.
46. Społeczeństwo stanowe i kryzys późnego średniowiecza.
47. Życie w średniowieczu –uzupełnienie wiadomości.
48. Europa rozkwitu i schyłku średniowiecza – sprawdzian wiadomości
49. Państwo Mieszka I i Bolesława Chrobrego.

50. Kryzys i odbudowa monarchii wczesnopiastowskiej.
51. Państwo polskie w dobie rozbitcia dzielnicowego.
52. Przemiany społeczno-gospodarcze na ziemiach polskich w XII–XIII w.
53. Polska w XII-XIII wieku – utrwalenie wiadomości
54. Sprawdzian wiadomości – życie na ziemiach polskich w XII – XIII w.
55. Zjednoczenie Polski.
56. Polska pod rządami Kazimierza Wielkiego i Andegawenów.
57. Pierwsi Jagiellonowie na polskim tronie.
58. Polska w późnym średniowieczu
59. Polska w XIV – XV w. – powtórzenie wiadomości
60. Kultura umysłowa wieków średnich.
61. Sztuka i architektura średniowiecza.
62. Kultura średniowiecznej Polski.
63. Koniec średniowiecza i spadek po epoce.
64. Podsumowanie wiadomości - Europa i Polska w średniowieczu.

WYMAGANIA EDUKACYJNE NIEZBĘDNE DO OTRZYMANIA PRZEZ UCZNIĄ POSZCZEGÓLNYCH

Temat lekcji	Ocena			
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra
1. Historia jako nauka	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> formułuje definicję historii wymienia rodzaje źródeł historycznych 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wymienia rodzaje źródeł historycznych i podaje przykłady źródeł każdego rodzaju przedstawia periodyzację dziejów 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia problemy, jakie mogą się pojawić przy podziale dziejów wyjaśnia rolę archeologii 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia pojęcie historiografii wymienia nauki pomocnicze historii i przedstawia, czym się zajmują
I. Pradzieje i historia starożytnego Wschodu				
2. Rewolucja neolityczna	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> pokazuje na mapie 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> przedstawia, jak żyli 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> posługuje się 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> dzieli przyczyny i

	<p>tereny Żyznego Półksiężycza</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, na czym polega przejście z koczowniczego na osiadły tryb życia, i umiejscawia je w czasie 	<p>ludzie w paleolicie, a jak w neolicie, używając nazw tych epok</p> <ul style="list-style-type: none"> • umiejscawia w czasie rewolucję neolityczną i dostrzega, że jest to proces długotrwały 	<p>poprawnie terminem: rewolucja neolityczna</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia przyczyny i skutki rewolucji neolitycznej 	<p>skutki rewolucji neolitycznej na społeczne, gospodarcze i kulturalne</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na mapie najstarsze miasta i zna czas ich powstania • charakteryzuje warunki naturalne miejsc, gdzie powstały najstarsze miasta (Jerycho i Catalhöyük)
<p>3. Cywilizacje starożytnej Mezopotamii</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pokazuje na mapie tereny Mezopotamii i przykładowe miasta sumeryjskie (Ur, Uruk) • rozumie i poprawnie posługuje się terminami: system irygacyjny, pismo klinowe, kodeks Hammurabiego 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia różne cywilizacje, które istniały w rejonie Mezopotamii (sumeryjską, asyryjską, babilońską) w kolejności chronologicznej • charakteryzuje religię mieszkańców Mezopotamii 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia osiągnięcia cywilizacji sumeryjskiej • charakteryzuje ustrój cywilizacji starożytnej Mezopotamii • formułuje zasadę prawną zawartą w kodeksie Hammurabiego 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • umiejscawia w czasie i przestrzeni imperium Sargona Wielkiego • formułuje i nazywa zasadę prawną zawartą w kodeksie Hammurabiego • wyjaśnia, na czym polegał system pałacowy • porównuje osiągnięcia cywilizacji starożytnej Mezopotamii • poprawnie posługuje się terminami wymienionymi w

				celach
4. Religia mieszkańców Mezopotamii	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • pokazuje na mapie tereny Mezopotamii i przykładowe miasta sumeryjskie (Ur, Uruk) • rozumie i poprawnie posługuje się terminami: system irygacyjny, pismo klinowe, kodeks Hammurabiego 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • wymienia różne cywilizacje, które istniały w rejonie Mezopotamii (sumeryjską, asyryjską, babilońską) w kolejności chronologicznej • charakteryzuje religię mieszkańców Mezopotamii 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • wymienia osiągnięcia cywilizacji sumeryjskiej • charakteryzuje ustrój cywilizacji starożytnej Mezopotamii • formułuje zasadę prawną zawartą w kodeksie Hammurabiego 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • umiejscawia w czasie i przestrzeni imperium Sargona Wielkiego • formułuje i nazywa zasadę prawną zawartą w kodeksie Hammurabiego • wyjaśnia, na czym polegał system pałacowy • porównuje osiągnięcia cywilizacji starożytnej Mezopotamii • poprawnie posługuje się terminami wymienionymi w celach
5. Starożytny Egipt	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • pokazuje na mapie tereny starożytnego Egiptu z podziałem na Egipt Górny i Egipt Dolny • wie, kim był faraon • wymienia przykładowych bogów egipskich 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia strukturę społeczną w starożytnym Egipcie • wymienia uprawnienia faraona • wymienia przykładowe osiągnięcia kultury egipskiej, w tym pismo • charakteryzuje gospodarkę egipską 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje pozycję poszczególnych grup społecznych w państwie faraonów • przedstawia osiągnięcia kultury egipskiej • charakteryzuje religię egipską • przedstawia cechy sztuki egipskiej 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia związki między religią, sztuką a władzą w starożytnym Egipcie (np. mumifikacja, piramidy, faraon jako syn boga) • wyjaśnia, dlaczego w Egipcie kapłani mieli wysoką pozycję • zna symbole władzy faraona i rozpoznaje

			<ul style="list-style-type: none"> • zna atrybuty przykładowych bogów egipskich 	wizerunki niektórych bogów egipskich
6. Kultura starożytnego Egiptu	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • pokazuje na mapie tereny starożytnego Egiptu z podziałem na Egipt Górny i Egipt Dolny • wie, kim był faraon • wymienia przykładowych bogów egipskich 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia strukturę społeczną w starożytnym Egipcie • wymienia uprawnienia faraona • wymienia przykładowe osiągnięcia kultury egipskiej, w tym pismo • charakteryzuje gospodarkę egipską 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje pozycję poszczególnych grup społecznych w państwie faraonów • przedstawia osiągnięcia kultury egipskiej • charakteryzuje religię egipską • przedstawia cechy sztuki egipskiej • zna atrybuty przykładowych bogów egipskich 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia związki między religią, sztuką a władzą w starożytnym Egipcie (np. mumifikacja, piramidy, faraon jako syn boga) • wyjaśnia, dlaczego w Egipcie kapłani mieli wysoką pozycję • zna symbole władzy faraona i rozpoznaje wizerunki niektórych bogów egipskich
7. Dzieje i religia starożytnego Izraela	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • pokazuje na mapie tereny Palestyny • wymienia zasady judaizmu • posługuje się terminami: judaizm, Tora, Arka Przymierza 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia dzieje Izraela związane z Mojżeszem, Dawidem i Salomonem • posługuje się terminami: mesjasz, prorok, monoteizm, Talmud 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia dzieje Izraela związane z postacią Abrahama i niewolą babilońską • posługuje się terminami: rabin, menora, synagoga, świątynia 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • wymienia symbole ważne dla judaizmu i wyjaśnia ich rolę • wyjaśnia różnicę między świątynią a synagogą • posługuje się poprawnie wszystkimi terminami wymienionymi w celach
8. Starożytne Indie i	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:

Chiny	<ul style="list-style-type: none"> • pokazuje na mapie tereny cywilizacji starożytnych Indii i Chin • przedstawia podstawowe zasady hinduizmu, buddyzmu i konfucjanizmu 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia podział społeczeństwa starożytnych Indii, posługując się terminem kasta • wymienia przykładowe osiągnięcia cywilizacji chińskiej 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje cywilizację Indusu • porównuje hinduizm z buddyzmem • wymienia osiągnięcia cywilizacji chińskiej 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia sytuację polityczną w Chinach • wyjaśnia związki konfucjanizmu z funkcjonowaniem państwa • wymienia dorobek piśmienniczy starożytnych Indii
9. Życie starożytnych cywilizacji - powtórzenie wiadomości				
10. Pradzieje i historia starożytnego Wschodu - sprawdzian wiadomości				
II. Świat starożytnych Greków				
11. Hellada i jej mieszkańcy	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • pokazuje na mapie tereny Półwyspu Bałkańskiego i opisuje jego warunki naturalne • wymienia niektóre cechy polis 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia cechy polis i wyjaśnia związek między jej powstaniem a warunkami naturalnymi panującymi na Półwyspie Bałkańskim • wymienia występujące w poleis ustroje • wymienia niektóre przyczyny wielkiej 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia przyczyny wielkiej kolonizacji greckiej • pokazuje na mapie obszar skolonizowany przez Greków • wymienia etapy zakładania kolonii 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje pozycję arystokracji w polis • charakteryzuje ustroje poleis greckich • przedstawia kontakty Greków z Fenicjanami

		kolonizacji greckiej i umiejscawia je w czasie		
12. Sparta – państwo żołnierzy	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • pokazuje na mapie tereny Sparty (polis i ziemie przez nią podbite) • wymienia organy władzy w Sparcie • wymienia grupy społeczne w Sparcie i wskazuje, które z nich miały prawa polityczne • rozumie termin: spartańskie warunki 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • wymienia przykładowe uprawnienia organów władzy w Sparcie • charakteryzuje wychowanie spartańskie 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia związki między wychowaniem spartańskim a funkcjonowaniem polis • charakteryzuje grupy społeczne występujące w Sparcie 	Uczeń <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, jak wychowanie spartańskie wpływało na kulturę • przedstawia rolę Likurga w historii Sparty • uzasadnia, że w Sparcie panował ustrój oligarchiczny
13. Ateny	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • pokazuje na mapie tereny Aten (polis i Attykę) • wymienia organy władzy w Atenach w V w. p.n.e. • wymienia grupy społeczne w Atenach i wskazuje, kto miał prawa polityczne w V w. p.n.e. 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje demokrację ateńską w czasach Peryklesa • wyjaśnia, w jaki sposób Perykles zachęcał obywateli Aten do udziału w życiu publicznym • wymienia najbardziej znane zabytki ateńskie 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia reformy Drakona i Klejstenesa • charakteryzuje społeczeństwo ateńskie • ocenia zalety demokracji 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia reformy Solona • wskazuje związki między rozwojem demokracji i kulturą w Atenach • ocenia wady i zalety demokracji
14. Wojny w świecie greckim	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • pokazuje na mapie Maraton, Termopile i Salaminę • przedstawia przykładowe 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia ekspansję perską w Azji Mniejszej i jej konsekwencje • opisuje przebieg 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • omawia charakter wojen w świecie greckim • przedstawia skutki wojen grecko- 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • omawia przyczyny i skutki wojny peloponeskiej • wyjaśnia, co pozostało do dnia

	<p>przyczyny i skutki wojen grecko-perskich</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozumie termin: falanga 	<p>wojen grecko-perskich</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozumie termin: hoplita 	<p>perskich</p>	<p>dzisiejszego z tradycji wojen grecko-perskich</p>
15. Skutki wojen grecko-perskich	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pokazuje na mapie Maraton, Termopile i Salaminę • przedstawia przykładowe przyczyny i skutki wojen grecko-perskich • rozumie termin: falanga 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia ekspansję perską w Azji Mniejszej i jej konsekwencje • opisuje przebieg wojen grecko-perskich • rozumie termin: hoplita 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • omawia charakter wojen w świecie greckim • przedstawia skutki wojen grecko-perskich 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • omawia przyczyny i skutki wojny peloponeskiej • wyjaśnia, co pozostało do dnia dzisiejszego z tradycji wojen grecko-perskich
16. Podboje Aleksandra Wielkiego	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pokazuje na mapie Macedonię i tereny opanowane przez Aleksandra Wielkiego • wymienia najważniejsze bitwy stoczone przez Aleksandra Wielkiego • rozumie pojęcie: kultura hellenistyczna 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia działania Filipa II wobec Greków • wymienia przykładowe działania Aleksandra Wielkiego wobec ludów podbitych • wyjaśnia pojęcie: monarchia hellenistyczna 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje reformy Filipa II w Macedonii • charakteryzuje politykę Aleksandra Wielkiego na podbitych terenach 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ocenia trwałość działań podejmowanych przez Aleksandra Wielkiego na Wschodzie
17. Religia Greków	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia przykładowych bogów greckich i ich atrybuty, rozpoznaje 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje style architektoniczne i podaje przykłady zabytków 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, co przyczyniło się do rozwoju filozofii w starożytnej Grecji 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia związki sportu i teatru z religią starożytnych Greków

	<ul style="list-style-type: none"> ich wizerunki wymienia najważniejsze poglądy Sokratesa wymienia przykładowe osiągnięcia kultury greckiej (przede wszystkim z dziedziny literatury) 	<ul style="list-style-type: none"> architektury greckiej przedstawia formy kultu w starożytnej Grecji wymienia najważniejsze poglądy Platona i Arystotelesa i zna założone przez nich szkoły 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia osiągnięcia starożytnych Greków przedstawia rolę teatru i igrzysk w życiu Greków 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia założenia stoicyzmu, epikureizmu i cynizmu
18. Kultura Greków	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia przykładowych bogów greckich i ich atrybuty, rozpoznaje ich wizerunki wymienia najważniejsze poglądy Sokratesa wymienia przykładowe osiągnięcia kultury greckiej (przede wszystkim z dziedziny literatury) 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje style architektoniczne i podaje przykłady zabytków architektury greckiej przedstawia formy kultu w starożytnej Grecji wymienia najważniejsze poglądy Platona i Arystotelesa i zna założone przez nich szkoły 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, co przyczyniło się do rozwoju filozofii w starożytnej Grecji wymienia osiągnięcia starożytnych Greków przedstawia rolę teatru i igrzysk w życiu Greków 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia związki sportu i teatru z religią starożytnych Greków przedstawia założenia stoicyzmu, epikureizmu i cynizmu
19. Architektura grecka	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia przykładowych bogów greckich i ich atrybuty, rozpoznaje ich wizerunki wymienia najważniejsze poglądy Sokratesa wymienia 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje style architektoniczne i podaje przykłady zabytków architektury greckiej przedstawia formy kultu w starożytnej Grecji wymienia 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, co przyczyniło się do rozwoju filozofii w starożytnej Grecji wymienia osiągnięcia starożytnych Greków przedstawia rolę teatru i igrzysk w 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia związki sportu i teatru z religią starożytnych Greków przedstawia założenia stoicyzmu, epikureizmu i cynizmu

	przykładowe osiągnięcia kultury greckiej (przede wszystkim z dziedziny literatury)	najważniejsze poglądy Platona i Arystotelesa i założone przez nich szkoły	życiu Greków	
20. Sprawdzian wiadomości – starożytna Grecja				
III. Imperium rzymskie				
21. Początki dziejów Rzymu i narodziny imperium	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • pokazuje na mapie Półwysep Apeniński i Rzym • wymienia najważniejsze urzędy republiki rzymskiej • wymienia podstawowe grupy obywateli rzymskich 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • porównuje warunki naturalne Półwyspu Apenińskiego i Półwyspu Bałkańskiego • wymienia organy władzy republiki rzymskiej i ich przykładowe kompetencje 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • opisuje początki Rzymu • wyjaśnia przyczyny zmian w strukturze społecznej Rzymian • charakteryzuje ustrój republiki rzymskiej 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia związek symboliki związanej z Rzymem z legendą o założeniu miasta • wskazuje elementy monarchiczne, oligarchiczne i demokratyczne w ustroju republiki rzymskiej • wskazuje mocne i słabe strony tego ustroju
22. Rzym – od królestwa do republiki	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • pokazuje na mapie Półwysep Apeniński i Rzym • wymienia najważniejsze urzędy republiki rzymskiej • wymienia podstawowe grupy obywateli rzymskich 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • porównuje warunki naturalne Półwyspu Apenińskiego i Półwyspu Bałkańskiego • wymienia organy władzy republiki rzymskiej i ich przykładowe kompetencje 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • opisuje początki Rzymu • wyjaśnia przyczyny zmian w strukturze społecznej Rzymian • charakteryzuje ustrój republiki rzymskiej 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia związek symboliki związanej z Rzymem z legendą o założeniu miasta • wskazuje elementy monarchiczne, oligarchiczne i demokratyczne w ustroju republiki rzymskiej • wskazuje mocne i

				słabe strony tego ustroju
23. Ekspansja terytorialna Rzymu	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • pokazuje na mapie obszary opanowane przez Rzymian • przedstawia organizację terenów podbitych w Italii i poza nią 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje armię rzymską • wskazuje różnice w organizacji terenów podbitych w Italii i poza nią • charakteryzuje położenie niewolników w Rzymie 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • omawia przyczyny ekspansji terytorialnej Rzymu, biorąc również pod uwagę rzymskie pojmowanie wojny • przedstawia wojny puniczne 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia rzymskie podboje w okresie republiki, umieszczając je w czasie • wyjaśnia przyczyny i skutki wojen domowych w I w. n.e.
24. Wojny puniczne	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • pokazuje na mapie obszary opanowane przez Rzymian • przedstawia organizację terenów podbitych w Italii i poza nią 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje armię rzymską • wskazuje różnice w organizacji terenów podbitych w Italii i poza nią • charakteryzuje położenie niewolników w Rzymie 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • omawia przyczyny ekspansji terytorialnej Rzymu, biorąc również pod uwagę rzymskie pojmowanie wojny • przedstawia wojny puniczne 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia rzymskie podboje w okresie republiki, umieszczając je w czasie • wyjaśnia przyczyny i skutki wojen domowych w I w. n.e.
25. Cesarstwo rzymskie	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • pokazuje na mapie rozrost imperium rzymskiego w okresie cesarstwa • wymienia najważniejsze cechy pryncypatu 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje ustrój cesarstwa rzymskiego w okresie pryncypatu • wyjaśnia pojęcie romanizacji 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia dojście do władzy Oktawiana Augusta i jego politykę • przedstawia ekspansję terytorialną Rzymu w okresie cesarstwa i umiejscawia ją w czasie 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • ocenia skuteczność polityki Oktawiana Augusta • omawia czynniki, które sprzyjały romanizacji • wyjaśnia termin: <i>pax romana</i>

26. Religia Rzymian	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wymienia przykładowych bogów rzymskich i ich atrybuty wymienia budowle charakterystyczne dla Rzymu wymienia przykładowych autorów rzymskich 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje religię i literaturę rzymską wskazuje na specyfikę prawa rzymskiego (formułowanie norm ogólnych) przedstawia funkcje budowli rzymskich (łuk triumfalny, akwedukt, termy) 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wskazuje wpływy greckie w kulturze rzymskiej przedstawia cechy sztuki rzymskiej wymienia twórców kultury rzymskiej i ich dzieła 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> przedstawia znaczenie prawa rzymskiego wyjaśnia różnice między igrzyskami greckimi a rzymskimi ocenia wpływ kultury antycznej na późniejsze epoki
27. Kultura Rzymian	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wymienia przykładowych bogów rzymskich i ich atrybuty wymienia przykładowych autorów rzymskich 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje religię i literaturę rzymską wskazuje na specyfikę prawa rzymskiego (formułowanie norm ogólnych) 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wskazuje wpływy greckie w kulturze rzymskiej przedstawia cechy sztuki rzymskiej wymienia twórców kultury rzymskiej i ich dzieła wskazuje wpływy greckie w kulturze rzymskiej 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> przedstawia znaczenie prawa rzymskiego wyjaśnia różnice między igrzyskami greckimi a rzymskimi ocenia wpływ kultury antycznej na późniejsze epoki
28. Chrześcijaństwo w świecie rzymskim	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> pokazuje na mapie przykładowe pierwsze gminy chrześcijańskie wymienia zasady chrześcijaństwa 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> przedstawia przyczyny rozprzestrzeniania się chrześcijaństwa w świecie rzymskim przedstawia strukturę gmin 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> przedstawia sytuację w Palestynie w okresie działania Jezusa wyjaśnia przyczyny prześladowań chrześcijan przez 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> przedstawia sytuację w Palestynie w I w. n.e. opisuje symbolikę związaną z chrześcijaństwem przedstawia zmianę

		chrześcijańskich	władze rzymskie <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia proces kształtowania się kanonu Pisma Świętego i zasad wiary (sobór nicejski) 	pozycji religii chrześcijańskiej w cesarstwie rzymskim w IV w. n.e.
29. Upadek cesarstwa rzymskiego na Zachodzie	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • pokazuje na mapie orientacyjny podział na część wschodnią i zachodnią cesarstwa • wyjaśnia pojęcia: tetrarchia i dominat 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • wymienia przyczyny kryzysu cesarstwa w III w. • charakteryzuje reformy Dioklecjana 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • wskazuje różnice między częścią wschodnią a zachodnią cesarstwa rzymskiego • przedstawia przyczyny upadku cesarstwa zachodniorzymskiego 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia wzrost znaczenia barbarzyńców w cesarstwie rzymskim • przedstawia konsekwencje najazdu Hunów pod wodzą Attyli • przedstawia działania Odoakra
30. Cesarstwo rzymskie – powtórzenie wiadomości				
31. Sprawdzenie wiadomości – starożytny Rzym i jego mieszkańcy				
IV. Europa wczesnego średniowiecza				
32. Bizancjum	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • pokazuje na mapie obszar cesarstwa bizantyjskiego • przedstawia rolę Konstantynopola • przedstawia podział w religii 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • wymienia przykładowe zabytki sztuki bizantyjskiej • pokazuje na mapie obszary zajęte przez cesarza Justyniana • wymienia cechy 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje ustrój i gospodarkę cesarstwa bizantyjskiego • charakteryzuje okres panowania cesarza Justyniana 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia przyczyny schizmy wschodniej • ocenia zasługi cesarza Justyniana dla cesarstwa bizantyjskiego • wskazuje związki i

	chrześcijańskiej	ustroju cesarstwa bizantyjskiego <ul style="list-style-type: none"> • posługuje się terminem: schizma wschodnia 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia konsekwencje schizmy wschodniej • wymienia cechy kultury bizantyjskiej 	wpływy cesarzy bizantyjskich w Kościele
33. Świat islamu	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • pokazuje na mapie obszary opanowane przez Arabów • wymienia filary islamu • wymienia dwa najstarsze odłamy islamu 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia działalność Mahometa • wyjaśnia różnice między odłami islamu 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia organizację polityczną i religijną świata arabskiego po przyjęciu islamu • charakteryzuje kulturę arabską 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia sytuację na Półwyspie Arabskim przed działalnością Mahometa • ocenia wpływ kultury arabskiej na kulturę europejską
34. Arabowie i świat islamu	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • pokazuje na mapie obszary opanowane przez Arabów • wymienia filary islamu • wymienia dwa najstarsze odłamy islamu 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia działalność Mahometa • wyjaśnia różnice między odłami islamu 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia organizację polityczną i religijną świata arabskiego po przyjęciu islamu • charakteryzuje kulturę arabską 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia sytuację na Półwyspie Arabskim przed działalnością Mahometa • ocenia wpływ kultury arabskiej na kulturę europejską
35. Narodziny i rozwój państwa Franków	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • pokazuje na mapie obszar monarchii frankijskiej za panowania Karola Wielkiego • przedstawia dążenia Karola Wielkiego do odnowienia cesarstwa rzymskiego 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia na mapie etapy ekspansji państwa Franków • charakteryzuje okres rządów Pepina Małego (Krótkiego) • przedstawia organizację państwa Franków 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia rolę Chlodwiga w kształtowaniu się państwa Franków • przedstawia cały proces kształtowania się państwa frankijskiego • podaje definicję monarchii 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje gospodarkę monarchii Karola Wielkiego • uzasadnia, że państwo frankijskie było monarchią patrymonialną • wyjaśnia, dlaczego mówimy o

	<ul style="list-style-type: none"> • pokazuje na mapie postanowienia traktatu w Verdun 		<ul style="list-style-type: none"> • wymienia cechy patrymonialnej renesansu karolińskiego 	<ul style="list-style-type: none"> • renesansie karolińskim
36. Nowe państwa w Europie Zachodniej.	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pokazuje na mapie obszar monarchii ottońskiej • charakteryzuje rządy dynastii ottońskiej i jej dążenie do odnowienia cesarstwa rzymskiego • wyjaśnia pojęcia: senior i wasal 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia ideę cesarstwa uniwersalistycznego Ottona III • wyjaśnia, dlaczego doszło do odnowienia cesarstwa na terenie Rzeszy • przedstawia hołd lenny i jego znaczenie • wymienia obowiązki wasala i seniora 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia sytuację w Anglii i na Półwyspie Apenińskim po upadku cesarstwa zachodniorzymskiego • charakteryzuje drabinę feudalną (podział społeczeństwa) 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia sytuację na Półwyspie Iberyjskim po upadku cesarstwa zachodniorzymskiego • wskazuje różnice między systemem lennym a drabiną feudalną • poprawnie używa pojęć: hołd lenny, inwestytura, immunitet
37. Początki feudalizmu w Europie Zachodniej.	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pokazuje na mapie obszar monarchii ottońskiej • charakteryzuje rządy dynastii ottońskiej i jej dążenie do odnowienia cesarstwa rzymskiego • wyjaśnia pojęcia: senior i wasal 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia ideę cesarstwa uniwersalistycznego Ottona III • wyjaśnia, dlaczego doszło do odnowienia cesarstwa na terenie Rzeszy • przedstawia hołd lenny i jego znaczenie • wymienia obowiązki wasala i seniora 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia sytuację w Anglii i na Półwyspie Apenińskim po upadku cesarstwa zachodniorzymskiego • charakteryzuje drabinę feudalną (podział społeczeństwa) 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia sytuację na Półwyspie Iberyjskim po upadku cesarstwa zachodniorzymskiego • wskazuje różnice między systemem lennym a drabiną feudalną • poprawnie używa pojęć: hołd lenny, inwestytura, immunitet
38. Powstanie państw w	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:

<p>Europie Północnej i Środkowo-Wschodniej</p>	<ul style="list-style-type: none"> • pokazuje na mapie pierwsze państwa słowiańskie i główne trasy wypraw wikingów • wie, kim byli św.św. Cyryl i Metody 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje działalność św.św. Cyryla i Metodego • wymienia przyczyny ekspansji wikingów 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia dlaczego św.św. Cyryl i Metody są nazywani Apostołami Słowian • przedstawia konsekwencje wypraw wikingów • przedstawia proces powstawania państwa węgierskiego 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia genezę pojawienia się Słowian w Europie • ocenia wkład św.św. Cyryla i Metodego w rozwój kulturalny Słowian • przedstawia proces powstawania państwa bułgarskiego
<p>39. Papiestwo i cesarstwo</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia spór Henryka IV z papieżem Grzegorzem VII • wymienia postanowienia konkordatu wormackiego 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia reformy przeprowadzone w Kościele w X i XI w. • charakteryzuje skutki sporu o inwestyturę 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia przyczyny kryzysu w Kościele w X–XI w. • posługuje się poprawnie terminami: symonia, nepotyzm, konkordat 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wiąże przyczyny sporu o inwestyturę z pozycją i uprawnieniami władcy • wyjaśnia, w jaki sposób Kościół chciał się uniezależnić od władzy świeckiej
<p>40. Praca z tekstem źródłowym – powtórzenie wiadomości.</p>				
<p>V. Europa rozkwitu i schyłku średniowiecza</p>				
<p>41. Wyprawy krzyżowe</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pokazuje na mapie obszar objęty wyprawami krzyżowymi • wymienia przykładowe przyczyny i skutki 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pokazuje na mapie Królestwo Jerozolimskie • wymienia przyczyny i skutki krucjat, dzieląc je na polityczne, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pokazuje na mapie państwie utworzone przez krzyżowców na Bliskim Wschodzie • wyjaśnia związki między sytuacją w 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pokazuje na mapie obszary objęte rekonkwistą • charakteryzuje specyfikę krucjaty ludowej i czwartej krucjaty

	<ul style="list-style-type: none"> • krucjat wymienia przykładowych przywódców krucjat 	<ul style="list-style-type: none"> • gospodarcze i religijne wymienia zakony rycerskie i uczestników krucjat 	<ul style="list-style-type: none"> • Europie a poparciem dla wypraw krzyżowych przedstawia rolę zakonów rycerskich 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia przenikanie się wpływów kulturowych między Wschodem a Zachodem w wyniku krucjat
42. Następstwa wypraw krzyżowych	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pokazuje na mapie obszar objęty wyprawami krzyżowymi • wymienia przykładowe przyczyny i skutki krucjat • wymienia przykładowych przywódców krucjat 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pokazuje na mapie Królestwo Jerozolimskie • wymienia przyczyny i skutki krucjat, dzieląc je na polityczne, gospodarcze i religijne • wymienia zakony rycerskie i uczestników krucjat 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pokazuje na mapie państwie utworzone przez krzyżowców na Bliskim Wschodzie • wyjaśnia związki między sytuacją w Europie a poparciem dla wypraw krzyżowych • przedstawia rolę zakonów rycerskich 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pokazuje na mapie obszary objęte rekonkwistą • charakteryzuje specyfikę krucjaty ludowej i czwartej krucjaty • przedstawia przenikanie się wpływów kulturowych między Wschodem a Zachodem w wyniku krucjat
43. Przemiany gospodarcze na wsi	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia zmiany w sposobie uprawy roli, które zaszły w XII w. • posługuje się terminami: dwupolówka i trójpółówka • wymienia przykładowe skutki rozwoju rolnictwa 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje zmiany, które zachodziły w technice rolnej w XII–XIII w. • wymienia narzędzia, które przyczyniły się do rozwoju rolnictwa • przedstawia sytuację chłopów (ich pozycję i obowiązki) 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, w jaki sposób zmiany w technice rolnej wpłynęły na jej wydajność • przedstawia warunki życia chłopów • wyjaśnia przyczyny kolonizacji 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazuje rolę samorządu wiejskiego • wyjaśnia i ocenia konsekwencje rozwoju rolnictwa
44. Miasta w	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:

<p>średniowieczu</p>	<ul style="list-style-type: none"> wymienia przykładowe przyczyny powstawania miast przedstawia organizację przestrzeni miejskiej definiuje termin: lokacja 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia proces powstawania i rozwoju miast charakteryzuje organizację wewnętrzną miasta (władze, organizacje rzemieślnicze) 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje strukturę społeczną mieszkańców miasta wyjaśnia różnice w organizacji handlu lokalnego i międzynarodowego przedstawia rolę cechów i gildii 	<ul style="list-style-type: none"> ocenia rolę miast w rozwoju gospodarki średniowiecznej wyjaśnia, czym była Hanza poprawnie posługuje się terminologią
<p>45. Przemiany polityczne późnego średniowiecza</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> pokazuje na mapie obszar ekspansji Turków osmańskich wymienia przyczyny i skutki wojny stuletniej wyjaśnia termin: schizma zachodnia 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia przyczyny i skutki schizmy zachodniej przedstawia rolę Joanny d'Arc charakteryzuje rozwój państwa krzyżackiego w Prusach 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia przemiany w Czechach i na Węgrzech w XIV i XV w. przedstawia rolę Jana Husa przedstawia rozwój państwa moskiewskiego 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia zmiany polityczne w Europie XIV i XV w. (Rzesza, Szwajcaria, Skandynawia, Hiszpania) przedstawia zależności polityczne pomiędzy państwami europejskimi w XIV i XV w.
<p>46. Społeczeństwo stanowe i kryzys późnego średniowiecza</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> definiuje stan przedstawia strukturę społeczeństwa stanowego wymienia cechy monarchii stanowej wymienia przykładowe przyczyny kryzysu gospodarczo-społecznego w XIV w. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia proces kształtowania się monarchii stanowej w Anglii przedstawia przyczyny i skutki epidemii dżumy w XIV w. przedstawia pozycję poszczególnych stanów w państwie 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia proces kształtowania się monarchii stanowej we Francji i porównuje go z Anglią wyjaśnia konsekwencje kryzysu demograficznego z II poł. XIV w. przedstawia proces kształtowania się 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wskazuje cechy wspólne zgromadzeń stanowych w Europie XIII–XIV w. ocenia możliwości awansu społecznego w XIV–XV w. przedstawia związki między kryzysem demograficznym i gospodarczym a wystąpieniami chłopskimi w XIV w.

			stanów <ul style="list-style-type: none"> wymienia przyczyny wystąpień chłopskich w XIV w. 	
47. Życie w średniowieczu – uzupełnienie wiadomości.				
48. Europa rozkwitu i schyłku średniowiecza - sprawdzian wiadomości				
VI. Polska w X–XIII wieku				
49. Państwo Mieszka I i Bolesława Chrobrego	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> pokazuje na mapie granice państwa piastowskiego ok. roku 1000 wymienia przyczyny chrztu Mieszka I przedstawia okoliczności i postanowienia zjazdu gnieźnieńskiego 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> pokazuje na mapie tereny przyłączone przez Mieszka I i siedziby biskupstw i arcybiskupstwa przedstawia wojny polsko-niemieckie za panowania Bolesława Chrobrego przedstawia skutki przyjęcia chrztu 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> pokazuje na mapie tereny przyłączone przez Bolesława Chrobrego wyjaśnia rolę św. Wojciecha w budowaniu struktur kościoła w Polsce charakteryzuje organizację państwa wczesnopiastowskiego 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, co miało wpływ na kształt stosunków polsko-niemieckich za pierwszych Piastów przedstawia rolę <i>Dagome iudex</i> ocenia rolę chrztu i organizacji kościelnej w umacnianiu władztwa pierwszych Piastów wyjaśnia rolę koronacji
50. Kryzys i odbudowa monarchii wczesnopiastowskiej	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> pokazuje na mapie granice państwa piastowskiego ok. roku 1138 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> przedstawia proces odbudowy państwa polskiego przez Kazimierza 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje panowanie Władysława Hermana 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> przedstawia konsekwencje i kontrowersje związane ze sporem

	<ul style="list-style-type: none"> wymienia przyczyny kryzysu monarchii piastowskiej przedstawia ekspansję Bolesława Krzywoustego przedstawia zasady testamentu Bolesława Krzywoustego 	<p>Odnowiciela i Bolesława Śmiałego</p> <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje stosunki Bolesława Krzywoustego z bratem Zbigniewem wyjaśnia przyczyny kryzysu monarchii wczesnopiastowskiej 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia stosunki Bolesława Śmiałego, Władysława Hermana i Bolesława Krzywoustego z Niemcami, wyjaśniając, co wpływało na zmiany we wzajemnych relacjach wyjaśnia, dlaczego Bolesław Krzywousty podzielił Polskę na dzielnice 	<p>Bolesława Śmiałego z biskupem Stanisławem</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia konflikt Władysława Hermana z synami ocenia, które działania Kazimierza Odnowiciela i Bolesława Śmiałego były ważne z punktu widzenia niezależności państwa
<p>51. Państwo polskie w dobie rozbicia dzielnicowego</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> pokazuje na mapie poszczególne dzielnice i wymienia ich pierwszych władców pokazuje na mapie straty terytorialne Polski w okresie rozbicia dzielnicowego 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia zagrożenia zewnętrzne państwa polskiego w okresie rozbicia dzielnicowego wymienia czynniki sprzyjające jednoczeniu ziem polskich w XIII w. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia walki synów Bolesława Krzywoustego o władzę zwierzchnią przedstawia ekspansje zakonu krzyżackiego w XIII w. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia walki książąt piastowskich o Kraków przedstawia ekspansję Mongołów wyjaśnia, co i dlaczego sprzyjało jednoczeniu ziem polskich w XIII w.
<p>52. Przemiany społeczno-gospodarcze na ziemiach polskich w XII–XIII w.</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia główne postanowienia aktów lokacyjnych wymienia przykładowe skutki kolonizacji na prawie niemieckim 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia organizację władz we wsiach i miastach lokowanych na prawie niemieckim charakteryzuje układ przestrzenny miasta lokowanego na 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia przyczyny kolonizacji na prawie niemieckim wyjaśnia różnice między kolonizacją niemiecką a kolonizacją na prawie niemieckim 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia przyczyny kształtowania się stanów przedstawia rozwój gospodarczy ziem polskich i wskazuje, jaką rolę odgrywały w nim lokacje

		<p>prawie niemieckim</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia podział społeczeństwa na stany 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia rolę cechów 	<ul style="list-style-type: none"> • posługuje się poprawnie terminami wymienionymi w celach lekcji
53. Polska w X–XIII wieku – utrwalenie wiedzy.				
54. Sprawdzian wiadomości – życie na ziemiach polskich w XII–XIII w.				
VII. Polska w XIV–XV wieku				
55. Zjednoczenie Polski	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pokazuje na mapie ziemie, które mieli pod swoim panowaniem Przemysł II i Władysław Łokietek w 1320 r. • wymienia skutki konfliktu polsko-krzyżackiego za panowania Władysława Łokietka 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje stosunki polsko-krzyżackie za panowania Władysława Łokietka • przedstawia działania Władysława Łokietka w celu zjednoczenia ziem polskich 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia działania Wacława II w procesie jednoczenia ziem polskich • przedstawia pierwsze próby jednoczenia ziem polskich w II poł. XIII w. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia przyczyny problemów, z jakimi stykał się Władysław Łokietek, jednocząc ziemie polskie • wyjaśnia rolę koronacji w procesie jednoczenia ziem polskich
56. Polska pod rządami Kazimierza Wielkiego i Andegawenów	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pokazuje na mapie granice monarchii Kazimierza Wielkiego w roku 1370 • wymienia skutki konfliktu polsko- 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje stosunki polsko-krzyżackie za panowania Kazimierza Wielkiego • charakteryzuje 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje stosunki polsko-czeskie za panowania Kazimierza Wielkiego • przedstawia okoliczności objęcia 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ocenia, co było największym osiągnięciem i największą porażką Kazimierza Wielkiego • charakteryzuje rządy

	<p>krzyżackiego za panowania Kazimierza Wielkiego</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia działania gospodarcze Kazimierza Wielkiego 	<p>politykę wewnętrzną Kazimierza Wielkiego w dziedzinie administracji i prawa</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia postanowienia przywileju koszyckiego 	<p>władzy przez Ludwika Węgierskiego</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, jakie korzyści odniosła Polska z ekspansji na Ruś Halicką 	<p>Andegawenów w Polsce</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, dlaczego monarchię Kazimierza Wielkiego nazywamy monarchią stanową poprawnie posługuje się terminem: Korona Królestwa Polskiego
<p>57. Pierwsi Jagiellonowie na polskim tronie</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia przykładowe przyczyny unii w Krewie wymienia postanowienia unii w Krewie wymienia postanowienia I pokoju toruńskiego 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia skutki unii w Krewie przedstawia przyczyny i przebieg wielkiej wojny z zakonem krzyżackim wymienia postanowienia przywileju jedlnieńsko-krakowskiego 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje stosunki polsko-krzyżackie za panowania Władysława Jagiełły wymienia postanowienia unii w Horodle wyjaśnia, czy unia w Horodle była w pełni unią personalną przedstawia rolę Pawła Włodkowica w sporze z Krzyżakami 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia postanowienia przywileju czerwińskiego wyjaśnia przyczyny wydawania przywilejów szlacheckich przez Władysława Jagiełłę przedstawia okoliczności powołania na tron Kazimierza Jagiellończyka

58. Polska w późnym średniowieczu – powtórzenie wiadomości.	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • pokazuje na mapie obszar Prus Królewskich i Prus Zakonnych • wymienia postanowienia II pokoju toruńskiego • wymienia postanowienia przywileju cerekwicko-nieszawskiego i konstytucji <i>Nihil novi</i> 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia przyczyny i przebieg wojny trzynastoletniej • przedstawia postanowienia przywilejów, które prowadziły do wzrostu znaczenia politycznego szlachty • przedstawia strukturę sejmu walnego 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje politykę zagraniczną Kazimierza Jagiellończyka • przedstawia postanowienia przywilejów, które prowadziły do wzrostu znaczenia gospodarczego szlachty • charakteryzuje instytucję sejmu walnego i jego rolę 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego ustrój, który powstał w Polsce, określamy mianem demokracji szlacheckiej • ocenia, czy politykę zagraniczną Kazimierza Jagiellończyka można określić mianem polityki dynastycznej
59. Polska w XIV - XVw. - powtórzenie wiadomości				
VIII. Kultura średniowiecza				
60. Kultura umysłowa wieków średnich	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • wymienia cechy kultury rycerskiej • wymienia przykładowe dzieła literatury średniowiecznej • wymienia gatunki literackie średniowiecza 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia cechy kultury średniowiecza • przedstawia rolę uniwersytetów • charakteryzuje nurt filozofii średniowiecznej – scholastykę 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia rolę św. Tomasza z Akwinu w kulturze średniowiecza • wyjaśnia wpływ klasztorów na rozwój kultury średniowiecznej • wyjaśnia wpływ dworów na rozwój kultury średniowiecznej 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia organizację uniwersytetów • wyjaśnia rolę pisma w kulturze średniowiecza • ocenia zasięg społeczny oddziaływania średniowiecznej literatury
61. Sztuka i architektura średniowiecza	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • wymienia przykładowe zabytki 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • wymienia przykładowe cechy 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • w budowlach romańskich i 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje rzeźbę i malarstwo

	<ul style="list-style-type: none"> • romańskie wymienia przykładowe zabytki gotyckie 	<ul style="list-style-type: none"> • stylu romańskiego w architekturze wymienia przykładowe cechy stylu gotyckiego w architekturze 	<ul style="list-style-type: none"> • gotyckich potrafi wskazać cechy stylu romańskiego i gotyckiego przedstawia zasięg terytorialny i czas trwania stylu romańskiego i gotyckiego 	<ul style="list-style-type: none"> • romańskie charakteryzuje rzeźbę i malarstwo gotyckie • porównuje styl romański i gotycki, wskazując różnice między nimi
62. Kultura średniowiecznej Polski	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia cechy średniowiecznej kultury polskiej • wymienia przykładowe zabytki sztuki i piśmiennictwa średniowiecznego z Polski • wymienia najstarsze kroniki polskie 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazuje podobieństwa między średniowieczną kulturą polską a europejską • wymienia zabytki piśmiennictwa w języku polskim • zna postaci Janka z Czarnkowa i Jana Długosza 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia rozwój nauki polskiej w średniowieczu i wyjaśnia rolę Akademii Krakowskiej w tym procesie • przedstawia rolę klasztorów i zgromadzeń zakonnych w rozwoju kultury średniowiecznej w Polsce • wskazuje związki kultury polskiego średniowiecza z kulturą europejską 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazuje różnice między kulturą polskiego średniowiecza a kulturą europejską • zwraca uwagę na wyjątkowość niektórych zabytków sztuki średniowiecza w Polsce i wyjaśnia, na czym ona polega
63. Koniec średniowiecza i spadek po epoce	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje następstwa upadku cesarstwa bizantyjskiego i ekspansji tureckiej dla Europy 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zna postaci Janka z Czarnkowa i Jana Długosza 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia rolę klasztorów i zgromadzeń zakonnych w rozwoju kultury średniowiecznej w 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazuje różnice między kulturą polskiego średniowiecza a kulturą europejską • zwraca uwagę na

			Polsce <ul style="list-style-type: none"> wskazuje związki kultury polskiego średniowiecza z kulturą europejską 	wyjątkowość niektórych zabytków sztuki średniowiecza w Polsce i wyjaśnia, na czym ona polega
64. Podsumowanie wiadomości - Europa i Polska w średniowieczu.	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wymienia cechy kultury rycerskiej wymienia przykładowe dzieła literatury średniowiecznej wymienia gatunki literackie średniowiecza 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> przedstawia cechy kultury średniowiecza przedstawia rolę uniwersytetów charakteryzuje nurt filozofii średniowiecznej – scholastykę 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> przedstawia rolę św. Tomasza z Akwinu w kulturze średniowiecza wyjaśnia wpływ klasztorów na rozwój kultury średniowiecznej wyjaśnia wpływ dworów na rozwój kultury średniowiecznej 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> przedstawia organizację uniwersytetów wyjaśnia rolę pisma w kulturze średniowiecza ocenia zasięg społeczny oddziaływania średniowiecznej literatury

**SPOSOBY SPRAWDZANIA OSIĄGNIĘĆ EDUKACYJNYCH UCZNIÓW Z HISTORII -
POZIOM PODSTAWOWY W KLASIE 1**

I OKRES	OCENY OBOWIĄZKOWE	SPRAWDZIANY (2) W=3 - Starożytna Grecja - Cesarstwo Rzymskie		KARTKÓWKI (1) W=2 - Cywilizacje starożytnego Wschodu	ODPOWIEDŹ (1) W=2
	OCENY NIEOBOWIĄZKOWE	aktywność, praca domowa W=1		Referat W=2	Zadanie dodatkowe W=5 praca pisemna w formie eseju lub pracy badawczej
II OKRES	OCENY OBOWIĄZKOWE	SPRAWDZIANY (2) W=3 - Europa wczesnego średniowiecza - Polska w średniowieczu		KARTKÓWKI (1) W=2 -miasta i wsie w średniowieczu, początek feudalizmu	ODPOWIEDŹ (2) W=2
	OCENY NIEOBOWIĄZKOWE	aktywność, praca domowa W=1		Referat W=2	Zadanie dodatkowe W=5 praca pisemna w formie eseju lub pracy badawczej

Historia

Klasa II

1. Plan nauczania.
2. Wymagania edukacyjne.
3. Sposoby sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów

PLAN NAUCZANIA HISTORII – ZAKRES PODSTAWOWY KLASA 2

1. Nowe perspektywy - odrodzenie
2. Sztuka renesansu
3. Europejczycy odkrywają daleki świat
4. Jak odkrycia geograficzne zmieniły Europę i świat
5. Państwo Majów, Inków i Azteków - film historyczny
6. Podział zachodniego chrześcijaństwa
7. Reformacja – narodziny i rozwój
8. Kościół katolicki wobec wyzwań reformacji
9. Państwo w początkach epoki nowożytnej. Spory mocarstw
10. Powtórzenie wiadomości – kształtowanie się nowożytnego świata.

11. Sprawdzian wiadomości – świat nowożytny
12. Rzeczpospolita i państwa ościenne
13. Demokracja szlachecka. Rzeczpospolita Obojga Narodów
14. Pierwsi królowie elekcyjni
15. Rzeczpospolita Obojga Narodów – narody i religie
16. Gospodarka Rzeczypospolitej Obojga Narodów
17. Kultura złotego wieku
18. Barok i sarmatyzm w Rzeczypospolitej Obojga Narodów
19. Powtórzenie wiadomości – Rzeczpospolita w XVI stuleciu
20. Sprawdzian wiadomości – Polska w XVI w.
21. „Państwo to ja”. Absolutyzm francuski
22. Rewolucja i triumf monarchii
23. Wojna trzydziestoletnia. Rywalizacja mocarstw w XVII w.
24. Rewolucja intelektualna XVII w. i kultura baroku
25. Kultura europejska w XVII w.
26. Powtórzenie wiadomości – Europa i świat w wieku „wiary i rozumu”
27. Sprawdzian wiadomości – Europa i świat XVI - XVII
28. Wojny Rzeczypospolitej w 1 poł. XVII w.

29. Kozacy, Moskwa i Rzeczpospolita w 2 poł. XVII w.
30. Rzeczpospolita i Szwecja: potop
31. Rzeczpospolita w okresie powstania Chmielnickiego i potopu szwedzkiego
32. Rzeczpospolita i Turcja: Wiktoria wiedeńska
33. Rzeczpospolita w XVII w. – kryzys państwa
34. Kultura Rzeczypospolitej w XVII w.
35. Powtórzenie wiadomości - Rzeczpospolita w dobie wojen XVII w.
36. Sprawdź wiadomości – Rzeczpospolita w XVII w.
37. Postęp techniczny i przemiany gospodarcze w XVIII stuleciu
38. Oświecenie w Europie
39. Filozofia i myśl polityczna oświecenia
40. Rosja w XVIII – początki mocarstwa
41. Reformy Piotra I Wielkiego - film biograficzny
42. Absolutyzm oświecony w Prusach i Austrii w XVIII w.
43. Powstanie Stanów Zjednoczonych Ameryki
44. Polacy w wojnie o niepodległość Stanów Zjednoczonych Ameryki
45. Naród przeciw królowi. Rewolucja francuska
46. Francja republiką

47. Powtórzenie wiadomości – Europa i świat w dobie oświecenia
48. Sprawdzian wiadomości – epoka oświecenia
49. Rzeczpospolita w dobie unii polsko – saskiej
50. Próby reform i pierwszy rozbiór Rzeczypospolitej
51. Kultura doby oświecenia w Rzeczypospolitej
52. Społeczeństwo, gospodarka i kultura Rzeczypospolitej w XVIII w.
53. Sejm Wielki i drugi rozbiór Rzeczypospolitej
54. Insurekcja kościuszkowska. Upadek państwa
55. III rozbiór Polski. Upadek państwa
56. Powtórzenie wiadomości – Rzeczpospolita w XVIII w.
57. Sprawdzian wiadomości - Rzeczpospolita w XVIII w.
58. Kształtowanie się systemu napoleońskiego w Europie
59. Napoleon Bonaparte – film biograficzny
60. Napoleon a sprawa Polska
61. Księstwo Warszawskie
62. Upadek Napoleona
63. Powtórzenie wiadomości – Epoka napoleońska
64. Sprawdzian wiadomości – Epoka napoleońska

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
I. POCZĄTKI ŚWIATA NOWOŻYTNEGO					
Nowe perspektywy: odrodzenie	Uczeń: wymienia daty uważane za cezury epoki nowożytnej; wymienia cechy renesansu; przedstawia poglądy Niccolo Machiavellego; przedstawia osiągnięcia Mikołaja Kopernika	Uczeń: wyjaśnia, dlaczego różne daty są przyjmowane za początek epoki nowożytnej; wymienia cechy humanizmu; przedstawia poglądy Tomasza Morusa; wymienia cechy literatury renesansu; charakteryzuje człowieka renesansu	Uczeń: charakteryzuje czynniki sprzyjające rozwojowi renesansu i humanizmu; charakteryzuje literaturę renesansu; wskazuje różnice między literaturą renesansu a średniowieczną	Uczeń: wyjaśnia, dlaczego renesans rozpoczął się w miastach włoskich; przedstawia proces rozprzestrzeniania się idei renesansu w Europie; przedstawia rozwój nauki w epoce odrodzenia	Uczeń: porównuje sylwetki Erazma z Rotterdamu i Leonarda da Vinci jako ludzi renesansu
Sztuka renesansu	Uczeń: wymienia przykładowe cechy architektury renesansowej; wymienia przykładowych twórców renesansu	Uczeń: rozpoznaje zabytki architektury renesansowej; wymienia przykładowych twórców renesansu i niektóre ich dzieła	Uczeń: przedstawia cechy rzeźby i malarstwa renesansowego; charakteryzuje rolę mecenatu papieskiego w rozwoju sztuki renesansu	Uczeń: charakteryzuje rolę mecenatu świeckiego w rozwoju sztuki renesansu; porównuje rolę, jaką odgrywała sztuka w średniowieczu i w renesansie	Uczeń: przedstawia różnice i podobieństwa architektury renesansowej oraz malarstwa renesansowego w różnych regionach Europy

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
Europejczycy odkrywają daleki świat	Uczeń: pokazuje na mapie trasy wypraw Portugalczyków i Hiszpanów oraz obszary przez nich odkryte; wymienia przykładowe przyczyny wielkich odkryć geograficznych	Uczeń: dzieli przykładowe przyczyny wielkich odkryć geograficznych na społeczne, gospodarcze i kulturalne; wymienia zmiany techniczne i wynalazki, które pozwoliły Europejczykom na podróże dalekomorskie	Uczeń: wymienia przyczyny wielkich odkryć geograficznych, dzieląc je na: polityczne, gospodarczo-społeczne i kulturalne; wyjaśnia, w jaki sposób zmiany techniczne umożliwiły Europejczykom podróże dalekomorskie	Uczeń: charakteryzuje cywilizacje prekolumbijskie; porównuje cywilizacje Majów, Azteków i Inków; ocenia, czy zostały zrealizowane cele, które stawiano przed odkrywcami	Uczeń: przedstawia działalność księcia Henryka Żeglarza i jej wpływ na odkrycia Portugalczyków
Jak odkrycia geograficzne zmieniły Europę i świat	Uczeń: wymienia inne państwa, które włączyły się do ekspansji kolonialnej; pokazuje na mapie tereny zajęte przez te państwa; przedstawia rozwój handlu w epoce nowożytnej	Uczeń: charakteryzuje sposób zajmowania i organizację terenów odkrytych przez Portugalczyków oraz Hiszpanów; wymienia skutki wielkich odkryć geograficznych dla Europy; wyjaśnia pojęcie rewolucja cen	Uczeń: porównuje organizację terenów zajmowanych przez Hiszpanów i Portugalczyków oraz wyjaśnia przyczyny różnic; wymienia skutki wielkich odkryć geograficznych dla Nowego Świata	Uczeń: wyjaśnia wpływ wielkich odkryć geograficznych na przemiany w gospodarcze europejskiej; charakteryzuje zmiany, które zaszły w Nowym Świecie w wyniku jego podboju przez Europejczyków	Uczeń: przedstawia rolę traktatu z Tordesillas; porównuje wyobrażenia Europejczyków o nieznanym ludach w XV w. i współcześnie
Podział zachodniego chrześcijaństwa	Uczeń: pokazuje na mapie zasięg wyznań protestanckich; przedstawia zasady wyznań protestanckich:	Uczeń: wymienia przykładowe przyczyny reformacji; przedstawia organizację kościołów protestanckich:	Uczeń: przedstawia związki między religijnymi, gospodarczo-społecznymi i	Uczeń: wyjaśnia, jaki wpływ na sukcesy reformacji miała sytuacja w Kościele katolickim w XVI w.;	Uczeń: porównuje postanowienia pokoju augsburskiego i edyktu nantejskiego

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
	luteranizmu, kalwinizmu; wymienia postanowienia pokoju augsburskiego	luterńskiego, kalwińskiego; przedstawia powstanie kościół anglikańskiego; charakteryzuje przebieg wojen religijnych w Niemczech	politycznymi przyczynami reformacji; porównuje zasady i organizację kościołów protestanckich: luterńskiego i kalwińskiego; przedstawia postulaty powstania chłopskiego w Niemczech	wyjaśnia, dlaczego wyznanie kalwińskie uzyskało poparcie w Niderlandach; przedstawia stosunek Marcina Lutra do powstania chłopskiego w Niemczech	
Kościół katolicki wobec wyzwań reformacji	Uczeń: wymienia przykładowe postanowienia soboru trydenckiego; wymienia przykładowe formy działalności jezuitów	Uczeń: wymienia postanowienia soboru trydenckiego; wymienia formy działalności jezuitów; charakteryzuje działalność Świętego Oficjum; wyjaśnia, co to był <i>Indeks Ksiąg Zakazanych</i>	Uczeń: dzieli postanowienia soboru trydenckiego na dotyczące doktryny wiary i reformy kleru; ocenia, które z reform były reakcją na zarzuty protestantów wobec Kościoła katolickiego; charakteryzuje szkolnictwo jezuickie	Uczeń: wyjaśnia, jaki wpływ na różne dziedziny życia miały wyznania protestanckie, np. gospodarkę; przedstawia rolę sztuki w propagowaniu wiary; charakteryzuje działalność misyjną jezuitów i ich stosunek do miejscowych kultur	Uczeń: porównuje wystrój zboru protestanckiego i kościół katolickiego, a także wyjaśnia przyczyny różnic
Państwo w początkach epoki nowożytnej. Spory mocarstw	Uczeń: wymienia postanowienia edyktu nantejskiego; pokazuje na mapie obszary, które znalazły się	Uczeń: przedstawia proces centralizacji władzy państwowej; przedstawia rolę armii w	Uczeń: porównuje proces centralizacji władzy na przykładzie Anglii i Francji;	Uczeń: wyjaśnia związek między religijnymi i politycznymi przyczynami wojen religijnych we Francji;	Uczeń: charakteryzuje politykę gospodarczą i religijną Filipa II i księcia Alby w Niderlandach

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
	pod władzą Habsburgów w XVI w.	procesie centralizacji władzy	wymienia sposoby, w jakie Habsburgowie poszerzali terytorium znajdujące się pod ich władzą	przedstawia reakcję Francji i Anglii na wzrost potęgi habsburskiej; charakteryzuje poglądy Jeana Bodina na władzę i ich rolę w procesie centralizacji władzy	
II. RZECZPOSPOLITA W XVI STULECIU					
Rzeczpospolita i państwa ościenne	Uczeń: wymienia przyczyny wojny z zakonem krzyżackim; wymienia postanowienia pokoju krakowskiego (hołd pruski); pokazuje na mapie tereny Inflant oraz ziemie, które przypadły Polsce i Litwie po sekularyzacji zakonu kawalerów mieczowych; pokazuje na mapie państwa, w których na początku XVI w. panowali Jagiellonowie	Uczeń: wymienia przyczyny i skutki wojny o Inflanty w XVI w.; wymienia więzi, jakie łączyły Jagiellonów i Habsburgów; wymienia przyczyny i konsekwencje układu dynastycznego zawartego między Jagiellonami a Habsburgami	Uczeń: pokazuje na mapie obszary sporne między Jagiellonami a Turcją; wymienia przyczyny konfliktu z Rosją; przedstawia znaczenie bitwy pod Orszą; przedstawia wojnę o Inflanty jako element rywalizacji o wpływy nad Bałtykiem	Uczeń: wyjaśnia, na czym polegał program dominium Maris Baltici; przedstawia działania ostatnich Jagiellonów (oprócz wojny o Inflanty), które miały na celu realizację tego programu; przedstawia proces inkorporacji Mazowsza do Korony; ocenia politykę zagraniczną ostatnich Jagiellonów	Uczeń: przedstawia stosunki ostatnich Jagiellonów z Gdańskiem i rolę tego miasta w realizacji programu dominium Maris Baltici
Demokracja szlachecka. Rzeczpospolita	Uczeń: wymienia uprawnienia sejmu;	Uczeń: przedstawia rozwarstwienie stanu szlacheckiego w	Uczeń: przedstawia pozycję polityczną szlachty;	Uczeń wyjaśnia genezę powstania szlacheckiego ruchu	Uczeń: przedstawia pozycję i uprawnienia króla w

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
Obojga Narodów	wymienia postanowienia unii lubelskiej; wymienia przykładowe sukcesy ruchu egzekucyjnego	Polsce; wymienia przyczyny przekształcenia unii personalnej w unię realną;	przedstawia strukturę i sposób obradowania sejmu;	egzekucyjnego; wyjaśnia, jaką rolę odegrał szlachecki ruch egzekucji praw w kształtowaniu się demokracji szlacheckiej;	systemie demokracji szlacheckiej
		wyjaśnia, jaką rolę odegrała konstytucja nihil novi w kształtowaniu się demokracji szlacheckiej	charakteryzuje problemy związane z zawarciem unii lubelskiej	wyjaśnia, dlaczego ustrój Rzeczypospolitej w XVI w. nazywa się demokracją szlachecką	
Pierwsi królowie elekcyjni	Uczeń: wymienia postanowienia artykułów henrykowskich; przedstawia sposób wyboru króla po śmierci Zygmunta Augusta; wymienia przykładowych kandydatów do tronu polskiego w czasie pierwszej wolnej elekcji; pokazuje na mapie tereny przyłączone do Rzeczypospolitej przez Stefana Batorego	Uczeń: przedstawia organizację wolnych elekcji po wygaśnięciu dynastii Jagiellonów; wymienia dokumenty, które musiał zaprzysiąc nowo wybrany władca; wymienia przyczyny i skutki wojen Stefana Batorego z Rosją; pokazuje na mapie wyprawę Stefana Batorego na Rosję	Uczeń: wyjaśnia, w jaki sposób szlachta zabezpieczyła swoje prawa przed dążeniami absolutystycznymi kandydatów do tronu polskiego; przedstawia cele polityki zagranicznej Stefana Batorego i ocenia ich realizację	Uczeń: charakteryzuje elekcję i panowanie Henryka Walezego; wyjaśnia związki między polityką wewnętrzną Stefana Batorego (sądy, wojsko) a polityką zagraniczną	Uczeń: przedstawia stosunki Stefana Batorego z Gdańskiem; charakteryzuje rolę Jana Zamoyskiego u boku Stefana Batorego
Rzeczpospolita Obojga Narodów – narody i religie	Uczeń: wymienia przyczyny reformacji w Rzeczypospolitej;	Uczeń: wymienia czynniki, które sprzyjały wzrostowi liczby ludności w XVI w. w	Uczeń: porównuje stopień urbanizacji w Europie i Rzeczypospolitej w	Uczeń: porównuje sytuację demograficzną w Europie i Rzeczypospolitej w	Uczeń: uzasadnia, stwierdzenie, że Rzeczpospolita była państwem bez stosów,

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
	wymienia wyznania protestanckie, które stały się popularne wśród społeczeństwa Rzeczypospolitej; wymienia przykładowe narody zamieszkujące Rzeczpospolitą w XVI w.; wymienia najważniejsze postanowienie konfederacji warszawskiej	Europie; przedstawia strukturę etniczną i wyznaniową Rzeczypospolitej w XVI w.; wskazuje na związki między grupą etniczną a wyznaniem; wymienia postanowienia konfederacji warszawskiej	XVI w.; wymienia grupy społeczne, które przyjęły luteranizm i te, które przyjęły kalwinizm; wyjaśnia, na czym polegała wyjątkowość konfederacji warszawskiej na tle stosunków religijnych w Europie	XVI w.; wyjaśnia, które wyznania protestanckie były popularne w poszczególnych grupach społeczeństwa Rzeczypospolitej; wyjaśnia, dlaczego arianie nie byli popularni wśród szlachty	przywołując różnorodne argumenty
Gospodarka Rzeczypospolitej Obojga Narodów	Uczeń: pokazuje na mapie obszar Rzeczypospolitej i rejony wydobywania surowców oraz kierunki handlu;	Uczeń: przedstawia proces powiększania ziemi folwarczej;	Uczeń: wyjaśnia przyczyny kształtowania się folwarku pańszczyźnianego z uwzględnieniem sytuacji gospodarczej na Zachodzie Europy;	Uczeń: wyjaśnia, które regiony najbardziej korzystały na handlu zbożem; ocenia bilans handlowy Rzeczypospolitej;	Uczeń: przedstawia sytuację miast w Rzeczypospolitej XVI w.;
	wymienia towary eksportowane i importowane przez Rzeczpospolitą; wymienia przyczyny kształtowania się folwarku pańszczyźnianego	wymienia grupy, których kosztem szlachta zwiększała areale folwarków; przedstawia pozycję Gdańska w handlu Rzeczypospolitej	przedstawia rolę handlu zbożem dla rozwoju gospodarczego Rzeczypospolitej; wymienia ograniczenia nakładane na chłopów przez szlachtę	wyjaśnia przyczyny ograniczeń nakładanych na chłopów przez szlachtę; porównuje gospodarkę rolną w Europie Zachodniej i Wschodniej	ocenia możliwości rozwoju miast w gospodarce folwarczno-pańszczyźnianej

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
Kultura złotego wieku	Uczeń: wymienia cechy architektury renesansowej w Polsce oraz podaje przykłady zabytków; wymienia przykładowych pisarzy odrodzenia w Polsce i ich dzieła	Uczeń: wymienia cechy sztuki renesansowej w Polsce oraz podaje przykłady zabytków; rozpoznaje budowle renesansowe; przedstawia rolę Krakowa jako ośrodka życia kulturalnego i naukowego	Uczeń: przedstawia rolę mecenatu królewskiego i magnackiego w rozwoju kultury polskiego odrodzenia; porównuje poglądy na państwo oraz społeczeństwo Andrzeja Frycza Modrzewskiego i Stanisława Orzechowskiego	Uczeń: charakteryzuje czynniki, które sprzyjały rozwojowi humanizmu i renesansu na ziemiach Rzeczypospolitej; ocenia rolę fundacji Zamościa przez Jana Zamoyskiego w rozwoju kultury w Rzeczypospolitej epoki odrodzenia	Uczeń: przedstawia wkład protestantów w rozwój kultury polskiej epoki renesansu; wymienia przykładowych twórców i zabytki związane z kręgiem protestanckim
III. EUROPA W XVII WIEKU					
„Państwo to ja”. Absolutyzm francuski	Uczeń: wymienia przykładowe kompetencje monarchy; definiuje pojęcia: merkantylizm i racja stanu	Uczeń: wymienia czynniki, które utrudniały centralizację władzy we Francji; wyjaśnia, na kim opierał się monarcha, wprowadzając absolutyzm	Uczeń: wymienia działania podejmowane w celu centralizacji władzy i ujednoczenia państwa francuskiego; charakteryzuje politykę gospodarczą Francji	Uczeń: przedstawia pozycję monarchy w monarchii absolutnej; charakteryzuje znaczenie Wersalu jako symbolu absolutyzmu francuskiego	Uczeń: przedstawia oddziaływanie dworu w Wersalu na inne dwory europejskie
Rewolucja i triumf monarchii parlamentarnej w Anglii	Uczeń: wymienia przyczyny rewolucji w Anglii; wymienia przykładowe	Uczeń: wymienia zmiany, które zaszły w Anglii w wyniku wojny domowej;	Uczeń: przedstawia stosunki pierwszych Stuartów z parlamentem i wyjaśnia	Uczeń: przedstawia relacje pierwszych Stuartów ze społeczeństwem;	Uczeń: wyjaśnia sformułowanie, że w Anglii „król panuje, ale nie rządzi”;

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
	cechy monarchii parlamentarnej w Anglii na przełomie XVII i XVIII w.	wymienia przyczyny i skutki chwalebnej rewolucji;	przyczyny konfliktów;		
		wymienia cechy monarchii parlamentarnej w Anglii na przełomie XVII i XVIII w.	wymienia dokumenty, które ukształtowały ustroj w Anglii na przełomie XVII i XVIII w.; przedstawia pozycję i uprawnienia parlamentu w Anglii na przełomie XVII i XVIII w.	przedstawia rolę Olivera Cromwella w trakcie rewolucji angielskiej i po jej zakończeniu; przedstawia pozycję i uprawnienia króla w Anglii, a także wzajemne relacje króla i parlamentu na przełomie XVII i XVIII w.	porównuje pozycję i uprawnienia parlamentu angielskiego (przełom XVII i XVIII w.) i sejmu polskiego (koniec XVI w.)
Wojna trzydziesto-letnia. Rywalizacja mocarstw w XVII w.	Uczeń: wymienia przykładowe przyczyny wojny trzydziestoletniej; pokazuje na mapie zmiany terytorialne, które zaszły na mocy pokoju westfalskiego	Uczeń: wymienia przyczyny wojny trzydziestoletniej; wymienia obozy walczące w wojnie trzydziestoletniej; wyjaśnia, dlaczego Francja przyłączyła się do wojny trzydziestoletniej po stronie protestantów	Uczeń: wymienia skutki wojny trzydziestoletniej, dzieląc je na religijne, ustrojowe i polityczne; przedstawia układ sił w Europie po wojnie trzydziestoletniej	Uczeń: przedstawia, w jaki sposób wojna trzydziestoletnia dotknęła ludność cywilną; charakteryzuje politykę zagraniczną Francji w XVII w.	Uczeń: wyjaśnia związki między przyczynami religijnymi, politycznymi i gospodarczymi wojny trzydziestoletniej; przedstawia znaczenie bitwy pod Białą Górą dla Czechów
Kultura europejska w XVII w.	Uczeń: definiuje pojęcia:	Uczeń: wymienia cechy sztuki	Uczeń: porównuje różne	Uczeń: porównuje różne nurty w	Uczeń: przedstawia osiągnięcia

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
	racjonalizm i empiryzm; wymienia cechy architektury baroku i podaje przykłady zabytków; wymienia przykładowych pisarzy doby baroku i ich dzieła	baroku i podaje przykłady zabytków; rozpoznaje dzieła sztuki barokowej; wymienia przykładowych kompozytorów doby baroku i ich dzieła	sposoby badawcze, które rozwinęły się w XVII w. przedstawia literaturę i muzykę doby baroku	sztuce baroku; przedstawia rolę Francji i Niderlandów w rozwoju kultury epoki baroku	naukowe i wynalazki XVII w.
IV. RZECZPOSPOLITA W DOBIE WOJEN XVII W.					
Konflikty Rzeczypospolitej w 1. połowie XVII w.	Uczeń: pokazuje na mapie zmiany terytorialne po wojnach polsko-szwedzkich w I połowie XVII w.;	Uczeń: pokazuje na mapie miejsca najważniejszych bitew z Rosją i Turcją w I połowie XVII w.;	Uczeń: charakteryzuje dymitriady, wyjaśnia, dlaczego nie są one traktowane jako wojna Rzeczypospolitej z Rosją;	Uczeń: ocenia szanse realizacji umowy Stanisława Żółkiewskiego z bojarami;	Uczeń: porównuje działalność dwóch hetmanów: Jana Karola Chodkiewicza i Stanisława Żółkiewskiego
	pokazuje na mapie zmiany terytorialne po wojnach z Rosją w I połowie XVII w.; wymienia przyczyny wojen polsko-szwedzkich w I połowie XVII w.	pokazuje na mapie miejsca najważniejszych bitew z wojen polsko-szwedzkich w I połowie XVII w.; wymienia skutki wojen polsko-szwedzkich w I połowie XVII w.; wymienia przyczyny wojen z Rosją i Turcją w I połowie XVII w.	przedstawia warunki umowy Stanisława Żółkiewskiego z bojarami rosyjskimi; charakteryzuje wojsko Rzeczypospolitej	przedstawia międzynarodowe uwarunkowania wojen polsko-szwedzkich w I połowie XVII w. i ich wpływ na postanowienia zawieranych rozejmów; wyjaśnia wpływ sytuacji międzynarodowej	

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
				na wybuch wojny Rzeczypospolitej z Turcją	
Kozacy, Moskwa i Rzeczpospolita w 2. połowie XVII w.	Uczeń: pokazuje na mapie zasięg powstania Chmielnickiego i najważniejsze bitwy; pokazuje na mapie zmiany terytorialne po wojnie z Rosją w II połowie XVII w.	Uczeń: wymienia przyczyny powstania Chmielnickiego; wymienia przyczyny wojny z Rosją w II połowie XVII w.	Uczeń: przedstawia różnorodność konfliktów na Ukrainie i wskazuje na ich związek z wybuchem powstania Chmielnickiego; wymienia postanowienia ugód z Kozakami i wyjaśnia, co było przyczyną zmian warunków	Uczeń: ocenia, która z ugód dawała największe uprawnienia ludności ruskiej i jakie były szanse na ich realizację; ocenia skutki wojen z Rosją dla Rzeczypospolitej	Uczeń: wyjaśnia, w jakich okolicznościach powrócono do koncepcji Rzeczypospolitej Trojga Narodów
Rzeczpospolita i Szwecja: potop szwedzki	Uczeń: pokazuje na mapie zasięg potopu szwedzkiego i miejsca najważniejszych bitew; wymienia przyczyny potopu szwedzkiego	Uczeń: charakteryzuje postawy szlachty wobec Szwedów w czasie potopu szwedzkiego; wymienia sojuszników Rzeczypospolitej w trakcie potopu szwedzkiego	Uczeń: przedstawia postanowienia układu w Radnot; przedstawia okoliczności podpisania i postanowienia traktatów welawsko-bydgoskich; wymienia postanowienia pokoju w Oliwie	Uczeń: ocenia skutki wojen ze Szwedami dla Rzeczypospolitej, biorąc pod uwagę kwestie polityczne, gospodarcze i kulturalne; ocenia, jakie zagrożenie mogła stanowić dla Rzeczypospolitej niezależność Prus Książęcych	Uczeń: porównuje postępowanie Janusza Radziwiła i Stefana Czarnieckiego wobec Szwedów; ocenia, przez kogo Janusz Radziwiłł może być uważany za patriotę, a przez kogo – za zdrajcę
Rzeczpospolita i Turcja. Wiktoria	Uczeń: pokazuje na mapie obszary	Uczeń: wymienia przyczyny	Uczeń: porównuje postanowienia	Uczeń: przedstawia postawy	Uczeń: daje przykłady

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
wiedeńska	zajęte przez imperium osmańskie;	wojen z Turcją w II połowie XVII w.;	traktatu w Buczaczu i rozejmu w Żurawnie;	Tatarów zamieszkujących Rzeczpospolitą w czasie wojen z Turcją;	przedstawienia wiktorii wiedeńskiej w literaturze i sztuce
	pokazuje na mapie miejsca bitew z Turkami w II połowie XVII w.	pokazuje na mapie zmiany terytorialne po wojnach z Turcją w II połowie XVII w. (traktat w Buczaczu, rozejm w Żurawnie, pokój w Karłowicach)	charakteryzuje ustrój i sytuację religijną w imperium osmańskim	ocenia, czy wiktoria wiedeńska przyniosła efekty proporcjonalne do odniesionego zwycięstwa	
Rzeczpospolita w XVII w. – kryzys państwa	Uczeń: wymienia przykładowe gospodarczo-społeczne skutki XVII-wiecznych wojen dla Rzeczypospolitej; wymienia przykładowe reformy ustrojowe proponowane przez królów z dynastii Wazów	Uczeń: charakteryzuje sytuację majątkową magnaterii; przedstawia funkcjonowanie sejmku walnego w XVII w. i wyjaśnia, co utrudniało przyjmowanie konstytucji	Uczeń: przedstawia reakcję szlachty na reformy ustrojowe proponowane przez Wazów; wymienia czynniki, które przyczyniły się do wzrostu pozycji magnaterii w Rzeczypospolitej; wymienia przyczyny zawarcia unii brzeskiej i jej postanowienia	Uczeń: wyjaśnia, jak wojny XVII w. prowadzone przez Rzeczpospolitą wpłynęły na sytuację religijną w państwie; ocenia, czy w II połowie XVII w. możemy mówić o oligarchii magnackiej jako formie ustroju Rzeczypospolitej; przedstawia zależności między demograficznymi i gospodarczymi skutkami XVII-wiecznych wojen dla Rzeczypospolitej, uwzględnia również kontekst europejski	Uczeń: wyjaśnia, czy Piotr Skarga mógł wspierać projekty reform ustrojowych Zygmunta III Wazy i w jaki sposób mógł to robić

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
Kultura Rzeczypospolitej w XVII w.	Uczeń: wymienia cechy architektury baroku i podaje przykłady zabytków z terenu Rzeczypospolitej; wymienia cechy sarmatyzmu	Uczeń: wymienia cechy sztuki baroku i podaje przykłady zabytków z terenów Rzeczypospolitej; rozpoznaje budowle barokowe z terenów Rzeczypospolitej; wymienia gatunki literackie, które rozwinęły się w epoce baroku, i przykładowych twórców	Uczeń: przedstawia wpływy wschodnie w kulturze sarmackiej; wymienia tematykę i cechy charakterystyczne piśmiennictwa polskiego epoki baroku oraz jego twórców	Uczeń: wyjaśnia, w jaki sposób ideologia sarmatyzmu wpływała na obyczajowość szlachty; wyjaśnia, w jaki sposób sytuacja polityczna wpływała na postawy i przekonania szlachty	Uczeń: ocenia, w jakim stopniu <i>Nowe Ateny...</i> księdza Benedykta Chmielowskiego oddają poziom wykształcenia szlachty polskiej XVII w.
V. EUROPA I ŚWIAT W XVIII W.					
Postęp techniczny i przemiany gospodarcze w XVIII stuleciu	Uczeń: wymienia czynniki, które sprzyjały wzrostowi demograficznemu w XVIII w.; wymienia wynalazki XVIII-wieczne	Uczeń: wymienia zmiany, które zaszły w rolnictwie w XVIII w.; wyjaśnia, jaką rolę w rozwoju przemysłu odegrała maszyna parowa; wymienia założenia liberalizmu ekonomicznego	Uczeń: wyjaśnia, w jaki sposób warunki życia i przemiany w rolnictwie wpłynęły na wzrost demograficzny w XVIII w.; wyjaśnia związki między zmianami w rolnictwie a rewolucją przemysłową; wymienia skutki przemian gospodarczych w XVIII w.	Uczeń: wyjaśnia, dlaczego w Wielkiej Brytanii najwcześniej doszło do przemian gospodarczych na szeroką skalę; przedstawia przemiany w przemyśle w XVIII w. i ich wpływ na życie ludzi; wyjaśnia, kim byli luddyci i jaki był cel ich działania	Uczeń: ocenia metody stosowane przez Edwarda Jennera w czasie prac nad szczy-pionką; przedstawia przemiany w transporcie w XVIII w.

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
Oświecenie w Europie	Uczeń: wymienia idee oświecenia; przedstawia poglądy Monteskiusza; wymienia cechy kultury klasycystycznej	Uczeń: wymienia sposoby propagowania idei oświecenia; przedstawia poglądy Jeana-Jacques'a Rousseau; podaje definicję absolutyzmu oświeconego	Uczeń: wyjaśnia przyczyny rozwoju filozofii oświecenia; porównuje poglądy filozofów oświecenia na władzę; wymienia przykładowe dzieła sztuki klasycystycznej	Uczeń: przedstawia poglądy filozofów oświecenia na religię; przedstawia rolę <i>Encyklopedii</i> ... i salonów filozoficznych w rozwoju myśli oświeceniowej; charakteryzuje absolutyzm oświecony	Uczeń: przedstawia rolę salonów literackich i kobiet je pro-wadzących w rozwoju kultury epoki oświecenia; przedstawia rozwój nauki i oświaty w epoce oświecenia
Rosja w XVIII w. – początki mocarstwa	Uczeń: wymienia przykładowe reformy przeprowadzone w Rosji; wymienia cele wojny północnej stawiane przez Rosję; pokazuje na mapie ekspansję terytorialną Rosji	Uczeń: dzieli przeprowadzone przez Piotra I reformy na administracyjne, wojskowe i kulturalne; przedstawia rolę Petersburga; wymienia reformy Katarzyny II i wskazuje, w jakich dziedzinach kontynuowała ona reformy Piotra I	Uczeń: przedstawia cele wprowadzania poszczególnych grup reform w Rosji; wyjaśnia, na czym polegał proces europeizacji Rosji podjęty przez Piotra I; przedstawia przebieg i skutki wojny północnej	Uczeń: charakteryzuje politykę carów wobec cerkwi prawosławnej; wyjaśnia, na czym polegała i jaką miała genezę idea Moskwy jako trzeciego Rzymu; uzasadnia, że mimo prze-pro-wadzanych reform w przypadku Rosji możemy w dalszym ciągu mówić o samodzierżawiu	Uczeń: wyjaśnia, dlaczego Petersburg był nazywany Wenecją Północy, a Katarzyna II – Semiramidą Północy
Absolutyzm oświecony w Prusach i Austrii w	Uczeń: wymienia przykładowe reformy przeprowadzone w Prusach i Austrii;	Uczeń: dzieli reformy przeprowa-dzone w Prusach i Austrii	Uczeń: przedstawia cele wpro-wadzenia poszczególnych grup	Uczeń: wyjaśnia, jakie znaczenie gospodarcze miały tereny zajęte przez Prusy w	Uczeń: porównuje politykę Marii Teresy wobec Czechów i Węgrów;

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
XVIII w.	pokazuje na mapie zasięg ekspansji terytorialnej Prus	na administracyjne, gospodarcze i związane z epoką oświecenia; wyjaśnia, które reformy w Prusach były związane z ich ekspansją terytorialną; charakteryzuje politykę józefinizmu	reform w Prusach i Austrii; wyjaśnia w jaki sposób przeprowadzane reformy wpływały na wzmocnienie władzy monarszej; przedstawia wzrost pozycji Prus na arenie międzynarodowej w XVIII w.	XVIII w.; wyjaśnia, jak Fryderyk II i Józef II widzieli rolę władcy	wyjaśnia, co było przyczyną różnic
Powstanie Stanów Zjednoczonych Ameryki	Uczeń: wymienia przyczyny wojny o niepodległość; pokazuje na mapie miejsca najważniejszych bitew; wymienia federalne organy władzy i ich przykładowe kompetencje	Uczeń: przedstawia organizację kolonii angielskich w połowie XVIII w.; przedstawia politykę Wielkiej Brytanii wobec kolonii; wymienia kompetencje federalnych organów władzy i charakteryzuje wzajemne relacje między nimi	Uczeń: wyjaśnia, w jaki sposób polityka gospodarcza Wielkiej Brytanii wobec kolonii doprowadziła do konfliktu kolonii z metropolią; wyjaśnia wpływ idei oświecenia na stosunki kolonii z Wielką Brytanią; przedstawia realizację idei oświeceniowych w <i>Deklaracji Niepodległości</i>	Uczeń: charakteryzuje różne przyczyny wojny o niepodległość i wskazuje na związki między nimi; przedstawia stosunek państw i społeczeństw Europy do wojny o niepodległość Stanów Zjednoczonych; przedstawia realizację idei oświeceniowych w Konstytucji Stanów Zjednoczonych	Uczeń: prezentuje sylwetki ojców założycieli

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
Naród przeciw królowi. Rewolucja francuska	Uczeń: wymienia przykładowe przyczyny Wielkiej Rewolucji Francuskiej; wymienia postanowienia <i>Deklaracji Praw Człowieka i Obywatela</i> ; wymienia organy władzy i ich kompetencje wprowadzone na mocy konstytucji z 1791 r.;	Uczeń: dzieli przyczyny Wielkiej Rewolucji Francuskiej na ustrojowe, gospodarcze i społeczne; przedstawia proces kształtowania się Konstytuanty; przedstawia rolę klubów politycznych;	Uczeń: wskazuje przykładowe związki przyczynowo-skutkowe między różnymi wydarzeniami, które doprowadziły do wybuchu Wielkiej Rewolucji Francuskiej;	Uczeń: wskazuje związki przyczynowo-skutkowe między różnymi wydarzeniami, które doprowadziły do wybuchu Wielkiej Rewolucji Francuskiej;	Uczeń: wyjaśnia znaczenie symboli Wielkiej Rewolucji Francuskiej; wymienia kręgi cywilizacyjne, z których wywodziła się część z tych symboli
	wymienia przyczyny wojny z Austrią; wymienia kluby polityczne z czasów Wielkiej Rewolucji Francuskiej	wymienia symbole Wielkiej Rewolucji Francuskiej; przedstawia okoliczności wprowadzenia we Francji republiki	wyjaśnia wpływ idei oświeceniowych na wybuch Wielkiej Rewolucji Francuskiej; wymienia przykładowe przemiany społeczno-gospodarcze, które zaszły we Francji w latach 1789–1790; przedstawia realizację idei oświeceniowych w dokumentach przyjętych przez Konstytuantę; przedstawia przebieg wojny Francji z I koalicją	wymienia przemiany społeczno-gospodarcze, które zaszły we Francji w latach 1789–1790; wyjaśnia, które ze zmian społeczno-gospodarczych likwidowały przyczyny Wielkiej Rewolucji Francuskiej; wyjaśnia wpływ wojny Francji z I koalicją na utworzenie republiki i działania Konwentu; charakteryzuje stronnictwa polityczne działające w trakcie Wielkiej Rewolucji Francuskiej	

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
Francja republiką	Uczeń: wyjaśnia, na czym polegał terror jakobiński; wymienia postanowienia konstytucji dyrektoriatu	Uczeń: wymienia przyczyny zamachu termidoriańskiego; wymienia zmiany, jakie zaszły w społeczeństwie francuskim w wyniku Wielkiej Rewolucji Francuskiej	Uczeń: wyjaśnia, dlaczego w czasie wojny z I koalicją wzrosła pozycja jakobinów; charakteryzuje stosunek jakobinów do religii i Kościoła katolickiego, a także wyjaśnia, w czym się on przejawiał; przedstawia różne oceny Wielkiej Rewolucji Francuskiej	Uczeń: przedstawia opór społeczeństwa francuskiego wobec rządów jakobinów; przedstawia związek między dokumentami wydawanymi w czasie Wielkiej Rewolucji Francuskiej a przemianami społecznymi i życia politycznego we Francji; ocenia znaczenie Wielkiej Rewolucji Francuskiej	Uczeń: interpretuje źródła ikonograficzne związane z dyktaturą jakobinów
VI. RZECZPOSPOLITA W XVIII WIEKU					
Rzeczpospolita w dobie unii polsko-saskiej	Uczeń: wymienia postanowienia sejmu niemego;	Uczeń: przedstawia przebieg elekcji Augusta II;	Uczeń: przedstawia przykłady ingerowania Szwecji i Rosji w wewnętrzne sprawy Rzeczypospolitej;	Uczeń: charakteryzuje stosunki między szlachtą a Augustem II;	Uczeń: wyjaśnia, czy w I połowie XVIII w. możemy w dalszym ciągu traktować
	wymienia przykładowe zmiany w kulturze w epoce saskiej	przedstawia udział Rzeczypospolitej w wojnie północnej	porównuje projekty reform przedstawione przez Stanisława Leszczyńskiego i Stanisława Konarskiego;	przedstawia sytuację gospodarczą Rzeczypospolitej w I połowie XVIII w.	Rzeczpospolitą jako podmiot w stosunkach międzynarodowych

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
			wyjaśnia rolę mecenatu królewskiego w rozwoju kultury oświecenia		
Próby reform i pierwszy rozbiór Rzeczypospolitej	<p>Uczeń: wymienia przykładowe reformy przeprowadzone w pierwszych latach panowania Stanisława Augusta Poniatowskiego; wymienia prawa kardynalne; pokazuje na mapie tereny utracone przez Rzeczypospolitą podczas I rozbioru</p>	<p>Uczeń: wyjaśnia, w jakich dziedzinach przeprowadzono reformy w pierwszych latach panowania Stanisława Augusta i dlaczego; wymienia przyczyny konfederacji barskiej; przedstawia okoliczności uchwalenia praw kardynalnych</p>	<p>Uczeń: przedstawia stosunek szlachty do konieczności przeprowadzenia reform ustrojowych w Rzeczypospolitej i wyjaśnia, co wpływało na jej stanowisko; wymienia działania Rosji, które świadczą o jej ingerencji w wewnętrzne sprawy Rzeczypospolitej; przedstawia skutki konfederacji barskiej</p>	<p>Uczeń: wyjaśnia, dlaczego sprawa dysydentów była łatwym pretekstem dla państw ościennych do ingerowania w wewnętrzne sprawy Rzeczypospolitej; przedstawia argumenty państw zaborczych uzasadniające I rozbiór Rzeczypospolitej i reakcję Polaków; ocenia, które z państw zaborczych odniosło największe korzyści z rozbioru</p>	<p>Uczeń: przedstawia, w jaki sposób Francja i Turcja wsparły konfederację barską; wyjaśnia, dlaczego Francja i Turcja wspierały Polaków przeciw Rosji</p>

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
Kultura doby oświecenia w Rzeczypospolitej	<p>Uczeń: przedstawia zmiany w programach nauczania w szkołach w I połowie XVIII w.; przedstawia działalność i znaczenie Komisji Edukacji Narodowej; wymienia przykłady dzieł sztuki z XVIII w. i ich twórców</p>	<p>Uczeń: wskazuje przemiany oświeceniowe w programach szkolnych; wyjaśnia rolę mecenatu Stanisława Augusta Poniatowskiego w rozwoju sztuki w II połowie XVIII w.; przedstawia działalność i znaczenie Towarzystwa do Ksiąg Elementarnych</p>	<p>Uczeń: charakteryzuje rozwój szkolnictwa w XVIII w.; wskazuje przemiany oświeceniowe w szkolnictwie Rzeczypospolitej; przedstawia rozwój kultury Rzeczypospolitej XVIII w.</p>	<p>Uczeń: wyjaśnia związki między kulturą a życiem politycznym w Rzeczypospolitej XVIII w.; przedstawia rolę czasopism wydawanych w Rzeczypospolitej; charakteryzuje postawę oświeconego sarmatyzmu na tle epoki</p>	<p>Uczeń: przedstawia rolę Warszawy jako ośrodka kulturalnego XVIII-wiecznej Rzeczypospolitej; przedstawia wpływ mecenatu magnackiego na rozwój kultury</p>
Sejm Wielki i drugi rozbiór Rzeczypospolitej	<p>Uczeń: wymienia przykłady działania Rady Nieustającej; wymienia stronnictwa działające w czasie Sejmu Wielkiego i najważniejsze punkty ich programów; wymienia najważniejsze postanowienia Konstytucji 3 maja; pokazuje na mapie tereny, które Rzeczpospolita utraciła w wyniku II rozbioru</p>	<p>Uczeń: przedstawia strukturę Rady Nieustającej; charakteryzuje sytuację międzynarodową Rzeczypospolitej w czasie obrad Sejmu Wielkiego; wymienia postanowienia ustawy o miastach i Konstytucji 3 maja; wskazuje nawiązania do myśli oświeceniowej w uchwałach Sejmu Wielkiego;</p>	<p>Uczeń: wyjaśnia, jaką rolę miała odgrywać Rada Nieustająca; wyjaśnia, jak sytuacja międzynarodowa wpłynęła na swobodę podejmowania decyzji na Sejmie Czteroletnim; wymienia reformy Sejmu Wielkiego i ocenia szanse ich wprowadzenia w życie; wymienia przyczyny podpisania konfederacji</p>	<p>Uczeń: przedstawia okoliczności uchwalenia ustawy o miastach i wyjaśnia, jakie zmiany w funkcjonowaniu państwa mogła przynieść jej pełna realizacja; przedstawia przebieg konfederacji targowickiej, wojny w obronie Konstytucji 3 maja; przedstawia okoliczności II rozbioru Rzeczypospolitej;</p>	<p>Uczeń: ocenia, czy działania i ustępstwa Stanisława Augusta Poniatowskiego przyniosły oczekiwane przez króla efekty</p>

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
		wymienia przyczyny i skutki konfederacji targowickiej	targowickiej i jej przywódców	wyjaśnia, na co liczył Stanisław August Poniatowski, przystępując do Targowicy	
Insurekcja kościuszkowska. Upadek państwa	Uczeń: wymienia przyczyny insurekcji kościuszkowskiej; pokazuje na mapie miejsca walk w trakcie insurekcji kościuszkowskiej; pokazuje na mapie podział Rzeczypospolitej w wyniku III rozbioru	Uczeń: wymienia skutki insurekcji kościuszkowskiej; wymienia postanowienia uniwersału połanieckiego; ocenia, które z państw rozbiorowych osiągnęło największe korzyści z zajętych ziem Rzeczypospolitej	Uczeń: charakteryzuje sytuację polityczną Rzeczypospolitej po II rozbiorze; wymienia działania Tadeusza Kościuszki zmierzające do objęcia powstaniem, jak najszerszych kręgów społecznych; przedstawia okoliczności III rozbioru Rzeczypospolitej	Uczeń: przedstawia proces radykalizacji postaw Polaków w czasie insurekcji kościuszkowskiej; przedstawia stosunek Prus do powstania kościuszkowskiego; przedstawia udział chłopów w insurekcji kościuszkowskiej	Uczeń: porównuje działalność Jakuba Jasińskiego i Jana Kilińskiego w trakcie insurekcji kościuszkowskiej
VII. EPOKA NAPOLEOŃSKA					
Kształtowanie się systemu	Uczeń: pokazuje na mapie nabytki	Uczeń: wymienia postanowienia	Uczeń: charakteryzuje sytuację	Uczeń: charakteryzuje sytuację	Uczeń: wyjaśnia symbolikę

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
napoleońskiego w Europie	terytorialne Francji w wyniku wojen napoleońskich i miejsca decydujących bitew; pokazuje na mapie państwa, które znalazły się w strefie wpływów Francji; pokazuje na mapie Związek Reński; wymienia przykładowe postanowienia kodeksu prawa cywilnego, zwanego <i>Kodeksem Napoleona</i>	konstytucji wprowadzającej konsulat we Francji; przedstawia, w jaki sposób Napoleon wprowadził cesarstwo we Francji; wymienia przykładowe elementy polityki Napoleona wobec państw zależnych	wewnętrzną we Francji w okresie konsulatu i cesarstwa; przedstawia strukturę systemu napoleońskiego w Europie i politykę Napoleona wobec państw zależnych; wymienia działania, jakie podjął Napoleon przeciwko Wielkiej Brytanii	wewnętrzną we Francji w okresie dyktatoratu; wyjaśnia, co wpływało na to, że społeczeństwo francuskie popierało Napoleona Bonaparte; wyjaśnia, jakie były cele działań Napoleona wobec Wielkiej Brytanii i co na nie wpływało; ocenia skuteczność blokady kontynentalnej	na obrazach z różnych okresów kariery Napoleona Bonaparte; wymienia kręgi cywilizacyjne, z których wywodziła się część z nich
Napoleon a sprawa polska	Uczeń: wymienia działania Polaków zmierzające do zachowania i rozwijania dorobku kulturalnego; pokazuje na mapie miejsca bitew stoczonych przez Legiony Polskie; wymienia działania Napoleona na ziemiach zaboru pruskiego	Uczeń: porównuje działania Izabeli Czartoryskiej i Stanisława Staszica zmierzające do zachowania i rozwijania dorobku kulturalnego; przedstawia powstanie i walki Legionów Polskich; przedstawia udział Polaków w wojnie z Prusami	Uczeń: wymienia działania Polaków zmierzające do odzyskania niepodległości pod zaborami i na emigracji; przedstawia wpływ hasła rewolucji francuskiej na funkcjonowanie Legionów Polskich; charakteryzuje stosunek Napoleona do Polaków	Uczeń: charakteryzuje stosunek Napoleona do dążeń Polaków do odzyskania niepodległości; wyjaśnia, dlaczego Napoleon był zainteresowany udziałem Polaków w wojnie z Prusami w latach 1806–1807; przedstawia koncepcję Adama Czartoryskiego odbudowy państwa polskiego	Uczeń: porównuje działania Jana Henryka Dąbrowskiego i Adama Jerzego Czartoryskiego w celu odzyskania przez Polaków niepodległości

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
Księstwo Warszawskie	Uczeń: pokazuje na mapie obszar Księstwa Warszawskiego w 1808 r. i 1810 r.;	Uczeń: wymienia postanowienia konstytucji Księstwa Warszawskiego;	Uczeń: przedstawia okoliczności powstania Księstwa Warszawskiego;	Uczeń: wskazuje wzorce francuskie i tradycje polskie w konstytucji Księstwa Warszawskiego;	Uczeń: wyjaśnia, dlaczego w Księstwie Warszawskim było prawo francuskie, pieniądze pruskie i król saski;
	pokazuje na mapie miejsca ważniejszych bitew, w których walczyli Polacy u boku Napoleona lub w sojuszu z Napoleonem w Hiszpanii i z Austrią	wymienia korzyści, jakie osiągnęli Polacy z istnienia Księstwa Warszawskiego	przedstawia rozwiązanie kwestii chłopskiej w Księstwie Warszawskim; przedstawia miejsce Księstwa Warszawskiego w systemie napoleońskim	przedstawia rolę Polaków, którzy brali udział w wojnach z Hiszpanią i Austrią; ocenia znaczenie istnienia Księstwa Warszawskiego dla Polaków	wyjaśnia wyrażenie „bajońskie sumy” w czasach Księstwa Warszawskiego i współcześnie
Upadek Napoleona	Uczeń: wymienia przyczyny wojny Napoleona z Rosją w 1812 r.; pokazuje na mapie miejsca bitew z ostatnich lat panowania Napoleona	Uczeń: przedstawia sytuację Napoleona po przegranej w 1814 r.; przedstawia stosunek Polaków do Napoleona w ostatnich latach jego panowania i ich sytuację po jego upadku	Uczeń: wyjaśnia, dlaczego Aleksander I przestał przestrzegać warunków pokoju z Tylży; przedstawia próbę odzyskania władzy przez Napoleona	Uczeń: przedstawia sytuację we Francji, która ułatwiła Napoleonowi podjęcie próby odzyskania władzy; porównuje sytuację Napoleona po przegranej w 1814 i 1815 r.	Uczeń: ocenia znaczenie epoki napoleońskiej w dziejach Francji i Europy; wymienia zmiany wprowadzone przez Napoleona, które przetrwały jego upadek

SPOSOBY SPRAWDZANIA OSIĄGNIĘĆ EDUKACYJNYCH UCZNIÓW Z HISTORII W KLASIE II

I OKRES	OCENY OBOWIĄZKOWE	SPRAWDZIANY - (2) W=3 - Rzeczpospolita w XVI w. - Europa i świat XVI- XVII w.	KARTKÓWKI - (1) W=2 - Odkrycia geograficzne lub reformacja	ODPOWIEDŹ - (1) W=2
	OCENY NIEOBOWIĄZKOWE	aktywność, praca domowa W=1	Referat W=2	Zadanie dodatkowe W=5 praca pisemna w formie eseju lub pracy badawczej
II OKRES	OCENY OBOWIĄZKOWE	SPRAWDZIANY - (2) W=3 - Epoka oświecenia - Rzeczpospolita w XVIII w.	KARTKÓWKI - (1) W=2 - epoka napoleońska	ODPOWIEDŹ - (2) W=2
	OCENY NIEOBOWIĄZKOWE	aktywność, praca domowa W=1	Referat W=2	Zadanie dodatkowe W=5 praca pisemna w formie eseju lub pracy badawczej

Historia

Klasa III

1. Plan nauczania.
2. Wymagania edukacyjne.
3. Sposoby sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów.

PLAN NAUCZANIA HISTORII - ZAKRES PODSTAWOWY KLASA 3

1. Wiek pary i węgla. Rewolucja przemysłowa.
2. Kongres wiedeński
3. Główne nurty polityczne w Europie w 1. połowie XIX w.
4. Władcy i narody 1815-1830
5. Wiosna Ludów w Europie. Wojna krymska
6. EUROPA I ŚWIAT OD 1815 R. DO POŁOWY XIX WIEKU - powtórzenie wiadomości
7. EUROPA I ŚWIAT OD 1815 R. DO POŁOWY XIX WIEKU - sprawdzian wiadomości
8. Stracone złudzenia: Królestwo Kongresowe
9. Powstanie listopadowe
10. Polacy na emigracji i pod trzema zaborami (1831-1846)
11. Powstanie krakowskie i Wiosna Ludów na ziemiach polskich
12. Kultura polska w 1. połowie XIX w.
13. POLACY I ZIEMIE POLSKIE W 1. POŁOWIE XIX WIEKU - powtórzenie wiadomości
14. POLACY I ZIEMIE POLSKIE W 1. POŁOWIE XIX WIEKU - sprawdzian wiadomości
15. Przemiany gospodarcze, rozwój nauki i techniki
16. Przemiany obyczajowe i rozwój kultury masowej

17. Demokracja życia politycznego. Ideologie i ruchy polityczne
18. Zjednoczenie Włoch. Zjednoczenie Niemiec
19. Wojna secesyjna w Stanach Zjednoczonych
20. Ekspansja kolonialna mocarstw w Afryce i Azji
21. Polityka międzynarodowa u schyłku XIX i na początku XX w.
22. EUROPA I ŚWIAT OD POŁOWY XIX W. DO 1914 ROKU - powtórzenie wiadomości
23. EUROPA I ŚWIAT OD POŁOWY XIX W. DO 1914 ROKU - sprawdzian wiadomości
24. Królestwo Polskie przed wybuchem powstania styczniowego
25. Powstanie styczniowe
26. Sytuacja Polaków w zaborach: rosyjskim, pruskim i austriackim
27. Masowe ruchy polityczne na ziemiach polskich
28. Rewolucja 1905-1906 w Królestwie Polskim
29. Polska kultura i nauka przełomu XIX i XX stulecia
30. POLACY I ZIEMIE POLSKIE W 2. POŁOWIE XIX I NA POCZĄTKU XX WIEKU - powtórzenie wiadomości
31. POLACY I ZIEMIE POLSKIE W 2. POŁOWIE XIX I NA POCZĄTKU XX WIEKU - sprawdzian wiadomości
32. Początek wojny i działania zbrojne w latach 1914-1916
33. Rewolucja lutowa i przewrót bolszewicki w Rosji
34. Sprawa polska w czasie I wojny światowej
35. Polskie formacje wojskowe - Legiony Polskie
36. Koniec Wielkiej Wojny. Odzyskanie przez Polskę niepodległości
37. POLSKA, EUROPA I ŚWIAT W OKRESIE WIELKIEJ WOJNY – powtórzenie wiadomości
38. POLSKA, EUROPA I ŚWIAT W OKRESIE WIELKIEJ WOJNY – sprawdzian wiadomości
39. Ukształtowanie się systemu wersalskiego
40. Świat po Wielkiej Wojnie. Wielki kryzys gospodarczy
41. Narodziny faszyzmu we Włoszech
42. System nazistowski w Niemczech
43. Adolf Hitler - największy zbrodniarz w historii
44. Państwo sowieckie
45. Stalin w kolorze – film dokumentalny
46. Trzy totalitaryzmy – faszyzm, nazizm, komunizm

Temat lekcji			Ocena		
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca

47. Świat na drodze ku wojnie
48. Nauka i kultura w okresie międzywojennym
49. Środki masowego przekazu
50. EUROPA I ŚWIAT W OKRESIE MIĘDZYWOJENNYM – powtórzenie wiadomości
51. EUROPA I ŚWIAT W OKRESIE MIĘDZYWOJENNYM – sprawdzian wiadomości
52. Walka o granice odrodzonej Polski
53. Bitwa warszawska
54. II Rzeczpospolita w okresie rządów parlamentarnych (1918-1926)
55. Rządy sanacji w Polsce (1926-1939)
56. Społeczeństwo II Rzeczypospolitej
57. Przemiany gospodarcze w Polsce w okresie międzywojennym
58. Kultura i nauka w międzywojennej Polsce
59. Polska kinematografia okresu międzywojennego
60. Polska polityka zagraniczna w latach 1918-1939
61. POLSKA W DWUDZIESTOLECIU MIĘDZYWOJENNYM – powtórzenie wiadomości
62. POLSKA W DWUDZIESTOLECIU MIĘDZYWOJENNYM – sprawdzian wiadomości

I. EUROPA I ŚWIAT OD 1815 R. DO POŁOWY XIX WIEKU

<p>1. Wiek pary i węgla. Rewolucja przemysłowa</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia czynniki, które wpływały na zmiany demograficzne w Europie; przedstawia warunki życia robotników; wymienia grupy społeczne, które powstały w wyniku rewolucji przemysłowej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> deiniuje pojęcia: industrializacja, urbanizacja, migracja; wyjaśnia, z jakimi zmianami w gospodarce był związany proces industrializacji i urbanizacji; wyjaśnia, jak zmiany w transporcie wpłynęły na gospodarkę 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, z jakimi zmianami w gospodarce były związane procesy migracyjne w Europie; charakteryzuje zmiany struktury społecznej związane z rewolucją przemysłową; wyjaśnia, jak zmiany w transporcie i komunikacji wpłynęły na życie ludzi; wymienia najważniejsze osiągnięcia nauki w I połowie XIX w. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia rozwój nauki w I połowie XIX w.; ocenia, które z wynalazków mogły poprawić warunki życia ludności; wyjaśnia, co wpłynęło na poprawę sytuacji robotników; wyjaśnia, co spowodowało, że rewolucja przemysłowa miała miejsce najwcześniej w Anglii, a dopiero później stopniowo na kontynencie 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> na podstawie materiałów z podręcznika i innych źródeł przedstawia zmiany w krajobrazie Europy Zachodniej, które zaszły w wyniku rewolucji przemysłowej
<p>2. Kongres wiedeński</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia zasady, zgodnie z którymi podejmowano decyzje na kongresie wiedeńskim; wymienia państwa, których przedstawiciele odgrywali największą rolę podczas obrad kongresu; wymienia przykładowe decyzje kongresu wiedeńskiego 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, dlaczego został zwołany kongres wiedeński; pokazuje na mapie zmiany terytorialne związane z decyzjami kongresu wiedeńskiego; wyjaśnia, co to było Święte Przymierze 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> łączy podejmowane na kongresie wiedeńskim decyzje z zasadami, zgodnie z którymi je podejmowano; charakteryzuje cele i przedstawia metody działania Świętego Przymierza; porównuje mapy Europy z okresu napoleońskiego i po kongresie wiedeńskim 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, dlaczego kongres wiedeński określa się tańczącym kongresem; porównuje mapy Europy z okresu napoleońskiego oraz po kongresie wiedeńskim i wyjaśnia przyczyny najważniejszych różnic; charakteryzuje układ sił w Europie po kongresie wiedeńskim 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> na wybranych przykładach przedstawia rolę kobiet na kongresie wiedeńskim

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
3. Główne nurty polityczne w Europie w 1. połowie XIX w.	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia główne założenia ideologii liberalnej; wymienia główne założenia ideologii konserwatywnej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia główne założenia komunizmu; przedstawia najważniejsze cechy romantyzmu; wymienia przykładowych twórców romantyzmu 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje działalność liberałów w Europie; wyjaśnia, dlaczego doszło do powstania ideologii socjalistycznej; charakteryzuje socjalizm utopijny 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia proces kształtowania się tożsamości narodowej; porównuje socjalizm utopijny i komunizm; wskazuje realizację cech romantyzmu w dziełach kultury 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia zaangażowanie artystów w sprawy społeczne i polityczne w I połowie XIX w.
4. Władcy i narody 1815-1830	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia przyczyny i skutki rewolucji lipcowej; wymienia przykładowe działania Świętego Przymierza, które miały na celu utrzymanie ładu wiedeńskiego 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia przyczyny i skutki powstania dekabrystów; wyjaśnia, do której ideologii nawiązywały postulaty uczestników tego powstania 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia przyczyny i skutki powstania Greków przeciwko Turcji; wymienia przyczyny i skutki powstania Belgów przeciwko Holendrom 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, dlaczego społeczeństwa nie zaakceptowały postanowień kongresu wiedeńskiego; porównuje wystąpienia społeczeństw europejskich w I połowie XIX w.; wyjaśnia, co wpływało na sukces wystąpień społecznych w I połowie XIX w. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ocenia szanse społeczeństw na zmianę porządku wprowadzonego na kongresie wiedeńskim do połowy XIX w.
5. Wiosna Ludów w Europie. Wojna krymska	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia najważniejsze przyczyny Wiosny Ludów; wymienia państwa, w których doszło do wystąpień w czasie Wiosny Ludów; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia przyczyny Wiosny Ludów we Francji i w państwach niemieckich; przedstawia przyczyny i 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia przyczyny Wiosny Ludów w monarchii habsburskiej i państwach włoskich; przedstawia skutki Wiosny 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, co ułatwiło monarchom tłumienie wystąpień w okresie Wiosny Ludów; wyjaśnia, co ułatwiło 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, dlaczego do wystąpień w okresie Wiosny Ludów nie doszło w Anglii i Rosji; wyjaśnia, dlaczego wojnę

	<ul style="list-style-type: none"> • pokazuje na mapie rejon, gdzie toczyła się wojna krymska; • wymienia skutki wojny krymskiej 	<p>skutki powstania węgierskiego w 1849 r.;</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia skutki Wiosny Ludów we Francji 	<p>Ludów w państwach europejskich;</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, co spowodowało różnice w przyczynach Wiosny Ludów w poszczególnych państwach europejskich; • wymienia przyczyny wojny krymskiej 	<p>Ludwikowi Napoleonowi przejęcie pełni władzy we Francji;</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia znaczenie Wiosny Ludów i wojny krymskiej dla układu sił w Europie w połowie XIX w. 	<p>krymską uznaje się za kres działalności Świętego Przymierza;</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia działalność Florence Nightingale
--	--	--	---	--	--

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
II. POLACY I ZIEMIE POLSKIE W 1. POŁOWIE XIX WIEKU					
6. Stracone złudzenia: Królestwo Kongresowe	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wymienia główne postanowienia konstytucji Królestwa Polskiego; podaje przykłady łamania konstytucji przez cara; pokazuje na mapie granice Królestwa Polskiego 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> przedstawia nadzieje Polaków związane z Aleksandrem I po utworzeniu Królestwa Polskiego; wymienia tajne organizacje zakładane przez Polaków i charakteryzuje ich cele; wymienia przykładowe osiągnięcia gospodarcze Królestwa Polskiego 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> uzasadnia, że konstytucja Królestwa Polskiego miała liberalny charakter; przedstawia cele polityki gospodarczej Ksawerego Druckiego-Lubeckiego; przedstawia przemiany w rolnictwie w Królestwie Polskim w I połowie XIX w.; wyjaśnia, kim byli kaliszanie 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> ocenia, czy cele polityki Ksawerego Druckiego-Lubeckiego zostały zrealizowane; porównuje politykę Aleksandra I wobec Królestwa Polskiego w drugim i trzecim dziesięcioleciu XIX w.; porównuje działalność opozycji legalnej i nielegalnej w Królestwie Polskim 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> ocenia, czy w przypadku Królestwa Polskiego w latach 1815-1830 możemy mówić o autonomii, czy unii personalnej z Rosją
7. Powstanie listopadowe	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wymienia i pokazuje na mapie miejsca bitew powstania listopadowego; wymienia przywódców powstania listopadowego; wymienia represje Mikołaja I skierowane przeciwko powstańcom listopadowym 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wymienia przyczyny powstania listopadowego; wymienia organy władz powstańczych; wymienia represje Mikołaja I zmierzające do likwidacji samodzielności Królestwa Polskiego 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> dzieli przyczyny powstania listopadowego na wewnętrzne i zewnętrzne (wpływ wydarzeń europejskich); przedstawia proces przekształcania się zrywu podchorążych w powstanie narodowe 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> uzasadnia, że działania zbrojne powstania listopadowego mogą być nazywane wojną polsko-rosyjską; ocenia szanse powstania listopadowego na zwycięstwo 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> przedstawia obraz powstania listopadowego w utworach literackich i innych tekstach kultury; przedstawia udział Polaków z pozostałych zaborów w powstaniu listopadowym
8. Polacy na emigracji i	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:

<p>pod trzema zaborami (1831-1846)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia główne założenia programu Hotelu Lambert i towarzystwa Demokratycznego Polskiego; • przedstawia rozwój gospodarczy Wielkiego Księstwa Poznańskiego w I połowie XIX w.; 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia zmiany w strukturze społecznej na ziemiach polskich w I połowie XIX w.; • porównuje sposoby odzyskania przez Polskę niepodległości sformułowane w programach Hotelu Lambert i Towarzystwa Demokratycznego Polskiego; 	<ul style="list-style-type: none"> • porównuje programy Hotelu Lambert i Towarzystwa Demokratycznego Polskiego; • wyjaśnia, dlaczego emigrację po powstaniu listopadowym nazywamy Wielką Emigracją; 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia poglądy i działania członków Młodej Polski; • porównuje sytuację w trzech zaborach po powstaniu listopadowym; 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia program Gromad Ludu Polskiego.
---	---	---	---	--	--

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
	<ul style="list-style-type: none"> wymienia grupy w strukturze społecznej na ziemiach polskich w I połowie XIX w. 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia organy władzy w Wielkim Księstwie Poznańskim powstałe po kongresie wiedeńskim 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia organizacje spiskowe działające na ziemiach polskich po powstaniu listopadowym; wyjaśnia, co wpłynęło na zmiany w strukturze społeczeństwa polskiego na ziemiach polskich w I połowie XIX w. 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia działania Polaków w Wielkim Księstwie Poznańskim, które miały wzmocnić ich pozycję wobec Prus; charakteryzuje działalność spiskową na ziemiach polskich po powstaniu listopadowym 	
9. Powstanie krakowskie i Wiosna Ludów na ziemiach polskich	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, co to była rabacja galicyjska; wymienia skutki Wiosny Ludów dla Polaków; pokazuje na mapie Wolne Miasto Kraków - rejon powstania krakowskiego 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia program społeczno-gospodarczy władz powstania krakowskiego; przedstawia udział Polaków w wydarzeniach Wiosny Ludów w Europie; pokazuje na mapie miejsca udziału Polaków w wydarzeniach Wiosny Ludów 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia przyczyny powstania krakowskiego; przedstawia przebieg Wiosny Ludów na ziemiach polskich; pokazuje na mapie rejon objęty rabacją galicyjską 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, dlaczego rabacja galicyjska przyczyniła się do klęski powstania krakowskiego; ocenia, czy Wiosna Ludów poprawiła położenie Polaków pod zaborami 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, co wpływało na stosunek liberałów pruskich do polskich dążeń narodowych w czasie Wiosny Ludów
10. Kultura polska w 1. połowie XIX w.	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia przykładowe przedsięwzięcia arystokracji polskiej w dziedzinie kultury w I 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia rolę, jaką odgrywały uniwersytety i liceum w Krzemieńcu w rozwoju oświaty; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, dlaczego arystokracja polska w I połowie XIX w. podejmowała inicjatywy w sferze kultury; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ocenia, czy działania arystokracji polskiej z I połowy XIX w. są ważne także i dziś dla kultury 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia rolę prac Joachima Lelewela dla rozwoju historiografii

	<p>połowie XIX w.;</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia głównych twórców emigracyjnych i ich dzieła 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, na czym polegał spór klasyków z romantykami; wyjaśnia, na czym polegała idea mesjanizmu 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia rolę, jaką odgrywały uniwersytety i liceum w Krzemieńcu w rozwoju kultury i nauki; wyjaśnia, jak klęska powstania listopadowego wpłynęła na kulturę polską; przedstawia rolę emigracji polistopadowej w rozwoju kultury polskiej 	<p>polskiej;</p> <ul style="list-style-type: none"> porównuje nurt sentymentalny i romantyzm w kulturze polskiej; przedstawia realizację założeń klasycznych i romantycznych w tekstach kultury 	
--	---	--	--	---	--

			Ocena		
Temat lekcji					
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
III. EUROPA I ŚWIAT OD POŁOWY XIX W. DO 1914 ROKU					
11. Przemiany gospodarcze, rozwój nauki i techniki	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia nowe surowce, które pojawiły się w II połowie XIX w.; wymienia wynalazki, które wpłynęły na życie ludzi; wymienia przykładowych wynalazców z II połowy XIX w. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, w jaki sposób wynalazki zmieniły życie codzienne ludzi; wymienia przykładowe odkrycia naukowe i ich odkrywców; deiniuje monopol i przedstawia jego wpływ na życie gospodarcze w II połowie XIX w. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, w jaki sposób nowe surowce i wynalazki przyczyniły się do rozwoju gospodarczego świata w II połowie XIX w.; wyjaśnia, dlaczego w II połowie XIX w. mówimy o „drugiej rewolucji przemysłowej” 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ocenia, które wynalazki najbardziej zmieniły życie codzienne ludzi; ocenia zjawisko monopolizacji gospodarki z punktu widzenia producentów i konsumentów; przedstawia związki między rozwojem nauki a gospodarką i życiem codziennym ludzi 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia sylwetki przykładowych wynalazców z II połowy XIX w. i ich osiągnięcia

<p>12. Przemiany obyczajowe i rozwój kultury masowej</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia nurty w sztuce II połowy XIX w. i przykładowych twórców każdego z tych nurtów; wymienia przykładowych pisarzy II połowy XIX w.; wymienia przykładowe zabytki i utwory literackie II połowy XIX w. definiuje pojęcie: kultura masowa 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia założenia ilościowej pozytywistycznej; wymienia czynniki, które przyczyniły się do rozwoju kultury masowej; wymienia cechy kultury masowej; przedstawia przemiany, jakie nastąpiły w życiu rodzinnym w mieście 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wskazuje różnice między poszczególnymi nurtami w sztuce II połowy XIX w.; przedstawia związki między zmianami w życiu gospodarczym i społecznym a rozwojem kultury masowej; wymienia dyscypliny sportowe, które rozwijały się w II połowie XIX w., wskazuje, które z nich były zupełnie nowe; ocenia, czy sport można zaliczyć do kultury masowej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia różnice między kulturą wysoką a kulturą masową; daje przykłady twórczości z kultury wysokiej i kultury masowej z II połowy XIX w. charakteryzuje wpływ przemian społecznych na więzi rodzinne i międzyludzkie; wyjaśnia, dlaczego na II połowę XIX w. i początek XX w. są używane różne określenia 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia, czym różniły się igrzyska olimpijskie w starożytnej Grecji od igrzysk olimpijskich wznowionych w końcu XIX w.
<p>13. Demokracja życia politycznego. Ideologie i ruchy polityczne</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia zmiany w prawie wyborczym w krajach europejskich w II połowie XIX w.; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, co rozumiano wówczas przez powszechne prawo wyborcze; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia czynniki, które doprowadziły do ukształtowania się ideologii nacjonalistycznej; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia rolę Międzynarodówek; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, czym różnią się sufrażystki od sufrażetek;

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia terminy: emancypacja kobiet, sufrażystki; • wymienia główne założenia ideologii nacjonalistycznej 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje różnice między emancypankami a sufrażystkami; • wymienia główne założenia społecznej nauki Kościoła; • wyjaśnia pojęcie: syjonizm 	<ul style="list-style-type: none"> • porównuje nurty w ideologii socjalistycznej i wymienia ich przedstawicieli; • wymienia metody walki kobiet o prawa wyborcze 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia stosunek społeczeństw do walki kobiet o prawa wyborcze; • przedstawia sytuację Żydów w II połowie XIX w. 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia przywódczynię walki o prawa kobiet w Kanadzie (pomnik przed budynkiem Parlamentu w Ottawie) lub w innym kraju na przełomie XIX i XX w.
14. Zjednoczenie Włoch. Zjednoczenie Niemiec	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia główne etapy jednoczenia Włoch w II połowie XIX w.; • wymienia główne etapy jednoczenia Niemiec w II połowie XIX w.; • pokazuje na mapie przebieg procesu jednoczenia Włoch i Niemiec w II połowie XIX w. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia rolę Królestwa Sardynii w procesie jednoczenia Włoch; • przedstawia rolę Prus w procesie jednoczenia Niemiec; • wymienia postanowienia konstytucji Cesarstwa Niemieckiego 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • porównuje proces jednoczenia Włoch i Niemiec w II połowie XIX w.; • przedstawia okoliczności powstania Austro-Węgier; • uzasadnia, odwołując się do postanowień konstytucji Cesarstwa Niemieckiego, że było ono federacją 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego Królestwo Sardynii i Prusy odgrywały przewodnią rolę w procesach zjednoczeniowych Włoch i Niemiec; • ocenia pozycję monarchii habsburskiej na scenie niemieckiej w XIX w. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego używa się określenia, że Niemcy zostały zjednoczone „krwią i żelazem”; • przedstawia, jak Włosi upamiętnili Wiktora Emanuela II
15. Wojna secesyjna w Stanach Zjednoczonych	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia rozwój gospodarczy Stanów Zjednoczonych w XIX w.; • wymienia przykładowe przyczyny i skutki wojny secesyjnej; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia rozwój terytorialny Stanów Zjednoczonych w XIX w.; • pokazuje na mapie tereny kolejno przyłączane 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje metody powiększania obszaru i stref wpływów Stanów Zjednoczonych w XIX w.; • porównuje gospodarkę stanów północnych 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego wybór Abrahama Lincolna na prezydenta doprowadził do secesji stanów południowych; • wymienia czynniki, które ułatwiły zwycięstwo Unii w 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie bitwy pod Gettysburgiem; • przedstawia informacje dowódcach Unii Konfederacji z czasów wojny secesyjnej

	<ul style="list-style-type: none"> wymienia strony walczące w wojnie secesyjnej 	<p>do Stanów Zjednoczonych;</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia pojęcia: abolicjonizm, segregacja rasowa, secesja 	<p>i południowych;</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia bitwy z okresu wojny secesyjnej 	<p>wojnie secesyjnej;</p> <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje położenie byłych niewolników w stanach południowych 	
<p>16. Ekspansja kolonialna mocarstw w Afryce i Azji</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> pokazuje na mapie tereny kolonii państw europejskich (Anglii, Francji, Niemiec, Włoch); 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> deiniuje pojęcia: kolonia, protektorat, dominium i podaje przykłady terytoriów zależnych o takim statusie; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> pokazuje na mapie tereny kolonii państw europejskich i ich strefy wpływów; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> porównuje tereny zajęte przez państwa europejskie w XV-XVI w. oraz w II połowie XIX w.; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, na czym polegała polityka otwartych drzwi, która miała być prowadzona w Chinach;

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
	<ul style="list-style-type: none"> wymienia przykładowe przyczyny ekspansji kolonialnej w II połowie XIX w. 	<ul style="list-style-type: none"> pokazuje na mapie obszary zajęte przez Japonię na przełomie XIX i XX w. 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia konflikty Wielkiej Brytanii związane z tworzeniem imperium kolonialnego; przedstawia przyczyny i skutki wojny japońsko--rosyjskiej 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje tereny kolonii, które w okresie od XV-XIX w. przeszły pod władzę innego państwa; wskazuje związki między ekspansją kolonialną a sytuacją wewnętrzną mocarstw; ocenia rolę mocarstw europejskich w rozwoju terenów afrykańskich i azjatyckich 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, dlaczego Stany Zjednoczone były zwolennikiem tej polityki
17. Polityka międzynarodowa u schyłku XIX i na początku XX w.	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wymienia płaszczyzny rywalizacji mocarstw w II połowie XIX i początkach XX wieku; wymienia państwa, które tworzyły trójprzymierze i trójporozumienie 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wymienia zasady polityki zagranicznej Wielkiej Brytanii; przedstawia przyczyny i skutki wojen bałkańskich z początku XX w.; pokazuje na mapie tereny, na których Niemcy chcieli zwiększyć swoje wpływy 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> przedstawia proces kształtowania się trójprzymierza i trójporozumienia; przedstawia proces rozpadu Imperium Osmańskiego w II połowie XIX w.; wyjaśnia, jaki wpływ na kształtowanie się trójporozumienia miała niemiecka polityka kolonialna 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, jakie czynniki wpłynęły na zmianę układu sojuszy na przełomie XIX i XX w.; ocenia, czy zasady polityki zagranicznej Wielkiej Brytanii były wystarczające, by zapewnić jej bezpieczeństwo na przełomie XIX i XX w.; wskazuje związki między wojnami bałkańskimi a rywalizacją Rosji i Austro--Węgier oraz rozpadem 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> przedstawia rywalizację Rosji, Wielkiej Brytanii i Niemiec na terenie Persji i jej wpływ na kształtowanie się trójporozumienia

				Imperium Osmańskiego	
IV. POLACY I ZIEMIE POLSKIE W 2. POŁOWIE XIX I NA POCZĄTKU XX WIEKU					
18. Królestwo Polskie przed wybuchem powstania styczniowego	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia działania Polaków, które rozbudzały w społeczeństwie nastroje patriotyczne przed wybuchem powstania styczniowego; 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • wymienia reformy przeprowadzone w Rosji i Królestwie Polskim w ramach odwilży posewastopolskiej; 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • porównuje sytuację w Rosji I połowy XIX w. i w czasie odwilży posewastopolskiej; 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • ocenia, czy były szanse na przywrócenie chociaż części praw narodowych Polakom; 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje działalność pozapolityczną Andrzeja Zamoyskiego i Leopolda Kronenberga

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, kim byli biali i czerwoni; • Wyjaśnia termin: odwilż posewastopolska 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia przykładowe reformy Aleksandra Wielopolskiego w Królestwie Polskim; • formułuje cel reform Aleksandra Wielopolskiego 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje możliwości działania Polaków w Królestwie Polskim w czasie odwilży posewastopolskiej; • wymienia organizacje i instytucje polskie, które powstały i działały w ramach odwilży posewastopolskiej 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenia, czy Aleksander Wielopolski miał szansę na uzyskanie poparcia Polaków dla swojej działalności 	
19. Powstanie styczniowe	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia rejony największego natężenia walk powstańczych i pokazuje je na mapie; • wymienia dowódców powstania styczniowego; • wymienia organy władz powstańczych; • wymienia postanowienia dekretów uwłaszczeniowych 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, co spowodowało wybuch powstania styczniowego; • przedstawia działania Romualda Traugutta jako dyktatora powstania; • wymienia represje zastosowane przez cara wobec Polaków po klęsce powstania styczniowego; • wyjaśnia, jaki cel miało wydanie przez powstańców dekretów uwłaszczeniowych 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • porównuje postanowienia dekretów uwłaszczeniowych wydanych przez władze powstańcze i cara; • porównuje politykę władz powstańczych w zależności od tego, czy przewagę w nich miało ugrupowanie białych, czy czerwonych; • przedstawia stosunek państw zachodnich wobec powstania styczniowego 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • porównuje powstanie listopadowe i styczniowe pod względem organizacji władz i sposobu prowadzenia działań wojennych; • wyjaśnia, co wpływało na stanowisko państw zachodnich wobec powstania styczniowego; • porównuje represje zastosowane przez cara wobec Polaków w Królestwie Polskim i na ziemiach zabranych 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • porównuje działania podjęte przez władze powstańcze (powstanie listopadowe i styczniowe) w sprawie chłopskiej; • wyjaśnia, do jakiej idei nawiązuje pieczęć Rządu Narodowego (ilustracja w podręczniku)
20. Sytuacja Polaków w zaborach: rosyjskim, pruskim i austriackim	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia cele i działalność Komisji 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje sytuację Polaków w zaborze 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • porównuje sytuację Polaków na ziemiach zabranych i w 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ocenia skuteczność działań podejmowanych przez 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • porównuje działalność Aleksandra Wielopolskiego i

	<p>Kolonizacyjnej i Hasky;</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia polskie organy władzy Galicji powstałe w ramach autonomii; • wymienia prawa narodowe, które otrzymali Polacy w Galicji w ramach autonomii; 	<p>rosyjskim;</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, na czym polegała polityka kulturkampfu; • przedstawia rozwój rolnictwa i przemysłu w poszczególnych zabo- rach w II połowie XIX w.; 	<p>Królestwie Polskim w II połowie XIX w.;</p> <ul style="list-style-type: none"> • formułuje cele polityki władz pruskich (niemieckich) wobec Polaków w II połowie XIX w.; 	<p>władze pruskie (niemieckie) i Polaków w II połowie XIX w.;</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia proces kształtowania się polskiej tożsamości narodowej na terenie Pomorza, Mazur, Warmii i Śląska; 	<p>Agenora Gołuchowskiego;</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego Agenor Gołuchowski uzyskał poparcie Polaków dla swoich działań
--	---	--	--	--	--

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
	<ul style="list-style-type: none"> wymienia nowe grupy społeczne, które pojawiły się w społeczeństwie polskim w XIX w. 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia działania Polaków, które miały na celu obronę przed polityką germanizacyjną 	<ul style="list-style-type: none"> porównuje sytuację Polaków w zaborze austriackim z sytuacją Polaków w zborze pruskim i rosyjskim; porównuje rozwój gospodarczy ziem polskich pod zaboremami w II połowie XIX w. 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje konflikty społeczno-narodowo-ściowe na terenie Galicji w II połowie XIX w.; wyjaśnia, co wpływało na przemiany w społeczeństwie polskim w II połowie XIX w. 	
21. Masowe ruchy polityczne na ziemiach polskich	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje program warszawskich pozytywistów; wymienia przykładowe partie polityczne powstałe w ramach ruchów ludowego, socjalistycznego i narodowego oraz ich przywódców 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia czynniki, które spowodowały powstanie nowoczesnego narodu polskiego i kształtowały polską świadomość narodową; wymienia główne założenia programowe partii politycznych powstałych w ramach ruchów ludowego, socjalistycznego i narodowego 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> porównuje dwa nurty w polskim ruchu socjalistycznym; wymienia partie polityczne i działaczy związanych z każdym z nurtów w polskim ruchu socjalistycznym; przedstawia programy ruchów ludowego i narodowego oraz przykłady ich realizacji 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> porównuje pojęcie narodu w społeczeństwie polskim w epoce nowożytnej i XIX w.; wyjaśnia, na czym polegał trójjlojalizm; wyjaśnia, w których zaborach poszczególne ruchy polityczne miały największe poparcie; wyjaśnia, co spowodowało zmianę nazwy Stronnictwa Ludowego na Polskie Stronnictwo Ludowe 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia partie polskie działające w XX w. i obecnie, które wywodzą się z partii politycznych powstałych na ziemiach polskich w II połowie XIX w.
22. Rewolucja 1905-1906 w Królestwie Polskim	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia przyczyny i skutki rewolucji 1905 r. w 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia przyczyny rewolucji 1905 r. w 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia przebieg rewolucji 1905 r. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, w jaki sposób sytuacja w Rosji na początku 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia inne orientacje polityczne, które wykształ-

	<p>Królestwie Polskim;</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia orientacje polityczne na ziemiach polskich przed wybuchem I wojny światowej 	<p>Rosji;</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia zmiany, na które zgodził się Mikołaj II w wyniku rewolucji 	<p>w Królestwie Polskim;</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia grupy społeczne, które wystąpiły w czasie rewolucji 1905 r. i ich postulaty; • charakteryzuje działalność orientacji proaustriackiej - niepodległościowej przed I wojną światową 	<p>XX w. wpłynęła na wybuch rewolucji 1905 r.;</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, w jaki sposób wydarzenia w Rosji z lat 1905-1907 wpływały na sytuację w Królestwie Polskim; • ocenia trwałość zmian, które zaszły w Rosji i w Królestwie Polskim w wyniku rewolucji 1905 r. 	<p>ciły się na ziemiach polskich przed I wojną światową</p>
--	--	---	--	---	---

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
23. Polska kultura i nauka przełomu XIX i XX stulecia	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wymienia najważniejsze cechy kultury okresu Młodej Polski; wymienia przykładowych artystów polskich II połowy XIX i początku XX w.; przedstawia rozwój kultury masowej na ziemiach polskich 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> przedstawia cechy pozytywizmu w kulturze; przedstawia osiągnięcia naukowe Polaków w II połowie XIX i początku XX w.; wyjaśnia, w jaki sposób wydarzenia kulturalne łączyły Polaków z różnych zaborów 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> przedstawia rolę przykładowych artystów w kulturze polskiej II połowy XIX i początku XX w.; wyjaśnia, co wpływało na rozwój kultury masowej na ziemiach polskich; przedstawia zmianę pozycji kobiet w społeczeństwie polskim na przełomie XIX i XX w. 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje rozwój szkolnictwa na ziemiach polskich w II połowie XIX w.; przedstawia rolę historii w twórczości artystów polskich w II połowie XIX i początku XX w.; wyjaśnia, dlaczego Kraków nazywano Polskimi Atenami 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> przedstawia osiągnięcia artystów i uczonych polskich poza granicami ziem polskich
V. POLSKA, EUROPA I ŚWIAT W OKRESIE WIELKIEJ WOJNY					
24. Początek wojny i działania zbrojne w latach 1914-1916	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> Wymień państwa walczące po stronie państw ententy i państw centralnych; wymienia i pokazuje na mapie najważniejsze bitwy na froncie zachodnim i wschodnim z lat 1914-1916; wymienia nowe rodzaje broni użyte w czasie I wojny światowej 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> Wymienia bezpośrednie przyczyny I wojny światowej; wyjaśnia, co oznaczają pojęcia: wojna pozycyjna, wojna totalna; uzasadnia, że działania wojenne na froncie zachodnim miały charakter wojny pozycyjnej 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnij cele i konsekwencje realizacji przez Niemców planu Schlieffena; wyjaśnia, dlaczego kolejne państwa przyłączały się do państw centralnych lub ententy; wyjaśnia, jak wojna wpływała na życie codzienne ludności 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> przedstawia przebieg działań wojennych na Półwyspie Bałkańskim i froncie włoskim; wyjaśnia, w jaki sposób nowe rodzaje broni wpłynęły na prowadzone działania wojenne; wyjaśnia rolę kolonii i ich mieszkańców w czasie I wojny światowej 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> przedstawia, do jakich działań wykorzystywano zwierzęta w czasie I wojny światowej
25. Rewolucja lutowa i	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:

<p>przewrót bolszewicki w Rosji</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia przyczyny i skutki rewolucji lutowej; • wymienia przyczyny i skutki rewolucji październikowej 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia dekrety wprowadzone przez władze bolszewickie; • wyjaśnia, co to była Czecha; • przedstawia zasady komunizmu wojennego; • wyjaśnia, kim byli biali i czerwoni 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia sytuację w Rosji w pierwszych latach wojny i wskazuje jej wpływ na wybuch rewolucji lutowej; • przedstawia przebieg i skutki wojny domowej w Rosji; 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, na czym polegała dwuwładza po rewolucji lutowej; • wyjaśnia, co ułatwiło bolszewikom dokonanie zamachu stanu (rewolucja październikowa); 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, co to była „Dziecięca arka”
--	---	---	--	---	---

			Ocena		
Temat lekcji					
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
			<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia skutki wprowadzenia przez bolszewików dekretu o ziemi i dekretu o prawie narodów do samostanowienia 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia znaczenie dekretów wprowadzonych przez władze bolszewickie 	
26. Sprawa polska w czasie I wojny światowej	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przypomina orientacje polityczne istniejące na ziemiach polskich przed wybuchem I wojny światowej; • wymienia dokumenty, w których była mowa o powstaniu niepodległego państwa polskiego i ich najważniejsze postanowienia; • wymienia przykładowe działania Legionów Polskich 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia przykładowe działania Komitetu Narodowego Polskiego; • przedstawia różnice w stanowiskach państw walczących wobec kwestii odzyskania przez Polskę niepodległości; • wyjaśnia, co to była Błękitna Armia 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia sytuację Polaków w pierwszych latach wojny; • wyjaśnia przyczyny wydania <i>Aktu 5 listopada</i>; • wymienia organy władz polskich powołane na mocy <i>Aktu 5 Listopada</i>; • przedstawia rolę Komitetu Narodowego Polskiego w odzyskaniu przez Polskę nieodległości; • przedstawia szlak bojowy Legionów Polskich 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ocenia znaczenie <i>Aktu 5 listopada</i> dla odzyskania przez Polskę niepodległości; • charakteryzuje politykę państw centralnych na okupowanych terenach Królestwa Polskiego; • wyjaśnia, co wpływało na stosunek państw walczących do kwestii odzyskania przez Polskę niepodległości; • przedstawia udział Polaków w wojnie u boku Rosji 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia udział Polek w walkach o odzyskanie niepodległości w czasie I wojny światowej

<p>27. Koniec Wielkiej Wojny. Odzyskanie przez Polskę niepodległości</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia postanowienia pokoju brzeskiego; • przedstawia proces kształtowania się władz centralnych odrodzonej Polski 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego udział Stanów Zjednoczonych w wojnie był ważny dla państw ententy; • przedstawia konsekwencje trudnej sytuacji gospodarczej i politycznej Niemiec oraz Austro-Węgier jesienią 1918 r. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego Stany Zjednoczone przystąpiły do wojny po stronie państw ententy; • wyjaśnia, dlaczego Rosja bolszewicka zdecydowała się na podpisanie pokoju brzeskiego; • charakteryzuje trudności gospodarcze Niemiec i Austro-Węgier jesienią 1918 r. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje trudności polityczne Niemiec i Austro-Węgier jesienią 1918 r.; • wymienia lokalne ośrodki władzy na ziemiach polskich istniejące jesienią 1918 r. i działaczy stojących na ich czele; • wyjaśnia, w jaki sposób zapobieżono istnieniu dwóch organów władzy reprezentujących Polaków wobec państw ententy 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego konflikt zbrojny z lat 1914-1918 był na początku określany jako Wielka Wojna, a potem jako I wojna światowa
---	--	--	--	--	---

			Ocena		
Temat lekcji					
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
VI. EUROPA I ŚWIAT W OKRESIE MIĘDZYWOJENNYM					
28. Ukształtowanie się systemu wersalskiego	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia najważniejsze postanowienia traktatu wersalskiego; wymienia cele i przykłady działalności Ligi Narodów; pokazuje na mapie państwa, które powstały po I wojnie światowej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia znaczenie pojęć: ład wersalski, ład waszyngtoński; wymienia przykładowe problemy związane utrzymaniem ładu wersalskiego; wyjaśnia, co było największą słabością Ligi Narodów; pokazuje na mapie straty terytorialne Niemiec po I wojnie światowej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> pokazuje na mapie obszary plebiscytowe po I wojnie światowej i zmiany, które zaszły w wyniku plebiscytów; przedstawia stanowiska państw ententy wobec powojennych losów państw centralnych; wymienia postanowienia traktatów pokojowych zawartych z pozostałymi państwami centralnymi; przedstawia problemy mniejszości narodowych; charakteryzuje mocne i słabe strony Ligi Narodów 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, w jaki sposób postanowienia traktatu wersalskiego i pozostałych traktatów pokojowych były kompromisem różnych stanowisk państw zwycięskich; ocenia szanse trwałości ładu wersalskiego i ładu waszyngtońskiego; ocenia, czy Liga Narodów spełniła pokładane w niej nadzieje; pokazuje na mapie straty terytorialne państw centralnych (poza Niemcami) 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> interpretuje karykaturę ze strony 256 w podręczniku, z uwzględnieniem polityki Stanów Zjednoczonych po I wojnie światowej; wymienia przykłady nieskutecznych działań Ligi Narodów w okresie dwudziestolecia międzywojennego

<p>29. Świat po Wielkiej Wojnie. Wielki kryzys gospodarczy</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia przykładowe skutki społeczne i gospodarcze I wojny światowej; • przedstawia, jak zmieniła się pozycja kobiet w społeczeństwach europejskich po I wojnie światowej; • wymienia przykładowe sposoby przetrwania wielkiego kryzysu gospodarczego 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, które państwa i dlaczego mogły najbardziej odczuć skutki I wojny światowej; • wyjaśnia, co wpłynęło na zmianę pozycji kobiet w społeczeństwach europejskich po I wojnie światowej; • wymienia przyczyny wielkiego kryzysu gospodarczego 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia polityczne skutki I wojny światowej dla krajów europejskich i ich kolonii; • wyjaśnia, dlaczego wielki kryzys gospodarczy dotknął prawie cały świat 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia odbicie przeżyć związanych z doświadczeniami wielkiej wojny w dziełach kultury; • przedstawia bilans I wojny światowej; • ocenia, czy wprowadzenie prohibicji w Stanach Zjednoczonych spełniło pokładane w niej nadzieje 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego wielki kryzys gospodarczy był w niewielkim stopniu odczuwany w ZSRS i Hiszpanii; • porównuje sposoby walki z epidemią grypy hiszpanki i jej konsekwencje po I wojnie światowej z sytuacją związaną z obecną epidemią COVID-19
---	---	--	---	---	--

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
30. Narodziny faszyzmu we Włoszech	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia założenia ideologii faszystowskiej; przedstawia proces przejścia władzy przez Mussoliniego; pokazuje na mapie tereny ekspansji Włoch faszystowskich 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia trudności gospodarcze i polityczne Włoch po I wojnie światowej; wymienia organy władzy w faszystowskich Włoszech i ich kompetencje; przedstawia politykę Benito Mussoliniego wobec opozycji 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, dlaczego Włosi byli niezadowoleni z postanowień traktatów pokojowych po I wojnie światowej; charakteryzuje politykę gospodarczą Mussoliniego; wyjaśnia pojęcia: etatyzm, korporacjonizm 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, dlaczego Mussolini zyskał poparcie Włochów; charakteryzuje stosunki między państwem włoskim a Kościołem katolickim; wyjaśnia znaczenie traktatów laterańskich; uzasadnia, że państwo włoskie za rządów Mussoliniego było państwem totalitarnym 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, w jaki sposób Benito Mussolini nawiązywał do tradycji imperium rzymskiego
31. System nazistowski w Niemczech	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia założenia ideologii nazistowskiej; przedstawia okoliczności objęcia przez Adolfa Hitlera funkcji kanclerza; przedstawia wydarzenia określone jako noc kryształowa 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia postanowienia układu w Locarno; wymienia cechy państwa totalitarnego na przykładzie III Rzeszy; wyjaśnia, cel uchwalenia ustaw norymberskich 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia sytuację w Niemczech po I wojnie światowej; przedstawia walkę o władzę w tonie NSDAP; przedstawia politykę NSDAP wobec przeciwników politycznych; charakteryzuje politykę władz III Rzeszy wobec Żydów 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, jakie konsekwencje dla sytuacji międzynarodowej miało podpisanie układu w Locarno; wyjaśnia, w jaki sposób sytuacja w Niemczech po I wojnie światowej ułatwiła dojście do władzy Adolfowi Hitlerowi; charakteryzuje politykę gospodarczą III Rzeszy; wskazuje związki między ideologią nazistowską a polityką wobec Żydów 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, w jaki sposób ideologia nazistowska znajdowała odzwierciedlenie w sztuce III Rzeszy

32. Państwo sowieckie	<p style="text-align: center;">Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia organy władzy w Związku Sowieckim; • charakteryzuje represje wobec ludności stosowane przez władze w okresie rządów Stalina; 	<p style="text-align: center;">Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia założenia Nowej Ekonomicznej Polityki i gospodarki centralnie planowanej; • wyjaśnia przyczyny represji różnych grup ludności w państwie sowieckim; 	<p style="text-align: center;">Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego w Związku Sowieckim wprowadzono zmiany w polityce gospodarczej państwa; • wymienia postanowienia układu w Rapallo; 	<p style="text-align: center;">Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia konsekwencje układu w Rapallo; • wyjaśnia rolę propagandy i sztuki w kształtowaniu wizerunku przywódcy i państwa sowieckiego; 	<p style="text-align: center;">Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ocenia, czy założenia gospodarki komunistycznej (kolektywizacja, gospodarka nakazowo-rozdzielcza itp.) faktycznie doprowadziły do rozwoju gospodarczego Związku Sowieckiego
------------------------------	---	--	---	---	--

			Ocena		
Temat lekcji					
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia przykłady działań propagandowych • i. 7^{cdc} w ZSRS 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia cechy socrealizmu 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia rolę propagandy w ZSRS i środki przez nią stosowane 	<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia, że Związek Sowiecki był państwem totalitarnym; • wyjaśnia rolę Kominternu w polityce zagranicznej 7^{cdc} ZSRS 	
33. Świat na drodze ku wojnie	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pokazuje na mapie rozrost terytorialny III Rzeszy; • wymienia dokumenty, które doprowadziły do ukształtowania się osi Rzym-Berlin-Tokio; • wymienia postanowienia paktu Ribbentrop-Mołotow 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia działania III Rzeszy mające na celu militaryzację państwa; • przedstawia politykę państw zachodnich wobec III Rzeszy; • wymienia postanowienia dokumentów, które ukształtowały oś Rzym-Berlin-Tokio 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia działania III Rzeszy, które łamały postanowienia traktatu wersalskiego; • wyjaśnia znaczenie paktu antykominternowskiego i paktu stalowego dla powstania osi Rzym-Berlin-Tokio; • przedstawia przyczyny, przebieg i skutki wojny domowej w Hiszpanii; • wyjaśnia znaczenie paktu Ribbentrop-Mołotow 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia ekspansję Japonii na Dalekim Wschodzie; • przedstawia współpracę państw faszystowskich w trakcie wojny domowej w Hiszpanii; • ocenia, czy polityka państw zachodnich wobec III Rzeszy przyniosła oczekiwane efekty 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia udział Polaków w wojnie domowej w Hiszpanii; • przedstawia odbicie konfliktów z lat 30. XX w. (do wybuchu II wojny światowej) w literaturze i sztuce

<p>34 Nauka i kultura w okresie międzywojennym</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia rozwój kinematografii w dwudziestoleciu międzywojennym; • wymienia przykładowych artystów tworzących w dwudziestoleciu międzywojennym; • przedstawia tematykę literatury dwudziestolecia międzywojennego i wymienia przykładowych pisarzy tego okresu 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia wpływ postępu technicznego na życie codzienne ludzi i rozwój kultury; • przypisuje przykładowych artystów tworzących w dwudziestoleciu międzywojennym do odpowiednich nurtów w sztuce 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, co przyczyniło się do rozwoju kultury masowej w dwudziestoleciu międzywojennym; • wymienia przykładowe dzieła sztuki i architektury dwudziestolecia międzywojennego oraz ich twórców; • wymienia przykładowych naukowców dwudziestolecia międzywojennego i dziedziny nauki, którymi się zajmowali 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia cechy nowych nurtów w sztuce i architekturze w dwudziestoleciu międzywojennym; • wyjaśnia, jaką rolę odgrywały literatura i film w propagandzie; • charakteryzuje twórczość kompozytorską w dwudziestoleciu międzywojennym 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ocenia, czy artyści sceny i filmu stawali się idolami dla publiczności
---	--	---	--	--	---

			Ocena		
Temat lekcji					
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
VII. POLSKA W DWUDZIESTOLECIU MIĘDZYWOJENNYM					
35. Walka o granice odrodzonej Polski	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia postanowienia traktatu wersalskiego dotyczące ziem polskich; wyjaśnia termin: orlęta lwowskie; przedstawia znaczenie Bitwy Warszawskiej; pokazuje na mapie granice II Rzeczypospolitej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia wydarzenia, które wpłynęły na kształt polskiej granicy z Niemcami po I wojnie światowej; wymienia postanowienia pokoju ryskiego; wymienia najważniejsze problemy państwa polskiego związane z kształtem granic po I wojnie światowej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia koncepcje dotyczące kształtu polskiej granicy wschodniej; przedstawia przyczyny i przebieg wojny polsko-bolszewickiej; wymienia przyczyny konfliktu polsko-ukraińskiego w Galicji Wschodniej; wyjaśnia podłoże problemów II Rzeczypospolitej związanych z przebiegiem granicy z Niemcami 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, co wpłynęło na wynik plebiscytów na Warmii i Mazurach oraz na Górnym Śląsku; charakteryzuje problemy związane z kształtowaniem się granicy na Śląsku Cieszyńskim i Wileńszczyźnie; wyjaśnia podłoże problemów II Rzeczypospolitej związanych z przebiegiem granic odrodzonego państwa i działaniami, które je ukształtowały 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia genezę i znaczenie terminów, którymi określa się Bitwę Warszawską; charakteryzuje przedstawianie walk o granice odrodzonego państwa w sztuce
36. II Rzeczpospolita w okresie rządów parlamentarnych (1918-1926)	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje prawo wyborcze do Sejmu Ustawodawczego; wymienia uprawnienia sejmu i prezydenta na mocy konstytucji marcowej; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia postanowienia małej konstytucji; przejawia okoliczności wyboru Gabriela Narutowicza na Prezydenta II Rzeczypospolitej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> porównuje pozycję władzy ustawodawczej i wykonawczej na mocy konstytucji marcowej; wymienia zasady ustrojowe państwa i prawa obywateli zawarte w konstytucji 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia problemy związane z przeprowadzeniem wyborów do Sejmu Ustawodawczego; porównuje pozycję Józefa Piłsudskiego jako Tymczasowego Naczelnika 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> podaje przykład gabinetu pozaparlamentarnego, który powstał w latach 20. XX w., i wyjaśnia okoliczności jego powołania

	<ul style="list-style-type: none"> wymienia pierwszych Prezydentów II Rzeczypospolitej 		<ul style="list-style-type: none"> marcowej; wyjaśnia, jakie były trudności przy formowaniu rządu w okresie Sejmu I kadencji i jakie były tego skutki 	<ul style="list-style-type: none"> Państwa i Naczelnika Państwa; charakteryzuje życie polityczne II Rzeczypospolitej w latach 20. XX w. 	
<p>37. Rządy sanacji w Polsce (1926-1939)</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia przykładowe przyczyny zamachu majowego; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia przykładowe skutki zamachu majowego; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia stosunek różnych grup społecznych do działań Józefa Piłsudskiego w 1926 r.; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> uzasadnia, że w Polsce po przewrocie majowym możemy mówić o reżimie autorytarnym; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia mocne i słabe strony II rządu Chjeno-Piasta;

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
	<ul style="list-style-type: none"> wymienia uprawnienia prezydenta, które wzmocniły jego władzę na mocy konstytucji kwietniowej; wyjaśnia, jaką rolę odgrywał Bezpartyjny Blok Współpracy z Rządem 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia zmiany w pozycji ustrojowej sejmu i prezydenta wprowadzone na mocy konstytucji kwietniowej; wyjaśnia, co to był Centrolew; charakteryzuje politykę obozu sanacji wobec przeciwników politycznych 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia zmiany ustrojowe wprowadzone przez nowelę sierpniową i konstytucję kwietniową; charakteryzuje politykę wewnętrzną obozu sanacji; przedstawia pozycję Prezydenta Ignacego Mościckiego po śmierci Józefa Piłsudskiego 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia działania obozu prawicowego w okresie rządów sanacji; ocenia pozycję Józefa Piłsudskiego w obozie sanacyjnym; charakteryzuje obóz sanacji po śmierci Józefa Piłsudskiego 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, w jaki sposób powołanie rządu Chjeno--Piasta wpłynęło na wybuch przewrotu majowego
38. Społeczeństwo II Rzeczypospolitej	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia mniejszości narodowe zamieszkujące II Rzeczypospolitą; charakteryzuje sytuację mniejszości żydowskiej w II Rzeczypospolitej; wymienia prawa mniejszości narodowych w II Rzeczypospolitej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia strukturę społeczeństwa II Rzeczypospolitej (etniczną, religijną, zawodową); charakteryzuje sytuację mniejszości ukraińskiej w II Rzeczypospolitej; przedstawia politykę władz II Rzeczypospolitej wobec mniejszości narodowych 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, co wpływało na różnice między strukturą etniczną i religijną społeczeństwa II Rzeczypospolitej; wyjaśnia przyczyny zmian w strukturze zawodowej społeczeństwa II Rzeczypospolitej; charakteryzuje sytuację mniejszości niemieckiej w II Rzeczypospolitej; przedstawia stosunek społeczeństwa polskiego do mniejszości żydowskiej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia przyczyny stosunku poszczególnych mniejszości narodowych do państwa polskiego; charakteryzuje sytuację mniejszości białoruskiej w II Rzeczypospolitej; ocenia politykę władz II Rzeczypospolitej wobec mniejszości narodowych; przedstawia stosunek społeczeństwa polskiego do mniejszości narodowych (poza mniejszością żydowską) 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia przykłady wyboru różnych tożsamości narodowych wśród członków jednej rodziny; wyjaśnia, jakie mogły być przyczyny i konsekwencje takiego zjawiska
39. Przemiany	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:

<p>gospodarcze w Polsce w okresie międzywojennym</p>	<ul style="list-style-type: none"> wymienia przykładowe problemy gospodarcze II Rzeczypospolitej w latach 20. XX w.; wyjaśnia pojęcia: Polska A i Polska B; 	<ul style="list-style-type: none"> dzieli problemy gospodarcze II Rzeczypospolitej w latach 20. XX w. na te, które były konsekwencją zaborów, i na te, które wynikały z działań w czasie I wojny światowej; 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia podłoże problemów gospodarczych II Rzeczypospolitej w latach 20. XX w.; charakteryzuje przebieg wielkiego kryzysu gospodarczego w Polsce; 	<ul style="list-style-type: none"> ocenia skuteczność reform rządu Władysława Grabskiego; przedstawia przyczyny i realizację przeprowadzenia reformy rolnej w II Rzeczypospolitej; 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia wpływ Prezydenta Ignacego Mościckiego na rozwój przemysłu
---	---	--	---	--	---

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
	<ul style="list-style-type: none"> • pokazuje na mapie najważniejsze ośrodki gospodarcze II Rzeczypospolitej 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia reformy rządu Władysława Grabskiego; • przedstawia rolę Gdyni i Centralnego Okręgu Przemysłowego 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje rozwój przemysłu w II Rzeczypospolitej 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenia, czy władzom II Rzeczypospolitej udało się zniwelować różnice między Polską A a Polską B 	
40. Kultura i nauka w międzywojennej Polsce	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia przykładowych twórców i ich dzieła; • wymienia osiągnięcia Polaków (obywateli II RP) w dziedzinie kultury i nauki; • wymienia największe osiągnięcia sportowe Polaków w dwudziestoleciu międzywojennym 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia rozwój kultury masowej w II Rzeczypospolitej; • wymienia przykładowe zabytki architektury modernistycznej w Polsce 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia pisarzy i malarzy dwudziestolecia międzywojennego i przypisuje ich do odpowiedniej grupy literackiej lub nurtu w malarstwie; • charakteryzuje architekturę dwudziestolecia międzywojennego; • przedstawia rozwój sportu w II Rzeczypospolitej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia rozwój i zmiany w szkolnictwie w II Rzeczypospolitej; • wyjaśnia, co wpływało na rozwój kultury w Polsce w okresie dwudziestolecia międzywojennego; • wyjaśnia, co wpływało na wybór tematyki dzieł kultury; • przedstawia twórczość kompozytorską w II Rzeczypospolitej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, za co Kazimierz Wierzyński otrzymał medal olimpijski
41. Polska polityka zagraniczna w latach 1918-1939	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia przyczyny konfliktów II Rzeczypospolitej z sąsiadami; • wymienia sojuszników Polski w dwudziestoleciu międzywojennym 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia wydarzenia, które kształtowały stosunki Polski z Niemcami i Związkiem Sowieckim w dwudziestoleciu międzywojennym; • przedstawia pozycję geopolityczną Polski przed wybuchem II wojny światowej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, co wpływało na kształt stosunków polsko-niemieckich i polsko-sowieckich w dwudziestoleciu międzywojennym; • wyjaśnia, dlaczego Francja była sojusznikiem II Rzeczypospolitej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje politykę zagraniczną II Rzeczypospolitej w okresie sanacji; • ocenia skuteczność polskiej polityki zagranicznej w dwudziestoleciu międzywojennym 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego w prasie międzynarodowej porównywano działania władz polskich w polityce zagranicznej z działaniami III Rzeszy

SPOSOBY SPRAWDZANIA OSIĄGNIĘĆ EDUKACYJNYCH UCZNIÓW Z HISTORII W KLASIE III

I OKRES	OCENY OBOWIĄZKOWE	SPRAWDZIANY - (2) W=3	KARTKÓWKI - (2) W=2	ODPOWIEDŹ - (1) W=2
		<ul style="list-style-type: none">- POLACY I ZIEMIE POLSKIE W 1. POŁOWIE XIX WIEKU - POLACY I ZIEMIE POLSKIE W 2. POŁOWIE XIX I NA POCZĄTKU XX WIEKU	<ul style="list-style-type: none">- EUROPA I ŚWIAT OD 1815 R. DO POŁOWY XIX WIEKU - EUROPA I ŚWIAT OD POŁOWY XIX W. DO 1914 ROKU	

	OCENY NIEOBOWIĄZKOWE	aktywność, praca domowa W=1	Referat W=2	Zadanie dodatkowe W=5 praca pisemna w formie eseju lub pracy badawczej
II OKRES	OCENY OBOWIĄZKOWE	SPRAWDZIANY - (1) W=3 - POLSKA, EUROPA I ŚWIAT W OKRESIE WIELKIEJ WOJNY	KARTKÓWKI - (1) W=2 - EUROPA I ŚWIAT W OKRESIE MIĘDZYWOJENNYM - POLSKA W DWUDZIESTOLECIU MIĘDZYWOJENNYM	ODPOWIEDŹ - (2) W=2
	OCENY NIEOBOWIĄZKOWE	aktywność, praca domowa W=1	Referat W=2	Zadanie dodatkowe W=5 praca pisemna w formie eseju lub pracy badawczej

Historia

Klasa IV

1. Plan nauczania.
2. Wymagania edukacyjne.
3. Sposoby sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów.

PLAN NAUCZANIA HISTORII - ZAKRES PODSTAWOWY KLASA 4

1. Wojna obronna Polski w 1939 r.
2. Agresja Niemiec i Związku Sowieckiego na Polskę.
3. Sytuacja polityczna w Europie (IX 1939 r. – III 1940 r.).
4. Działania wojenne w latach 1939–1941.
5. Polityka Niemiec w okupowanej Europie.
6. Polska pod okupacją niemiecką i sowiecką.
7. Wielka koalicja i przełom na frontach.
8. Rozwój sytuacji politycznej i militarnej w Europie w filmie Midway w reż. Rolanda Emmericha.
9. Odwrócenie działań wojennych na Pacyfiku w filmie Midway.
10. Zakończenie II wojny światowej.
11. Powtórzenie wiadomości-Europa w czasie II wojny światowej.
12. Sprawdzian wiadomości - Europa w czasie II wojny światowej.
13. Polska pod okupacją niemiecką.
14. Ziemie polskie pod okupacją sowiecką.
15. Obraz getta warszawskiego w filmie Pianista.
16. Wątki historyczne w filmie Pianista w reż. R. Polańskiego.
17. Władze polskie na uchodźstwie.
18. Polskie Państwo Podziemne.
19. Polacy na frontach II wojny światowej.
20. Sytuacja Polski i Polaków w latach 1942–1943.
21. Powstanie warszawskie.
22. Uzupelnienie wiadomości - Polska i świat w czasie II wojny światowej.

23. Polskie Państwo Podziemne i działania Rządu RP na obczyźnie-sprawdzian wiadomości.
24. Świat po II wojnie światowej.
25. Początek zimnej wojny.
26. Powojenna Polska.
27. Tworzenie podstaw władzy komunistycznej w Polsce.
28. Niepodległościowe podziemie zbrojne.
29. Stalinizm w Polsce.
30. Skutki terroru stalinowskiego w Polsce - powtórzenie wiadomości.
31. Komunizm w Polsce-sprawdzian wiadomości.
32. Europa Środkowa pod wpływem ZSRS.
33. Dekolonizacja w Azji i Afryce.
34. Konflikty na Bliskim Wschodzie.
35. Wybrane kryzysy i konflikty zbrojne w XX w.
36. Rywalizacja Stanów Zjednoczonych i ZSRS.
37. Integracja europejska.
38. Przemiany społeczne i kulturowe w 2. połowie XX w.
39. Kultura i społeczeństwo II połowy XX wieku.
40. Przemiany po II wojnie światowej - powtórzenie wiadomości.
41. Sprawdzian wiadomości - świat po II wojnie światowej.
42. Postalinowska odwilż.
43. Polska w czasach Władysława Gomułki.
44. Polska Ludowa. Pierwsze powojenne dziesięciolecie.
45. Umacnianie systemu stalinowskiego w Polsce (lata 1956-1970).
46. Wydarzenia Grudnia 1970r. w filmie „Janek Wiśniewski padł” reż. A.Krauze
47. PRL w okresie rządów Gierka
48. Jak się żyło w PRL?
49. Opozycja polityczna w latach 1976–1980.
50. Na drodze ku wolności „Solidarność” – film dokumentalny
51. Czas stanu wojennego.
52. Przemiany społeczno-polityczne w Polsce i w Europie w czasach powojennych - powtórzenie wiadomości.
53. Kryzys w ZSRS.
54. Dekolonizacja, integracja i nowe konflikty.

55. Upadek PRL.
56. Jesień Narodów i rozpad ZSRS.
57. III Rzeczpospolita.
58. Narodziny III Rzeczypospolitej i jej miejsce w świecie na przełomie XX i XXI wieku.
59. Polska w integrującym się świecie.
60. Polska u schyłku XX w.
61. Sytuacja w Europie u schyłku XX wieku.
62. Najważniejsze wydarzenia historyczne ostatniej dekady.

WYMAGANIA EDUKACYJNE

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
I. II wojna światowa					
1. Wojna obronna Polski w 1939 r.	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia i pokazuje na mapie najważniejsze bitwy wojny obronnej 1939 r.; wyjaśnia pojęcia: blitzkrieg i wojna totalna; wymienia przykładowe skutki walk z września i początków października 1939 r. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia cele ataku Niemiec i ZSRS na Polskę; przedstawia bilans walk z września i początków października 1939 r.; przedstawia udział ludności cywilnej w obronie kraju we wrześniu 1939 r. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia i ocenia rolę Stefana Starzyńskiego w obronie Warszawy oraz znaczenie obrony Westerplatte; przedstawia działania Anglii i Francji w pierwszych tygodniach II wojny światowej; przedstawia okoliczności ataku ZSRS na Polskę 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje pozycję międzynarodową Polski w przededniu wybuchu II wojny światowej; wyjaśnia, dlaczego wojnę obronną Polski można określić jako wojnę totalną; ocenia szanse Polaków w wojnie obronnej 1939 r. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia wydarzenia, które miały miejsce w okolicach jego miejscowości we wrześniu i początkach października 1939 r.; wyjaśnia, dlaczego obrona bunkrów pod Wizną jest określana jako <i>polskie Termopile</i>
2. Działania wojenne w latach 1939–1941	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> pokazuje na mapie tereny opanowane przez III Rzeszę i ZSRS w latach 1939–1940; wyjaśnia pojęcie „dziwna wojna”; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> pokazuje na mapie tereny zaatakowane przez Włochy w latach 1940–1941; charakteryzuje etapy bitwy o Anglię; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia reakcję władz Norwegii, Danii i Francji na atak wojsk niemieckich; wyjaśnia, dlaczego Hitler zaatakował Wielką Brytanię; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia reakcję ludności Norwegii, Danii i Francji na atak wojsk niemieckich; porównuje metody stosowane w czasie zajmowania terenów 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia postaci i wydarzenia, do jakich odwoływały się państwa, prowadząc kampanię propagandową w czasie pierwszych lat

	<ul style="list-style-type: none"> wymienia przyczyny ataku III Rzeszy na ZSRS 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia znaczenie walk na Atlantyku dla przebiegu II wojny światowej 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, w jaki sposób sytuacja militarna Włochów wpłynęła na niemieckie plany wojenne 	<p>przez ZSRS wobec Finlandii oraz republik bałtyckich;</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, co ułatwiało Hitlerowi zajmowanie terenów ZSRS, i co spowodowało jego ostateczną porażkę 	II wojny światowej
3. Polityka Niemiec w okupowanej Europie	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia elementy polityki III Rzeszy wobec państw okupowanych; charakteryzuje politykę III Rzeszy wobec ludności żydowskiej; przedstawia znaczenie konferencji w Wannsee 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia różnice w polityce niemieckiej wobec krajów okupowanych w Europie Zachodniej i Środkowo-Wschodniej; wymienia przykłady działań ruchu oporu w Europie; wyjaśnia, w jaki sposób władze III Rzeszy starały się włączyć władze i ludność terenów okupowanych w swoją politykę wobec ludności żydowskiej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, na czym polegał Generalny Plan Wschodni; charakteryzuje działalność ruchu oporu w krajach europejskich; wymienia przykłady kolaboracji z władzami niemieckimi w krajach okupowanych 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, co wpływało na różną politykę Niemców wobec krajów okupowanych; wyjaśnia, dlaczego nazwisko Vidkuna Quislinga stało się synonimem kolaboracji; wymienia inne grupy ludności, które poddano eksterminacji i wyjaśnia, dlaczego 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje trzy grupy partyzanckie działające na terenie Jugosławii: czetnicy, ustasze i komuniści; wyjaśnia przyczyny różnic między nimi
4. Wielka koalicja i przełom na frontach	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia dokumenty, które były podstawą powstania wielkiej koalicji; wymienia przykładowe postanowienia <i>Karty atlantyckiej</i>; wymienia i pokazuje na mapie miejsca bitew, które zmieniły sytuację na frontach II wojny światowej; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia przykładowe postanowienia <i>Deklaracji Narodów Zjednoczonych</i>; przedstawia znaczenie konferencji w Teheranie; wyjaśnia, które bitwy i dlaczego miały przełomowe znaczenie dla sytuacji na frontach II wojny światowej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia proces kształtowania się wielkiej koalicji; przedstawia stosunek Stanów Zjednoczonych do wojny przed ich formalnym przystąpieniem do koalicji antyhitlerowskiej; wymienia cele ekspansji japońskiej na Dalekim 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, które państwa i dlaczego odgrywały największą rolę w koalicji antyhitlerowskiej; wyjaśnia znaczenie <i>Lend-Lease Act</i> dla sytuacji wojennej w Europie; charakteryzuje sytuację we Włoszech 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, dlaczego Francja nie była sygnatariuszem <i>Deklaracji Narodów Zjednoczonych</i> z 1942 r.

	<ul style="list-style-type: none"> wymienia przykładowe postanowienia konferencji w Teheranie 		Wschodzie	po obaleniu Benito Mussoliniego	
5. Zakończenie II wojny światowej	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wymienia i pokazuje na mapie miejsca ostatnich bitew II wojny światowej; wymienia postanowienia konferencji w Jałcie dotyczące Niemiec 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wymienia postanowienia konferencji w Poczdamie dotyczące Niemiec; wymienia skutki II wojny światowej 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, co przesądziło o zwycięstwie aliantów na Dalekim Wschodzie; wymienia postanowienia konferencji w Jałcie; przedstawia bilans II wojny światowej 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wymienia postanowienia konferencji w Poczdamie; wyjaśnia, w jaki sposób pozycja poszczególnych państw w koalicji antyhitlerowskiej wpływała na decyzje i działania podejmowane przez koalicję 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> porównuje sposób prowadzenia działań wojennych i postęp techniczny w czasie I i II wojny światowej
II. Polska w latach II wojny światowej					
6. Polska pod okupacją niemiecką	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> pokazuje na mapie linię podziału państwa polskiego między okupantów oraz podziały ziem okupowanych przez III Rzeszę i ZSRS; wymienia przykłady polityki władz niemieckich wobec ludności polskiej na ziemiach okupowanych 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> podaje przykłady eksterminacji elit polskich na ziemiach okupowanych przez Niemców; charakteryzuje postawy Polaków wobec ludności żydowskiej w czasie II wojny światowej 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> przedstawia cele polityki władz niemieckich wobec Polaków w Generalnym Gubernatorstwie; wyjaśnia, co wpływało na postawy Polaków wobec Żydów w czasie II wojny światowej; wyjaśnia, co to była granatowa policja 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> przedstawia cele polityki władz niemieckich wobec Polaków na ziemiach wcielonych do III Rzeszy; wyjaśnia przyczyny różnic w polityce Niemiec wobec obywateli polskich na ziemiach okupowanych; wyjaśnia, co oznaczało przyjęcie volkslisty i jak traktowano Polaków, którzy się na niej 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> na wybranym przykładzie przedstawia losy powstańców śląskich i ich rodzin w czasie II wojny światowej, korzystając ze źródeł pozapodręcznikowych

				znaleźli na ziemiach wcielonych do III Rzeszy i w Generalnym Gubernatorstwie	
7. Ziemie polskie pod okupacją sowiecką	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia przeprowadzone na ziemiach okupowanych przez ZSRS zmiany administracyjne; • wymienia przykładowe represje wobec Polaków pod okupacją sowiecką; • wyjaśnia, co to była zbrodnia katyńska 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia sposób, w jaki doszło do włączenia Kresów Wschodnich do republik sowieckich; • przedstawia losy polskich oficerów wziętych do niewoli sowieckiej; • przedstawia schemat deportacji Polaków z Kresów Wschodnich 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia konsekwencje zmian administracyjnych przeprowadzonych na ziemiach polskich pod okupacją sowiecką; • charakteryzuje politykę władz sowieckich wobec obywateli polskich na ziemiach okupowanych 	<p>Uczeń</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego na początku władze sowieckie inaczej traktowały ludność białoruską i ukraińską niż polską i na czym to polegało; • przedstawia sytuację Polaków na Wileńszczyźnie 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia losy przykładowych komunistów polskich lub Polaków sympatyzujących z komunizmem, którzy na początku wojny znaleźli się na terenach okupowanych przez ZSRS
8. Władze polskie na uchodźstwie	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia osoby pełniące funkcje państwowe na uchodźstwie; • wymienia postanowienia układu Sikorski–Majski; • wyjaśnia, co spowodowało zerwanie stosunków z ZSRS 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, co to była Rada Narodowa RP • wymienia cele działań rządu polskiego na uchodźstwie; • przedstawia przykładowe wydarzenia, które wpłynęły na relacje polsko-sowieckie w czasie II wojny światowej; • przedstawia działalność Jana Karskiego 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia okoliczności powstania polskich władz na uchodźstwie; • charakteryzuje stosunki władz londyńskich z ZSRS; • przedstawia działania polskich władz na uchodźstwie podjęte w obronie ludności żydowskiej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, co wpływało na relacje polsko-radzieckie w czasie II wojny światowej; • wyjaśnia, co wpływało na pozycję międzynarodową władz polskich na uchodźstwie; <p>ocenia, które cele udało się zrealizować władzom polskim na uchodźstwie</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia losy Prezydenta Ignacego Mościckiego, ministra spraw zagranicznych Józefa Becka i marszałka Edwarda Rydza-Śmigłego po internowaniu w Rumunii, korzystając ze źródeł pozapodręcznikowych
9. Polskie Państwo Podziemne	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia organy wojskowe i cywilne Polskiego Państwa Podziemnego; • wymienia Komendantów 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia proces formowania się struktur wojskowych Polskiego Państwa Podziemnego; • przedstawia działalność 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia działalność pionu wojskowego Polskiego Państwa Podziemnego; • przedstawia działalność 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego dochodziło do zmian w strukturach wojskowych Polskiego Państwa 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia, jak wyglądała współpraca między organizacjami żydowskimi a Polskim Państwem

	<p>Głównych AK;</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia przykładowe działania pionu wojskowego Polskiego Państwa Podziemnego; wymienia przykładowe działania pionu cywilnego Polskiego Państwa Podziemnego 	<p>małego sabotażu;</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia Delegatów Rządu na Kraj; wymienia przykładowe oddziały zbrojne tworzone przez partie polityczne 	<p>pionu cywilnego Polskiego Państwa Podziemnego;</p> <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje powstanie w getcie warszawskim 	<p>Podziemnego;</p> <ul style="list-style-type: none"> ocenia, jakie znaczenie miała działalność Polskiego Państwa Podziemnego dla Polaków pod okupacją 	<p>Podziemnym;</p> <ul style="list-style-type: none"> wskazuje, kiedy w przeszłości Polacy stworzyli podobne struktury organizacyjne
<p>10. Polacy na frontach II wojny światowej</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia i pokazuje na mapie najważniejsze bitwy z udziałem polskich oddziałów; przedstawia rolę polskich lotników w bitwie o Anglię; wymienia armie polskie, które powstały w Związku Sowieckim 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia proces kształtowania się Polskich Sił Zbrojnych; przedstawia okoliczności tworzenia dwóch armii polskich w ZSRS; przedstawia znaczenie wybranych bitew, w których brały udział oddziały polskie 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia przykładowe miejsca tworzenia polskich oddziałów i wyjaśnia, dlaczego właśnie tam one powstawały; przedstawia rolę polskich okrętów w czasie II wojny światowej; przedstawia znaczenie bitew i rolę, jaką odegrały w nich oddziały polskie 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> porównuje okoliczności tworzenia dwóch polskich armii w ZSRS; przedstawia szlak bojowy wybranych oddziałów polskich; ocenia wkład polskich oddziałów w działania wojenne II wojny światowej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> na podstawie informacji z podręcznika i innych źródeł przedstawia stosunek mieszkańców miast europejskich do oddziałów PSZ
<p>11. Sytuacja Polski i Polaków w przełomowym okresie wojny (1942–1943)</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia polskie organizacje komunistyczne powstałe na ziemiach polskich i w ZSRS; przedstawia program polskich komunistów; wyjaśnia, co to była zbrodnia wołyńska 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia relacje polsko-ukraińskie przed i w czasie II wojny światowej; wyjaśnia podłoże zbrodni wołyńskiej; wymienia postanowienia <i>Manifestu</i> PKWN 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia cele powstania polskich organizacji komunistycznych na ziemiach polskich i w ZSRS; przedstawia proces kształtowania się władz komunistycznych na ziemiach polskich; charakteryzuje działalność polskich komunistów 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia okoliczności powstania polskich organizacji komunistycznych na ziemiach polskich i w ZSRS; przedstawia sytuację Polaków na Kresach po 1941 r.; wyjaśnia różnice między programami polskich komunistów i Rady Jedności 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ocenia, jak decyzje podejmowane na konferencjach w Teheranie i Jałcie wpływały na pozycję władz londyńskich i komunistycznych ośrodków władzy na ziemiach polskich

				Narodowej	
12. Powstanie warszawskie	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wymienia założenia akcji „Burza”; wymienia przykładowe przyczyny wybuchu powstania warszawskiego; wymienia przykładowe wydarzenia z powstania warszawskiego; wymienia przykładowe skutki powstania warszawskiego 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wymienia przykładowe działania podjęte w ramach akcji „Burza”; przedstawia przebieg powstania warszawskiego; przedstawia stosunek wojsk niemieckich i wspierających je jednostek do powstańców i ludności cywilnej Warszawy; wymienia dowódcę powstania warszawskiego 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> przedstawia okoliczności wybuchu powstania warszawskiego; charakteryzuje stosunek ludności cywilnej do walk powstańczych w Warszawie; przedstawia stosunek aliantów do powstania warszawskiego 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> ocenia szanse realizacji założeń akcji „Burza”; wyjaśnia, co wpływało na stosunek ludności cywilnej do powstania warszawskiego; wyjaśnia, co wpływało na stosunek aliantów do powstania warszawskiego; przedstawia bilans powstania warszawskiego 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> ocenia zasadność wybuchu powstania warszawskiego, przedstawiając argumenty zwolenników i przeciwników jego wybuchu
III. Polska i świat po II wojnie światowej					
13. Świat po II wojnie światowej	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> pokazuje na mapie zmiany polityczne, które nastąpiły w wyniku II wojny światowej; wymienia cele działalności Organizacji Narodów Zjednoczonych; wymienia organy ONZ; wyjaśnia, jakie treści zawiera <i>Powszechna Deklaracja Praw Człowieka</i> 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wymienia przykładowe skutki II wojny światowej w różnych dziedzinach życia; wyjaśnia, jakie treści zawiera <i>Karta Narodów Zjednoczonych</i>; wymienia przykładowe uprawnienia organów ONZ; wymienia przykładowe organizacje afiliowane i współpracujące z ONZ 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> przedstawia straty gospodarczo-społeczne spowodowane II wojną światową; wymienia przyczyny i wskazuje kierunki migracji ludności po II wojnie światowej; wyjaśnia częściowo, co wpłynęło na polityczny układ sił na mapie Europy po II wojnie światowej 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, jak doszło do powstania dwóch państw chińskich; przedstawia wpływ II wojny światowej na sztukę; wyjaśnia w pełni, co wpłynęło na polityczny układ sił na mapie Europy po II wojnie światowej 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> przedstawia różne reakcje artystów, inne niż w podręczniku, na doświadczenia II wojny światowej; wymienia przykładowe misje pokojowe ONZ, korzystając ze źródeł pozapodręcznikowych
14. Początki zimnej wojny	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia pojęcia: zimna wojna, żelazna kurtyna, NATO, Układ Warszawski; 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> przedstawia proces przejmowania władzy przez komunistów 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia pojęcia: doktryna Trumana i plan Marshalla; przedstawia okoliczności 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia specyficzną sytuację Jugosławii wśród państw 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, na czym polegała taktyka sałami, korzystając

	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia proces powstania dwóch państw niemieckich po II wojnie światowej 	<p>w krajach Europy Środkowo-Wschodniej na wybranych przykładach;</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, jaką rolę miały odgrywać NATO i Układ Warszawski 	<p>powstania Sojuszu Północnoatlantyckiego (NATO) i Układu Warszawskiego;</p> <ul style="list-style-type: none"> • porównuje proces przejmowania władzy przez komunistów w krajach Europy Środkowo-Wschodniej na wybranych przykładach; • wymienia przyczyny i skutki wojny koreańskiej 	<p>komunistycznych;</p> <ul style="list-style-type: none"> • porównuje proces przejmowania władzy przez komunistów w krajach Europy Środkowo-Wschodniej; • wyjaśnia, w jaki sposób starano się ograniczyć wpływy komunistyczne w Europie Zachodniej i Południowej 	<p>ze źródeł pozapodręcznikowych</p>
15. Powojenna Polska	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pokazuje na mapie zmiany w przebiegu granicy polskiej po II wojnie światowej; • pokazuje na mapie kierunki migracji ludności na ziemiach polskich i do Polski 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia sytuację gospodarczą na ziemiach polskich po II wojnie światowej; • wymienia ośrodki emigracji polskiej po II wojnie światowej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia przyczyny zmian w przebiegu granicy polskiej po II wojnie światowej; • wyjaśnia przyczyny migracji ludności na ziemiach polskich i do Polski 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia sytuację społeczną na ziemiach polskich po II wojnie światowej; • przedstawia sytuację Polaków i władz polskich na emigracji i w ZSRS 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia zmiany gospodarczo-społeczne, które zaszły po II wojnie światowej w jego regionie
16. Tworzenie podstaw władzy komunistycznej w Polsce	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia wyniki referendum z 1946 r. i wyborów do Sejmu Ustawodawczego z 1947 r.; • wymienia założenia reformy rolnej z 1944 r.; • wyjaśnia pojęcia: proces szesnastu, Tymczasowy Rząd Jedności Narodowej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia okoliczności procesu szesnastu i powstania Tymczasowego Rządu Jedności Narodowej; • wyjaśnia, na czym polegała gospodarka centralnie planowana; • przedstawia założenia planu trzyletniego 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia represje stosowane wobec ludności polskiej przez bezpiekę; • wyjaśnia, jakie były cele zmian gospodarczych wprowadzanych przez komunistów 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, w jaki sposób komuniści umacniali swoją władzę w Polsce; • ocenia skuteczność i efektywność polityki gospodarczej władz komunistycznych w Polsce 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia polityczne względy lokalizacji Nowej Huty pod Krakowem; • wymienia inne przykłady inwestycji przemysłowych, które miały odegrać podobną rolę, korzystając ze źródeł pozapodręcznikowych
17. Niepodległościowe podziemie zbrojne	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia przykładowe organizacje polskiego 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia metody walki komunistów z oddziałami 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia motywy, którymi kierowali się 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia bilans działalności polskiego 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia działalność oddziału

	<p>podziemia niepodległościowego i ich dowódców;</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia cele Zrzeszenia „Wolność i Niezawisłość” 	<p>podziemia niepodległościowego;</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, z czym wiązały nadzieję na zmianę sytuacji w Polsce organizacje powstałe po rozwiązaniu Armii Krajowej 	<p>żołnierze kontynuujący walkę zbrojną po zakończeniu II wojny światowej;</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia różne nurty ideowe wśród organizacji niepodległościowych 	<p>podziemia niepodległościowego;</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia genezę określenia żołnierze wyklęci / żołnierze niezłomni 	<p>poakowskiego dowodzonego przez Antoniego Hedę „Szarego” lub innego oddziału podziemia niepodległościowego nieopisanego w podręczniku</p>
18. Stalinizm w Polsce	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia represje aparatu bezpieczeństwa wobec społeczeństwa polskiego w okresie stalinizmu; wymienia przykładowe środki propagandowe stosowane przez komunistów; wymienia przykładowe postanowienia konstytucji PRL 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia najważniejsze postanowienia konstytucji PRL; charakteryzuje politykę gospodarczą komunistów w pierwszej połowie lat 50. XX w. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje metody indoktrynacji i propagandy stosowane przez władze komunistyczne; charakteryzuje politykę władz komunistycznych wobec Kościoła katolickiego; przedstawia rolę aparatu partyjnego i aparatu bezpieczeństwa w umacnianiu władzy komunistycznej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia rolę wojska w umacnianiu władzy komunistycznej; ocenia, skutki polityki gospodarczej pierwszej połowy lat 50. XX w.; wyjaśnia, co wpływało na różny stosunek społeczeństwa polskiego do władz komunistycznych w Polsce 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wskazuje elementy polityki wewnętrznej komunistów polskich wzorowane na ZSRS; wskazuje różnice między sytuacją w Polsce a w krajach Bloku Wschodniego
IV. Świat w 2. połowie XX w.					
19. Europa Środkowa pod wpływem ZSRS	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia przykładowe przyczyny i skutki wystąpień społecznych w krajach bloku wschodniego po śmierci Józefa Stalina (Węgry, Czechosłowacja); przedstawia reakcję władz ZSRS na wystąpienia społeczeństw w Czechosłowacji i na Węgrzech 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje proces destalinizacji w ZSRS i krajach bloku wschodniego; wyjaśnia, na czym polegała doktryna Breżniewa; wymienia przykładowe przyczyny i skutki wystąpień społecznych w NRD oraz reakcję na nie władz ZSRS 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje wystąpienia społeczeństw w bloku wschodnim po śmierci Józefa Stalina: wydarzenia w NRD, powstanie węgierskie i Praską Wiosnę; porównuje wystąpienia społeczeństw w bloku wschodnim po śmierci Józefa Stalina; wskazuje różnice 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia politykę zagraniczną Nikity Chruszczowa; ocenia szanse przeprowadzenia liberalnych reform w bloku wschodnim po śmierci Józefa Stalina 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia, w jaki sposób pamięć o wystąpieniach społecznych została uczczona w przestrzeni publicznej w krajach Europy Środkowo-Wschodniej, korzystając ze źródeł pozapodręcznikowych

			w reakcji państw i społeczeństw bloku wschodniego na wystąpienia w NRD, Czechosłowacji i na Węgrzech		
20. Dekolonizacja w Azji i Afryce	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia zmiany na mapie świata powstałe w wyniku procesu dekolonizacji po II wojnie światowej; • wymienia przykładowe skutki procesu dekolonizacji 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia wpływ II wojny światowej na proces dekolonizacji; • przedstawia proces uzyskiwania niepodległości przez Indie; • wyjaśnia pojęcia: apartheid i neokolonializm 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia i porównuje proces dekolonizacji przeprowadzany przez Wielką Brytanię i Francję; • charakteryzuje przemiany w Republice Południowej Afryki 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia stosunek mocarstw i ONZ do procesu dekolonizacji; • przedstawia bilans procesu dekolonizacji 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia problemy związane z procesem dekolonizacji obecne w literaturze i filmie, korzystając ze źródeł pozapodręcznikowych
21. Konflikty na Bliskim Wschodzie	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia okoliczności powstania państwa Izrael w Palestynie; • pokazuje na mapie tereny Izraela 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pokazuje na mapie tereny sporne między Izraelem a państwami arabskimi; • przedstawia cele i charakteryzuje działalność Organizacji Wyzwolenia Palestyny 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje stosunki Izraela z państwami arabskimi; • wymienia przyczyny i skutki kolejnych wojen Izraela z państwami arabskimi 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia rolę islamu w życiu politycznym w państwach bliskowschodnich; • wymienia przyczyny i skutki rewolucji islamskiej w Iranie 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje współczesne relacje izraelsko-palestyńskie, korzystając ze źródeł pozapodręcznikowych
22. Rywalizacja Stanów Zjednoczonych i ZSRS	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia przykładowe przyczyny i skutki kryzysu kubańskiego; • wymienia przykładowe przyczyny i skutki kryzysu berlińskiego; • wymienia przykładowe postanowienia aktu końcowego KBWE 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia przykładowe przyczyny i skutki wojny w Wietnamie; • przedstawia inne płaszczyzny, na których dochodziło do rywalizacji między Stanami Zjednoczonymi a ZSRS 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia sytuację na Kubie na przełomie lat 50. i 60. XX w.; • przedstawia przyczyny i skutki kryzysu kubańskiego; • przedstawia przyczyny i skutki kryzysu berlińskiego 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia przyczyny i skutki wojny w Wietnamie; • ocenia wpływ konfliktów międzynarodowych na pozycję Stanów Zjednoczonych i ZSRS 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia, w jaki sposób udział w wojnie w Wietnamie odcisnął się na społeczeństwie amerykańskim

23. Integracja europejska	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • pokazuje na mapie proces rozszerzania się Wspólnot Europejskich, a potem Unii Europejskiej; • wymienia przykładowe przyczyny współpracy pomiędzy państwami europejskimi; • wymienia ojców założycieli Unii Europejskiej 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia etapy i obszary integracji europejskiej; • wymienia organy Unii Europejskiej i ich przykładowe kompetencje 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • wymienia przyczyny współpracy i integracji pomiędzy państwami europejskimi; • wyjaśnia, co wpłynęło na pojawienie się idei integracji europejskiej 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • ocenia korzyści, jakie wynikają z członkostwa w Unii Europejskiej; • ocenia zagrożenia, jakie może nieść za sobą funkcjonowanie Unii Europejskiej 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, czym się różnią i jakie mogą być konsekwencje różnych koncepcji jednoczenia Europy
24. Przemiany społeczne i kulturowe w 2. połowie XX w.	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • wymienia zmiany demograficzne i społeczne w 2. połowie XX w.; • charakteryzuje kulturę masową 2. połowy XX w. 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia nurty w muzyce, literaturze i filmie w 2. połowie XX w.; • przedstawia zmiany w sztukach plastycznych w 2. połowie XX w. 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia konsekwencje przemian demograficznych i społecznych w 2. połowie XX w.; • przedstawia zmiany w pozycji kobiety w społeczeństwie w 2. połowie XX w. 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia nurty filozoficzne w 2. połowie XX w.; • wyjaśnia wpływ soboru watykańskiego II i pontyfikatu Jana Pawła II na przemiany w Kościele katolickim 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • wymienia przykładowe filmy i dzieła literackie, które, jego zdaniem, najlepiej przedstawiają zmiany zachodzące w społeczeństwie w XX w. i uzasadnia swój wybór
V. Polska Rzeczpospolita Ludowa					
25. Postalinowska odwilż	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, kto to byli puławianie i natolińczycy; • wymienia przykładowe przyczyny i skutki poznańskiego Czerwca 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • wymienia zmiany w polityce władz komunistycznych po śmierci Józefa Stalina; • przedstawia okoliczności objęcia władzy przez Władysława Gomułkę 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, na czym polegała walka o władzę w łonie PZPR po śmierci Bolesława Bieruta; • przedstawia przyczyny, przebieg i skutki poznańskiego Czerwca 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • ocenia, w której dziedzinie zmiany wprowadzane po śmierci Józefa Stalina były najbardziej widoczne; • ocenia politykę Władysława Gomułki w kontekście przemian w Polsce po śmierci Józefa Stalina 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • ocenia rolę wyborów do sejmu w 1957 r. w kontekście przemian politycznych w 2. połowie lat 50. XX w., korzystając ze źródeł pozapodręcznikowych
26. Polska w czasach	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:

Władysława Gomułki	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia obchody Milenium Chrztu Polski i Tysiąclecia Państwa Polskiego; • wymienia przykładowe przyczyny i skutki wydarzeń Marca 1968 r. 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje sytuację gospodarczą w okresie rządów Władysława Gomułki; • charakteryzuje stosunek władz komunistycznych do Kościoła katolickiego na przełomie lat 50. i 60. XX w. 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego zorganizowano dwa odrębne obchody rocznicy wydarzenia związanego z początkiem Polski; • przedstawia rywalizację wewnątrz PZPR w latach 60. XX w.; • przedstawia przyczyny, przebieg i skutki wydarzeń Marca 1968 r. 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia wpływ rywalizacji wewnątrz PZPR w latach 60. XX w. na wydarzenia Marca 1968 r.; • ocenia znaczenie listu biskupów polskich do biskupów niemieckich z 1965 r.; • ocenia, w jakim stopniu Władysław Gomułka spełnił nadzieje Polaków związane z objęciem przez niego władzy 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, co to było poselskie koło „Znak”, i przedstawia jego działalność, korzystając ze źródeł pozapodręcznikowych
27. PRL w okresie rządów Gierka	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • wymienia przykładowe przyczyny i skutki wydarzeń Grudnia 1970 r.; • wymienia przykładowe przyczyny i skutki wydarzeń Czerwca 1976 r. 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • wymienia cele polityki gospodarczej ekipy Edwarda Gierka i podaje przykłady jej realizacji; • wymienia zmiany wprowadzone do konstytucji w 1976 r. 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia przyczyny, przebieg i skutki wydarzeń Grudnia 1970 r.; • przedstawia przyczyny i skutki wydarzeń Czerwca 1976 r.; • charakteryzuje politykę gospodarczą ekipy Gierka 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • ocenia politykę gospodarczą ekipy Gierka; • charakteryzuje przemiany ustrojowo-administracyjne z okresu rządów Edwarda Gierka; • wyjaśnia, jakie sukcesy Polaków i dlaczego wykorzystywała propaganda lat 70. XX w. 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego fiat 126p stał się symbolem epoki Edwarda Gierka
28. Opozycja polityczna w latach 1976–1980	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • wymienia przykładowe organizacje opozycyjne działające w Polsce w 2. połowie lat 70. XX w. (KOR, ROPCiO, WZZ); • wymienia przykłady 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia cele działań organizacji opozycyjnych w Polsce w latach 70. XX w.; • wyjaśnia, jakie znaczenie miał wybór kardynała 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • wymienia organizacje opozycyjne działające w Polsce w 2. połowie lat 70. XX w.; • przedstawia cele działań tych organizacji; 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, który nurt działalności opozycyjnej władze PRL zwalczały najbardziej i dlaczego; • wyjaśnia, jakie 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • porównuje formułę wystąpień społecznych z lat 1970 i 1976 ze strajkami z 1980 r.

	<p>działań środowisk opozycyjnych w Polsce w 2. połowie lat 70. XX w.;</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia przykładowe przyczyny i skutki strajków z 1980 r. 	<p>Karola Wojtyły na papieża;</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia działalność NSZZ „Solidarność” 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje działalność środowisk opozycyjnych w Polsce w 2. połowie lat 70. XX w. przedstawia przyczyny, przebieg i skutki strajków z 1980 r. 	<p>znaczenie miała pierwsza pielgrzymka papieża Jana Pawła II do Polski;</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia struktury NSZZ „Solidarność” 	
29. Czas stanu wojennego	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia przykładowe ograniczenia w funkcjonowaniu społeczeństwa, jakie wprowadzono w trakcie stanu wojennego; podaje przykłady represji wobec działaczy opozycji i osób ją wspierających w trakcie i po zakończeniu stanu wojennego 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia relacje między władzami PRL a NSZZ „Solidarność”; przedstawia reakcję działaczy „Solidarności” na wprowadzenie stanu wojennego 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia ograniczenia w funkcjonowaniu społeczeństwa, jakie wprowadzono w trakcie stanu wojennego; przedstawia reakcję państw zachodnich na wprowadzenie w Polsce stanu wojennego; charakteryzuje rolę Kościoła w trakcie stanu wojennego 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ocenia, jak ograniczenia w funkcjonowaniu społeczeństwa, jakie wprowadzono w trakcie stanu wojennego, wpłynęły na życie codzienne obywateli; ocenia legalność i zasadność wprowadzenia stanu wojennego 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia ocenę stanu wojennego w literaturze polskiej i filmie polskim, korzystając ze źródeł pozapodręcznikowych
VI. Polska i świat na przełomie XX i XXI w.					
30. Kryzys w ZSRS	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia reformy przeprowadzone w ZSRS przez Michaiła Gorbaczowa; wyjaśnia terminy: pierestrojka i głośność 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia trudności gospodarcze ZSRS na przełomie lat 70. i 80. XX w.; wymienia przyczyny kryzysu wewnętrznego w ZSRS; wymienia przyczyny i skutki interwencji radzieckiej w Afganistanie 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje gospodarkę ZSRS na przełomie lat 70. i 80. XX w.; charakteryzuje politykę wewnętrzną i zagraniczną Michaiła Gorbaczowa 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje konflikty narodowościowe w ZSRS; wyjaśnia przyczyny i ocenia skutki interwencji radzieckiej w Afganistanie 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia podłoże i konsekwencje konfliktów etnicznych w ZSRS w 2. połowie lat 80. i w latach 90. XX w.
31. Upadek PRL	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia problemy 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia relacje 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje sytuację 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, co wpływało 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, genezę

	<p>gospodarcze Polski w latach 80. XX w.;</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia zmiany ustrojowe, do których doszło w Polsce w wyniku decyzji podjętych w trakcie obrad Okrągłego Stołu 	<p>między władzą a opozycją po stanie wojennym;</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia zmiany, do których doszło w Polsce w wyniku decyzji podjętych w trakcie obrad Okrągłego Stołu; wymienia kolejne zmiany ustrojowe z lat 1989–1990 	<p>gospodarczą w Polsce w latach 80. XX w.;</p> <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje obrady Okrągłego Stołu 	<p>na zmianę stosunku władzy do opozycji;</p> <ul style="list-style-type: none"> ocenia realizację ustaleń Okrągłego Stołu 	<p>i znaczenie pojęć: wybory kontraktowe i sejm kontraktowy</p>
<p>32. Jesień Narodów i rozpad ZSRS</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> pokazuje na mapie państwa, które powstały po 1989 r.; wymienia przyczyny i etapy rozpadu ZSRS; charakteryzuje przemiany z lat 1989-1990 w Czechosłowacji 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje przemiany z lat 1989–1990 w NRD i Rumunii; wymienia przyczyny i skutki wojen czeczeńskich; wymienia przyczyny i etapy rozpadu Jugosławii 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje sytuację w krajach bloku wschodniego w latach 70. i 80. XX w.; porównuje przemiany z lat 1989-1990 w Czechosłowacji, NRD i Rumunii 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia proces rozpadu ZSRS; przedstawia proces rozpadu Jugosławii; wyjaśnia konsekwencje rozpadu ZSRS i Jugosławii 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia proces upadku komunizmu na Węgrzech lub w Bułgarii, korzystając ze źródeł pozapodręcznikowych
<p>33. III Rzeczpospolita</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia przykładowe partie polityczne powstałe w Polsce po 1989 r.; wymienia zasady konstytucji z 1997 r.; wymienia problemy III Rzeczypospolitej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje sytuację w Polsce na początku lat 90. XX w.; charakteryzuje przemiany składu polskiego sejmu na przełomie XX i XXI w. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje scenę polityczną w Polsce na początku lat 90. XX w.; wyjaśnia, co wpływało na skład polskiego sejmu na przełomie XX i XXI w.; przedstawia problemy III Rzeczypospolitej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia bilans przemian w Polsce po 1989 r.; ocenia proces lustracji i dekomunizacji przeprowadzany w Polsce po 1989 r. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia zmiany gospodarczo-społeczne, które zaszły po 1989 r. w jego regionie
<p>34. Polska w integrującym się świecie</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> pokazuje na mapie sąsiadów Rzeczypospolitej w XXI w.; wymienia organizacje, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia problemy gospodarki polskiej w latach 90. XX w.; wymienia kierunki polskiej polityki 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje sytuację gospodarczą Polski w latach 90. XX w.; przedstawia proces wejścia Polski do NATO; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia bilans przemian gospodarczych w Polsce po 1989 r.; ocenia konsekwencje 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, dlaczego w 1990 r. doszło do podpisania układu granicznego z RFN, mimo że RFN uznała

	<p>których członkiem stała się Polska na przełomie XX i XXI w.;</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia konsekwencje przemian gospodarczych przeprowadzonych w Polsce w latach 90. XX w. 	<p>zagranicznej na przełomie XX i XXI w.;</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia porażki i sukcesy polskiej polityki zagranicznej po 1989 r. 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia proces integracji Polski z Unią Europejską 	<p>przemian gospodarczych w Polsce po 1989 r.;</p> <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje polską politykę zagraniczną po 1989 r. 	<p>polską granicę zachodnią w 1970 r., korzystając ze źródeł pozapodręcznikowych</p>
--	---	--	--	--	--

SPOSOBY SPRAWDZANIA OSIĄGNIĘĆ EDUKACYJNYCH UCZNIÓW Z HISTORII W KLASIE IV

I OKRES	OCENY OBOWIĄZKOWE	SPRAWDZIANY - (1) W=3 - II WOJNA ŚWIATOWA	KARTKÓWKI - (1) W=2 - POLSKA W CZASIE II WOJNY ŚWIATOWEJ	REFERAT - (1) W=2
	OCENY NIEOBOWIĄZKOWE	aktywność, praca domowa W=1	Projekt W=2	Zadanie dodatkowe W=5 praca pisemna w formie eseju lub pracy badawczej
II OKRES	OCENY OBOWIĄZKOWE	SPRAWDZIANY - (1) W=3 - POLSKA PO II WOJNIE ŚWIATOWEJ	KARTKÓWKI - (1) W=2 - ŚWIAT PO II WOJNIE ŚWIATOWEJ	REFERAT - (1) W=2

	OCENY NIEOBOWIĄZKOWE	aktywność, praca domowa W=1	Projekt W=2	Zadanie dodatkowe W=5 praca pisemna w formie eseju lub pracy badawczej
--	---------------------------------	--	------------------------	---

Historia

Klasa V

1. Plan nauczania.
2. Wymagania edukacyjne.
3. Sposoby sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów.

PLAN NAUCZANIA HISTORII - ZAKRES PODSTAWOWY KLASA 5

1. Europa środkowa pod wpływem ZSRS
2. Dekolonizacja w Afryce i Azji
3. Konflikty na Bliskim Wschodzie
4. Wybrane kryzysy i konflikty zbrojne w XXw.
5. Rywalizacja Stanów Zjednoczonych i ZSRS.
6. Integracja europejska
7. Przemiany społeczne i kulturowe w 2 poł. XXw.
8. Kultura i społeczeństwo w 2 poł. XXw.
9. Przemiany po II wojnie światowej – powtórzenie wiadomości.
10. Sprawdzian wiadomości – świat po II wojnie światowej.
11. Postalinowska odwilż
12. Polska w czasach Władysława Gomułki
13. Polska Ludowa. Pierwsze powojenne dziesięciolecie.
14. Umacnianie systemu stalinowskiego w Polsce.
15. Wydarzenia Grudnia 1970r. w filmie „Janek Wiśniewski padł” reż. A.Krauze

16. PRL w okresie rządów Gierka
17. Jak się żyło w PRL?
18. Opozycja polityczna w latach 1976–1980
19. Na drodze ku wolności „Solidarność” – film dokumentalny
20. Czas stanu wojennego
21. Przemiany społeczno – polityczne w Polsce i Europie w czasach powojennych – powtórzenie wiadomości.
22. Kryzys w ZSRS
23. Dekolonizacja, integracja i nowe konflikty
24. Upadek PRL
25. Jesień Narodów i rozpad ZSRS
26. III Rzeczpospolita
27. Narodziny III Rzeczypospolitej i jej miejsce w świecie na przełomie XX i XXI wieku.
28. Polska w integrującym się świecie
29. Polska u schyłku XX wieku.
30. Sytuacja w Europie u schyłku XX wieku
31. Najważniejsze wydarzenia ostatniej dekady.
32. Europa i świat w 2 pol. XX wieku

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
I. II wojna światowa					
1. Wojna obronna Polski w 1939 r.	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • wymienia i pokazuje na mapie najważniejsze bitwy wojny obronnej 1939 r.; • wyjaśnia pojęcia: blitzkrieg i wojna totalna; • wymienia przykładowe skutki walk z września i początków października 1939 r. 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • wymienia cele ataku Niemiec i ZSRS na Polskę; • przedstawia bilans walk z września i początków października 1939 r.; • przedstawia udział ludności cywilnej w obronie kraju we wrześniu 1939 r. 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia i ocenia rolę Stefana Starzyńskiego w obronie Warszawy oraz znaczenie obrony Westerplatte; • przedstawia działania Anglii i Francji w pierwszych tygodniach II wojny światowej; • przedstawia okoliczności ataku ZSRS na Polskę 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje pozycję międzynarodową Polski w przededniu wybuchu II wojny światowej; • wyjaśnia, dlaczego wojnę obronną Polski można określić jako wojnę totalną; • ocenia szanse Polaków w wojnie obronnej 1939 r. 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia wydarzenia, które miały miejsce w okolicach jego miejscowości we wrześniu i początkach października 1939 r.; • wyjaśnia, dlaczego obrona bunkrów pod Wizną jest określana jako <i>polskie Termopile</i>
2. Działania wojenne w latach 1939–1941	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • pokazuje na mapie tereny 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • pokazuje na mapie 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia reakcję władz 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia reakcję 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia postaci i

	<p>opanowane przez III Rzeszę i ZSRS w latach 1939–1940;</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pojęcie „dziwna wojna”; • wymienia przyczyny ataku III Rzeszy na ZSRS 	<p>tereny zaatakowane przez Włochy w latach 1940–1941;</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje etapy bitwy o Anglię; • wyjaśnia znaczenie walk na Atlantyku dla przebiegu II wojny światowej 	<p>Norwegii, Danii i Francji na atak wojsk niemieckich;</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego Hitler zaatakował Wielką Brytanię; • wyjaśnia, w jaki sposób sytuacja militarna Włochów wpłynęła na niemieckie plany wojenne 	<p>ludności Norwegii, Danii i Francji na atak wojsk niemieckich;</p> <ul style="list-style-type: none"> • porównuje metody stosowane w czasie zajmowania terenów przez ZSRS wobec Finlandii oraz republik bałtyckich; • wyjaśnia, co ułatwiało Hitlerowi zajmowanie terenów ZSRS, i co spowodowało jego ostateczną porażkę 	<p>wydarzenia, do jakich odwoływały się państwa, prowadząc kampanię propagandową w czasie pierwszych lat II wojny światowej</p>
<p>3. Polityka Niemiec w okupowanej Europie</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia elementy polityki III Rzeszy wobec państw okupowanych; • charakteryzuje politykę III Rzeszy wobec ludności żydowskiej; • przedstawia znaczenie konferencji w Wannsee 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia różnice w polityce niemieckiej wobec krajów okupowanych w Europie Zachodniej i Środkowo-Wschodniej; • wymienia przykłady działań ruchu oporu w Europie; • wyjaśnia, w jaki sposób władze III Rzeszy starały się włączyć władze i ludność terenów okupowanych w swoją politykę wobec ludności żydowskiej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, na czym polegał Generalny Plan Wschodni; • charakteryzuje działalność ruchu oporu w krajach europejskich; • wymienia przykłady kolaboracji z władzami niemieckimi w krajach okupowanych 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, co wpływało na różną politykę Niemców wobec krajów okupowanych; • wyjaśnia, dlaczego nazwisko Vidkuna Quislinga stało się synonimem kolaboracji; • wymienia inne grupy ludności, które poddano eksterminacji i wyjaśnia, dlaczego 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje trzy grupy partyzanckie działające na terenie Jugosławii: czetnicy, ustasze i komuniści; • wyjaśnia przyczyny różnic między nimi
<p>4. Wielka koalicja i przełom na frontach</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia dokumenty, które były podstawą powstania wielkiej koalicji; • wymienia przykładowe postanowienia <i>Karty</i> 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia przykładowe postanowienia <i>Deklaracji Narodów Zjednoczonych</i>; • przedstawia znaczenie konferencji w Teheranie; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia proces kształtowania się wielkiej koalicji; • przedstawia stosunek Stanów Zjednoczonych 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, które państwa i dlaczego odgrywały największą rolę w koalicji antyhitlerowskiej; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego Francja nie była sygnatariuszem <i>Deklaracji Narodów Zjednoczonych</i>

	<p><i>atlantyckiej;</i></p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia i pokazuje na mapie miejsca bitew, które zmieniły sytuację na frontach II wojny światowej; wymienia przykładowe postanowienia konferencji w Teheranie 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, które bitwy i dlaczego miały przełomowe znaczenie dla sytuacji na frontach II wojny światowej 	<p>do wojny przed ich formalnym przystąpieniem do koalicji antyhitlerowskiej;</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia cele ekspansji japońskiej na Dalekim Wschodzie 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia znaczenie <i>Lend-Lease Act</i> dla sytuacji wojennej w Europie; charakteryzuje sytuację we Włoszech po obaleniu Benito Mussoliniego 	z 1942 r.
5. Zakończenie II wojny światowej	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia i pokazuje na mapie miejsca ostatnich bitew II wojny światowej; wymienia postanowienia konferencji w Jałcie dotyczące Niemiec 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia postanowienia konferencji w Poczdamie dotyczące Niemiec; wymienia skutki II wojny światowej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, co przesądziło o zwycięstwie aliantów na Dalekim Wschodzie; wymienia postanowienia konferencji w Jałcie; przedstawia bilans II wojny światowej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia postanowienia konferencji w Poczdamie; wyjaśnia, w jaki sposób pozycja poszczególnych państw w koalicji antyhitlerowskiej wpływała na decyzje i działania podejmowane przez koalicję 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> porównuje sposób prowadzenia działań wojennych i postęp techniczny w czasie I i II wojny światowej
II. Polska w latach II wojny światowej					
6. Polska pod okupacją niemiecką	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> pokazuje na mapie linię podziału państwa polskiego między okupantów oraz podziały ziem okupowanych przez III Rzeszę i ZSRS; wymienia przykłady polityki władz niemieckich wobec ludności polskiej na ziemiach okupowanych 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> podaje przykłady eksterminacji elit polskich na ziemiach okupowanych przez Niemców; charakteryzuje postawy Polaków wobec ludności żydowskiej w czasie II wojny światowej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia cele polityki władz niemieckich wobec Polaków w Generalnym Gubernatorstwie; wyjaśnia, co wpływało na postawy Polaków wobec Żydów w czasie II wojny światowej; wyjaśnia, co to była granatowa policja 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia cele polityki władz niemieckich wobec Polaków na ziemiach wcielonych do III Rzeszy; wyjaśnia przyczyny różnic w polityce Niemiec wobec obywateli polskich na ziemiach 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> na wybranym przykładzie przedstawia losy powstańców śląskich i ich rodzin w czasie II wojny światowej, korzystając ze źródeł pozapodręcznikowych

				okupowanych; <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, co oznaczało przyjęcie volkslisty i jak traktowano Polaków, którzy się na niej znaleźli na ziemiach wcielonych do III Rzeszy i w Generalnym Gubernatorstwie 	
7. Ziemie polskie pod okupacją sowiecką	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia przeprowadzone na ziemiach okupowanych przez ZSRS zmiany administracyjne; • wymienia przykładowe represje wobec Polaków pod okupacją sowiecką; • wyjaśnia, co to była zbrodnia katyńska 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia sposób, w jaki doszło do włączenia Kresów Wschodnich do republik sowieckich; • przedstawia losy polskich oficerów wziętych do niewoli sowieckiej; • przedstawia schemat deportacji Polaków z Kresów Wschodnich 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia konsekwencje zmian administracyjnych przeprowadzonych na ziemiach polskich pod okupacją sowiecką; • charakteryzuje politykę władz sowieckich wobec obywateli polskich na ziemiach okupowanych 	Uczeń <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego na początku władze sowieckie inaczej traktowały ludność białoruską i ukraińską niż polską i na czym to polegało; • przedstawia sytuację Polaków na Wileńszczyźnie 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia losy przykładowych komunistów polskich lub Polaków sympatyzujących z komunizmem, którzy na początku wojny znaleźli się na terenach okupowanych przez ZSRS
8. Władze polskie na uchodźstwie	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • wymienia osoby pełniące funkcje państwowe na uchodźstwie; • wymienia postanowienia układu Sikorski–Majski; • wyjaśnia, co spowodowało zerwanie stosunków z ZSRS 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, co to była Rada Narodowa RP • wymienia cele działań rządu polskiego na uchodźstwie; • przedstawia przykładowe wydarzenia, które wpłynęły na relacje polsko-sowieckie w czasie II wojny światowej; • przedstawia działalność Jana Karskiego 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia okoliczności powstania polskich władz na uchodźstwie; • charakteryzuje stosunki władz londyńskich z ZSRS; • przedstawia działania polskich władz na uchodźstwie podjęte w obronie ludności żydowskiej 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, co wpływało na relacje polsko-radzieckie w czasie II wojny światowej; • wyjaśnia, co wpływało na pozycję międzynarodową władz polskich na uchodźstwie; ocenia, które cele udało się zrealizować władzom polskim na uchodźstwie	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia losy Prezydenta Ignacego Mościckiego, ministra spraw zagranicznych Józefa Becka i marszałka Edwarda Rydza-Śmigłego po internowaniu w Rumunii, korzystając ze źródeł pozapodręcznikowych

9. Polskie Państwo Podziemne	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wymienia organy wojskowe i cywilne Polskiego Państwa Podziemnego; wymienia Komendantów Głównych AK; wymienia przykładowe działania pionu wojskowego Polskiego Państwa Podziemnego; wymienia przykładowe działania pionu cywilnego Polskiego Państwa Podziemnego 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> przedstawia proces formowania się struktur wojskowych Polskiego Państwa Podziemnego; przedstawia działalność małego sabotażu; wymienia Delegatów Rządu na Kraj; wymienia przykładowe oddziały zbrojne tworzone przez partie polityczne 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> przedstawia działalność pionu wojskowego Polskiego Państwa Podziemnego; przedstawia działalność pionu cywilnego Polskiego Państwa Podziemnego; charakteryzuje powstanie w getcie warszawskim 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, dlaczego dochodziło do zmian w strukturach wojskowych Polskiego Państwa Podziemnego; ocenia, jakie znaczenie miała działalność Polskiego Państwa Podziemnego dla Polaków pod okupacją 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> przedstawia, jak wyglądała współpraca między organizacjami żydowskimi a Polskim Państwem Podziemnym; wskazuje, kiedy w przeszłości Polacy stworzyli podobne struktury organizacyjne
10. Polacy na frontach II wojny światowej	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wymienia i pokazuje na mapie najważniejsze bitwy z udziałem polskich oddziałów; przedstawia rolę polskich lotników w bitwie o Anglię; wymienia armie polskie, które powstały w Związku Sowieckim 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> przedstawia proces kształtowania się Polskich Sił Zbrojnych; przedstawia okoliczności tworzenia dwóch armii polskich w ZSRS; przedstawia znaczenie wybranych bitew, w których brały udział oddziały polskie 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wymienia przykładowe miejsca tworzenia polskich oddziałów i wyjaśnia, dlaczego właśnie tam one powstawały; przedstawia rolę polskich okrętów w czasie II wojny światowej; przedstawia znaczenie bitew i rolę, jaką odegrały w nich oddziały polskie 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> porównuje okoliczności tworzenia dwóch polskich armii w ZSRS; przedstawia szlak bojowy wybranych oddziałów polskich; ocenia wkład polskich oddziałów w działania wojenne II wojny światowej 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> na podstawie informacji z podręcznika i innych źródeł przedstawia stosunek mieszkańców miast europejskich do oddziałów PSZ
11. Sytuacja Polski i Polaków w przełomowym okresie wojny (1942–1943)	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wymienia polskie organizacje komunistyczne powstałe na ziemiach polskich i w ZSRS; przedstawia program polskich komunistów; wyjaśnia, co to była 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> przedstawia relacje polsko-ukraińskie przed i w czasie II wojny światowej; wyjaśnia podłoże zbrodni wołyńskiej; wymienia postanowienia <i>Manifestu</i> PKWN 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> przedstawia cele powstania polskich organizacji komunistycznych na ziemiach polskich i w ZSRS; przedstawia proces kształtowania się władz 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> przedstawia okoliczności powstania polskich organizacji komunistycznych na ziemiach polskich i w ZSRS; przedstawia sytuację 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> ocenia, jak decyzje podejmowane na konferencjach w Teheranie i Jaltie wpływały na pozycję władz londyńskich i komunistycznych ośrodków władzy na

	zbrodnia wołyńska		komunistycznych na ziemiach polskich; • charakteryzuje działalność polskich komunistów	Polaków na Kresach po 1941 r.; • wyjaśnia różnice między programami polskich komunistów i Rady Jedności Narodowej	ziemiach polskich
12. Powstanie warszawskie	Uczeń: • wymienia założenia akcji „Burza”; • wymienia przykładowe przyczyny wybuchu powstania warszawskiego; • wymienia przykładowe wydarzenia z powstania warszawskiego; • wymienia przykładowe skutki powstania warszawskiego	Uczeń: • wymienia przykładowe działania podjęte w ramach akcji „Burza”; • przedstawia przebieg powstania warszawskiego; • przedstawia stosunek wojsk niemieckich i wspierających je jednostek do powstańców i ludności cywilnej Warszawy; • wymienia dowódcę powstania warszawskiego	Uczeń: • przedstawia okoliczności wybuchu powstania warszawskiego; • charakteryzuje stosunek ludności cywilnej do walk powstańczych w Warszawie; • przedstawia stosunek aliantów do powstania warszawskiego	Uczeń: • ocenia szanse realizacji założeń akcji „Burza”; • wyjaśnia, co wpływało na stosunek ludności cywilnej do powstania warszawskiego; • wyjaśnia, co wpływało na stosunek aliantów do powstania warszawskiego; • przedstawia bilans powstania warszawskiego	Uczeń: • ocenia zasadność wybuchu powstania warszawskiego, przedstawiając argumenty zwolenników i przeciwników jego wybuchu
III. Polska i świat po II wojnie światowej					
13. Świat po II wojnie światowej	Uczeń: • pokazuje na mapie zmiany polityczne, które nastąpiły w wyniku II wojny światowej; • wymienia cele działalności Organizacji Narodów Zjednoczonych; • wymienia organy ONZ; • wyjaśnia, jakie treści zawiera <i>Powszechna Deklaracja Praw Człowieka</i>	Uczeń: • wymienia przykładowe skutki II wojny światowej w różnych dziedzinach życia; • wyjaśnia, jakie treści zawiera <i>Karta Narodów Zjednoczonych</i> ; • wymienia przykładowe uprawnienia organów ONZ; • wymienia przykładowe organizacje afiliowane	Uczeń: • przedstawia straty gospodarczo-społeczne spowodowane II wojną światową; • wymienia przyczyny i wskazuje kierunki migracji ludności po II wojnie światowej; • wyjaśnia częściowo, co wpłynęło na polityczny układ sił na mapie Europy po II wojnie światowej	Uczeń: • wyjaśnia, jak doszło do powstania dwóch państw chińskich; • przedstawia wpływ II wojny światowej na sztukę; • wyjaśnia w pełni, co wpłynęło na polityczny układ sił na mapie Europy po II wojnie światowej	Uczeń: • przedstawia różne reakcje artystów, inne niż w podręczniku, na doświadczenia II wojny światowej; • wymienia przykładowe misje pokojowe ONZ, korzystając ze źródeł pozapodręcznikowych

		i współpracujące z ONZ			
14. Początki zimnej wojny	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pojęcia: zimna wojna, żelazna kurtyna, NATO, Układ Warszawski; • przedstawia proces powstania dwóch państw niemieckich po II wojnie światowej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia proces przejmowania władzy przez komunistów w krajach Europy Środkowo-Wschodniej na wybranych przykładach; • wyjaśnia, jaką rolę miały odgrywać NATO i Układ Warszawski 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pojęcia: doktryna Trumana i plan Marshalla; • przedstawia okoliczności powstania Sojuszu Północnoatlantyckiego (NATO) i Układu Warszawskiego; • porównuje proces przejmowania władzy przez komunistów w krajach Europy Środkowo-Wschodniej na wybranych przykładach; • wymienia przyczyny i skutki wojny koreańskiej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia specyficzną sytuację Jugosławii wśród państw komunistycznych; • porównuje proces przejmowania władzy przez komunistów w krajach Europy Środkowo-Wschodniej; • wyjaśnia, w jaki sposób starano się ograniczyć wpływy komunistyczne w Europie Zachodniej i Południowej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, na czym polegała taktyka salami, korzystając ze źródeł pozapodręcznikowych
15. Powojenna Polska	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pokazuje na mapie zmiany w przebiegu granicy polskiej po II wojnie światowej; • pokazuje na mapie kierunki migracji ludności na ziemiach polskich i do Polski 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia sytuację gospodarczą na ziemiach polskich po II wojnie światowej; • wymienia ośrodki emigracji polskiej po II wojnie światowej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia przyczyny zmian w przebiegu granicy polskiej po II wojnie światowej; • wyjaśnia przyczyny migracji ludności na ziemiach polskich i do Polski 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia sytuację społeczną na ziemiach polskich po II wojnie światowej; • przedstawia sytuację Polaków i władz polskich na emigracji i w ZSRS 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia zmiany gospodarczo-społeczne, które zaszły po II wojnie światowej w jego regionie
16. Tworzenie podstaw władzy komunistycznej w Polsce	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia wyniki referendum z 1946 r. i wyborów do Sejmu Ustawodawczego z 1947 r.; • wymienia założenia reformy rolnej z 1944 r.; • wyjaśnia pojęcia: proces 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia okoliczności procesu szesnastu i powstania Tymczasowego Rządu Jedności Narodowej; • wyjaśnia, na czym polegała gospodarka centralnie planowana; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia represje stosowane wobec ludności polskiej przez bezpiekę; • wyjaśnia, jakie były cele zmian gospodarczych wprowadzanych przez komunistów 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, w jaki sposób komuniści umacniali swoją władzę w Polsce; • ocenia skuteczność i efektywność polityki gospodarczej władz komunistycznych 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia polityczne względy lokalizacji Nowej Huty pod Krakowem; • wymienia inne przykłady inwestycji przemysłowych, które miały odegrać

	szesnastu, Tymczasowy Rząd Jedności Narodowej	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia założenia planu trzyletniego 		w Polsce	podobną rolę, korzystając ze źródeł pozapodręcznikowych
17. Niepodległościowe podziemie zbrojne	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • wymienia przykładowe organizacje polskiego podziemia niepodległościowego i ich dowódców; • wymienia cele Zrzeszenia „Wolność i Niezawisłość” 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia metody walki komunistów z oddziałami podziemia niepodległościowego; • wyjaśnia, z czym wiązały nadzieję na zmianę sytuacji w Polsce organizacje powstałe po rozwiązaniu Armii Krajowej 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia motywy, którymi kierowali się żołnierze kontynuujący walkę zbrojną po zakończeniu II wojny światowej; • wymienia różne nurty ideowe wśród organizacji niepodległościowych 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia bilans działalności polskiego podziemia niepodległościowego; • wyjaśnia genezę określenia żołnierze wyklęci / żołnierze niezłomni 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia działalność oddziału poakowskiego dowodzonego przez Antoniego Hedę „Szarego” lub innego oddziału podziemia niepodległościowego nieopisanego w podręczniku
18. Stalinizm w Polsce	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia represje aparatu bezpieczeństwa wobec społeczeństwa polskiego w okresie stalinizmu; • wymienia przykładowe środki propagandowe stosowane przez komunistów; • wymienia przykładowe postanowienia konstytucji PRL 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • wymienia najważniejsze postanowienia konstytucji PRL; • charakteryzuje politykę gospodarczą komunistów w pierwszej połowie lat 50. XX w. 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje metody indoktrynacji i propagandy stosowane przez władze komunistyczne; • charakteryzuje politykę władz komunistycznych wobec Kościoła katolickiego; • przedstawia rolę aparatu partyjnego i aparatu bezpieczeństwa w umacnianiu władzy komunistycznej 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia rolę wojska w umacnianiu władzy komunistycznej; • ocenia, skutki polityki gospodarczej pierwszej połowy lat. 50. XX w.; • wyjaśnia, co wpływało na różny stosunek społeczeństwa polskiego do władz komunistycznych w Polsce 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • wskazuje elementy polityki wewnętrznej komunistów polskich wzorowane na ZSRS; • wskazuje różnice między sytuacją w Polsce a w krajach Bloku Wschodniego
IV. Świat w 2. połowie XX w.					
19. Europa Środkowa pod wpływem ZSRS	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • wymienia przykładowe przyczyny i skutki wystąpień społecznych w krajach bloku wschodniego po śmierci Józefa Stalina (Węgry, 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje proces destalinizacji w ZSRS i krajach bloku wschodniego; • wyjaśnia, na czym polegała doktryna 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje wystąpienia społeczeństw w bloku wschodnim po śmierci Józefa Stalina: wydarzenia w NRD, powstanie węgierskie 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia politykę zagraniczną Nikity Chruszczowa; • ocenia szanse przeprowadzenia liberalnych reform 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia, w jaki sposób pamięć o wystąpieniach społecznych została uczczona w przestrzeni publicznej

	<p>Czechosłowacja);</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia reakcję władz ZSRS na wystąpienia społeczeństw w Czechosłowacji i na Węgrzech 	<p>Breżniewa;</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia przykładowe przyczyny i skutki wystąpień społecznych w NRD oraz reakcję na nie władz ZSRS 	<p>i Praską Wiosnę;</p> <ul style="list-style-type: none"> • porównuje wystąpienia społeczeństw w bloku wschodnim po śmierci Józefa Stalina; • wskazuje różnice w reakcji państw i społeczeństw bloku wschodniego na wystąpienia w NRD, Czechosłowacji i na Węgrzech 	<p>w bloku wschodnim po śmierci Józefa Stalina</p>	<p>w krajach Europy Środkowo-Wschodniej, korzystając ze źródeł pozapodręcznikowych</p>
<p>20. Dekolonizacja w Azji i Afryce</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia zmiany na mapie świata powstałe w wyniku procesu dekolonizacji po II wojnie światowej; • wymienia przykładowe skutki procesu dekolonizacji 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia wpływ II wojny światowej na proces dekolonizacji; • przedstawia proces uzyskiwania niepodległości przez Indie; • wyjaśnia pojęcia: apartheid i neokolonializm 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia i porównuje proces dekolonizacji przeprowadzany przez Wielką Brytanię i Francję; • charakteryzuje przemiany w Republice Południowej Afryki 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia stosunek mocarstw i ONZ do procesu dekolonizacji; • przedstawia bilans procesu dekolonizacji 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia problemy związane z procesem dekolonizacji obecne w literaturze i filmie, korzystając ze źródeł pozapodręcznikowych
<p>21. Konflikty na Bliskim Wschodzie</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia okoliczności powstania państwa Izrael w Palestynie; • pokazuje na mapie tereny Izraela 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pokazuje na mapie tereny sporne między Izraelem a państwami arabskimi; • przedstawia cele i charakteryzuje działalność Organizacji Wyzwolenia Palestyny 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje stosunki Izraela z państwami arabskimi; • wymienia przyczyny i skutki kolejnych wojen Izraela z państwami arabskimi 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia rolę islamu w życiu politycznym w państwach bliskowschodnich; • wymienia przyczyny i skutki rewolucji islamskiej w Iranie 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje współczesne relacje izraelsko-palestyńskie, korzystając ze źródeł pozapodręcznikowych
<p>22. Rywalizacja Stanów Zjednoczonych i ZSRS</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia przykładowe przyczyny i skutki kryzysu kubańskiego; • wymienia przykładowe 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia przykładowe przyczyny i skutki wojny w Wietnamie; • przedstawia inne 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia sytuację na Kubie na przełomie lat 50. i 60. XX w.; • przedstawia przyczyny 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia przyczyny i skutki wojny w Wietnamie; • ocenia wpływ 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia, w jaki sposób udział w wojnie w Wietnamie odcisnął się na

	<p>przyczyny i skutki kryzysu berlińskiego;</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia przykładowe postanowienia aktu końcowego KBWE 	<p>plaszczyny, na których dochodziło do rywalizacji między Stanami Zjednoczonymi a ZSRS</p>	<p>i skutki kryzysu kubańskiego;</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia przyczyny i skutki kryzysu berlińskiego 	<p>konfliktów międzynarodowych na pozycję Stanów Zjednoczonych i ZSRS</p>	<p>społeczeństwie amerykańskim</p>
<p>23. Integracja europejska</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> pokazuje na mapie proces rozszerzania się Wspólnot Europejskich, a potem Unii Europejskiej; wymienia przykładowe przyczyny współpracy pomiędzy państwami europejskimi; wymienia ojców założycieli Unii Europejskiej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia etapy i obszary integracji europejskiej; wymienia organy Unii Europejskiej i ich przykładowe kompetencje 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia przyczyny współpracy i integracji pomiędzy państwami europejskimi; wyjaśnia, co wpłynęło na pojawienie się idei integracji europejskiej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ocenia korzyści, jakie wynikają z członkostwa w Unii Europejskiej; ocenia zagrożenia, jakie może nieść za sobą funkcjonowanie Unii Europejskiej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, czym się różnią i jakie mogą być konsekwencje różnorodnych koncepcji jednoczenia Europy
<p>24. Przemiany społeczne i kulturowe w 2. połowie XX w.</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia zmiany demograficzne i społeczne w 2. połowie XX w.; charakteryzuje kulturę masową 2. połowy XX w. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia nurty w muzyce, literaturze i filmie w 2. połowie XX w.; przedstawia zmiany w sztukach plastycznych w 2. połowie XX w. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia konsekwencje przemian demograficznych i społecznych w 2. połowie XX w.; przedstawia zmiany w pozycji kobiety w społeczeństwie w 2. połowie XX w. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia nurty filozoficzne w 2. połowie XX w.; wyjaśnia wpływ soboru watykańskiego II i pontyfikatu Jana Pawła II na przemiany w Kościele katolickim 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia przykładowe filmy i dzieła literackie, które, jego zdaniem, najlepiej przedstawiają zmiany zachodzące w społeczeństwie w XX w. i uzasadnia swój wybór
V. Polska Rzeczpospolita Ludowa					
<p>25. Postalinowska odwilż</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, kto to byli puławianie i natolińczycy; wymienia przykładowe przyczyny i skutki poznańskiego Czerwca 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia zmiany w polityce władz komunistycznych po śmierci Józefa Stalina; przedstawia okoliczności objęcia władzy przez 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, na czym polegała walka o władzę w łonie PZPR po śmierci Bolesława Bieruta; przedstawia przyczyny, przebieg i skutki 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ocenia, w której dziedzinie zmiany wprowadzane po śmierci Józefa Stalina były najbardziej widoczne; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ocenia rolę wyborów do sejmu w 1957 r. w kontekście przemian politycznych w 2. połowie lat 50. XX w., korzystając

		Władysława Gomułkę	poznańskiego Czerwca	<ul style="list-style-type: none"> ocenia politykę Władysława Gomułki w kontekście przemian w Polsce po śmierci Józefa Stalina 	ze źródeł pozapodręcznikowych
26. Polska w czasach Władysława Gomułki	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> przedstawia obchody Milenium Chrztu Polski i Tysiąclecia Państwa Polskiego; wymienia przykładowe przyczyny i skutki wydarzeń Marca 1968 r. 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje sytuację gospodarczą w okresie rządów Władysława Gomułki; charakteryzuje stosunek władz komunistycznych do Kościoła katolickiego na przełomie lat 50. i 60. XX w. 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, dlaczego zorganizowano dwa odrębne obchody rocznicy wydarzenia związanego z początkiem Polski; przedstawia rywalizację wewnątrz PZPR w latach 60. XX w.; przedstawia przyczyny, przebieg i skutki wydarzeń Marca 1968 r. 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> przedstawia wpływ rywalizacji wewnątrz PZPR w latach 60. XX w. na wydarzenia Marca 1968 r.; ocenia znaczenie listu biskupów polskich do biskupów niemieckich z 1965 r.; ocenia, w jakim stopniu Władysław Gomułka spełnił nadzieje Polaków związane z objęciem przez niego władzy 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, co to było poselskie koło „Znak”, i przedstawia jego działalność, korzystając ze źródeł pozapodręcznikowych
27. PRL w okresie rządów Gierka	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wymienia przykładowe przyczyny i skutki wydarzeń Grudnia 1970 r.; wymienia przykładowe przyczyny i skutki wydarzeń Czerwca 1976 r. 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wymienia cele polityki gospodarczej ekipy Edwarda Gierka i podaje przykłady jej realizacji; wymienia zmiany wprowadzone do konstytucji w 1976 r. 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> przedstawia przyczyny, przebieg i skutki wydarzeń Grudnia 1970 r.; przedstawia przyczyny i skutki wydarzeń Czerwca 1976 r.; charakteryzuje politykę gospodarczą ekipy Gierka 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> ocenia politykę gospodarczą ekipy Gierka; charakteryzuje przemiany ustrojowo-administracyjne z okresu rządów Edwarda Gierka; wyjaśnia, jakie sukcesy Polaków i dlaczego wykorzystywała propaganda lat 70. XX w. 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, dlaczego fiat 126p stał się symbolem epoki Edwarda Gierka
28. Opozycja polityczna	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:

w latach 1976–1980	<ul style="list-style-type: none"> wymienia przykładowe organizacje opozycyjne działające w Polsce w 2. połowie lat 70. XX w. (KOR, ROPCiO, WZZ); wymienia przykłady działań środowisk opozycyjnych w Polsce w 2. połowie lat 70. XX w.; wymienia przykładowe przyczyny i skutki strajków z 1980 r. 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia cele działań organizacji opozycyjnych w Polsce w latach 70. XX w.; wyjaśnia, jakie znaczenie miał wybór kardynała Karola Wojtyły na papieża; przedstawia działalność NSZZ „Solidarność” 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia organizacje opozycyjne działające w Polsce w 2. połowie lat 70. XX w.; przedstawia cele działań tych organizacji; charakteryzuje działalność środowisk opozycyjnych w Polsce w 2. połowie lat 70. XX w. przedstawia przyczyny, przebieg i skutki strajków z 1980 r. 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, który nurt działalności opozycyjnej władze PRL zwalczały najbardziej i dlaczego; wyjaśnia, jakie znaczenie miała pierwsza pielgrzymka papieża Jana Pawła II do Polski; przedstawia strukturę NSZZ „Solidarność” 	<ul style="list-style-type: none"> porównuje formułę wystąpień społecznych z lat 1970 i 1976 ze strajkami z 1980 r.
29. Czas stanu wojennego	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia przykładowe ograniczenia w funkcjonowaniu społeczeństwa, jakie wprowadzono w trakcie stanu wojennego; podaje przykłady represji wobec działaczy opozycji i osób ją wspierających w trakcie i po zakończeniu stanu wojennego 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia relacje między władzami PRL a NSZZ „Solidarność”; przedstawia reakcję działaczy „Solidarności” na wprowadzenie stanu wojennego 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia ograniczenia w funkcjonowaniu społeczeństwa, jakie wprowadzono w trakcie stanu wojennego; przedstawia reakcję państw zachodnich na wprowadzenie w Polsce stanu wojennego; charakteryzuje rolę Kościoła w trakcie stanu wojennego 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ocenia, jak ograniczenia w funkcjonowaniu społeczeństwa, jakie wprowadzono w trakcie stanu wojennego, wpłynęły na życie codzienne obywateli; ocenia legalność i zasadność wprowadzenia stanu wojennego 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia ocenę stanu wojennego w literaturze polskiej i filmie polskim, korzystając ze źródeł pozapodręcznikowych
VI. Polska i świat na przełomie XX i XXI w.					
30. Kryzys w ZSRS	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia reformy przeprowadzone w ZSRS przez Michaiła Gorbaczowa; wyjaśnia terminy: pierestrojka i głasnost 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia trudności gospodarcze ZSRS na przełomie lat 70. i 80. XX w.; wymienia przyczyny kryzysu wewnętrznego w ZSRS; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje gospodarkę ZSRS na przełomie lat 70. i 80. XX w.; charakteryzuje politykę wewnętrzną i zagraniczną Michaiła Gorbaczowa 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje konflikty narodowościowe w ZSRS; wyjaśnia przyczyny i ocenia skutki interwencji radzieckiej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia podłoże i konsekwencje konfliktów etnicznych w ZSRS w 2. połowie lat 80. i w latach 90. XX w.

		<ul style="list-style-type: none"> wymienia przyczyny i skutki interwencji radzieckiej w Afganistanie 		w Afganistanie	
31. Upadek PRL	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wymienia problemy gospodarcze Polski w latach 80. XX w.; wymienia zmiany ustrojowe, do których doszło w Polsce w wyniku decyzji podjętych w trakcie obrad Okrągłego Stołu 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> przedstawia relacje między władzą a opozycją po stanie wojennym; wymienia zmiany, do których doszło w Polsce w wyniku decyzji podjętych w trakcie obrad Okrągłego Stołu; wymienia kolejne zmiany ustrojowe z lat 1989–1990 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje sytuację gospodarczą w Polsce w latach 80. XX w.; charakteryzuje obrady Okrągłego Stołu 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, co wpływało na zmianę stosunku władzy do opozycji; ocenia realizację ustaleń Okrągłego Stołu 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, genezę i znaczenie pojęć: wybory kontraktowe i sejm kontraktowy
32. Jesień Narodów i rozpad ZSRS	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> pokazuje na mapie państwa, które powstały po 1989 r.; wymienia przyczyny i etapy rozpadu ZSRS; charakteryzuje przemiany z lat 1989-1990 w Czechosłowacji 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje przemiany z lat 1989–1990 w NRD i Rumunii; wymienia przyczyny i skutki wojen czeczeńskich; wymienia przyczyny i etapy rozpadu Jugosławii 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje sytuację w krajach bloku wschodniego w latach 70. i 80. XX w.; porównuje przemiany z lat 1989-1990 w Czechosłowacji, NRD i Rumunii 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> przedstawia proces rozpadu ZSRS; przedstawia proces rozpadu Jugosławii; wyjaśnia konsekwencje rozpadu ZSRS i Jugosławii 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> przedstawia proces upadku komunizmu na Węgrzech lub w Bułgarii, korzystając ze źródeł pozapodręcznikowych
33. III Rzeczpospolita	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wymienia przykładowe partie polityczne powstałe w Polsce po 1989 r.; wymienia zasady konstytucji z 1997 r.; wymienia problemy III Rzeczypospolitej 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje sytuację w Polsce na początku lat 90. XX w.; charakteryzuje przemiany składu polskiego sejmu na przełomie XX i XXI w. 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje scenę polityczną w Polsce na początku lat 90. XX w.; wyjaśnia, co wpływało na skład polskiego sejmu na przełomie XX i XXI w.; przedstawia problemy III Rzeczypospolitej 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> przedstawia bilans przemian w Polsce po 1989 r.; ocenia proces lustracji i dekomunizacji przeprowadzany w Polsce po 1989 r. 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> przedstawia zmiany gospodarczo-społeczne, które zaszły po 1989 r, w jego regionie

34. Polska w integrującym się świecie	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • pokazuje na mapie sąsiadów Rzeczypospolitej w XXI w.; • wymienia organizacje, których członkiem stała się Polska na przełomie XX i XXI w.; • wymienia konsekwencje przemian gospodarczych przeprowadzonych w Polsce w latach 90. XX w. 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • wymienia problemy gospodarki polskiej w latach 90. XX w.; • wymienia kierunki polskiej polityki zagranicznej na przełomie XX i XXI w.; • wymienia porażki i sukcesy polskiej polityki zagranicznej po 1989 r. 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje sytuację gospodarczą Polski w latach 90. XX w.; • przedstawia proces wejścia Polski do NATO; • przedstawia proces integracji Polski z Unią Europejską 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia bilans przemian gospodarczych w Polsce po 1989 r.; • ocenia konsekwencje przemian gospodarczych w Polsce po 1989 r.; • charakteryzuje polską politykę zagraniczną po 1989 r. 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego w 1990 r. doszło do podpisania układu granicznego z RFN, mimo że RFN uznała polską granicę zachodnią w 1970 r., korzystając ze źródeł pozapodręcznikowych
--	--	---	--	--	--

SPOSOBY SPRAWDZANIA OSIĄGNIĘĆ EDUKACYJNYCH UCZNIÓW Z HISTORII W KLASIE V

I OKRES	OCENY OBOWIĄZKOWE	SPRAWDZIANY - (1) W=3 - ŚWIAT W 2 POL. XXw.	KARTKÓWKI - (1) W=2 - EUROPA W 2 POL. XXw	REFERAT- (1) W=2

	OCENY NIEOBOWIĄZKOWE	aktywność, praca domowa W=1	Projekt W=2	Zadanie dodatkowe W=5 praca pisemna w formie eseju lub pracy badawczej
II OKRES	OCENY OBOWIĄZKOWE	SPRAWDZIANY - (1) W=3 - PRL	KARTKÓWKI - (1) W=2 - POLSKA I ŚWIAT NA PRZEŁOMIE XX I XXI	REFERAT - (1) W=2
	OCENY NIEOBOWIĄZKOWE	aktywność, praca domowa W=1	Projekt W=2	Zadanie dodatkowe W=5 praca pisemna w formie eseju lub pracy badawczej